

յոց - Զոր, Գառա, Փետտապալ, Ես - տաթ, նախիկ Արեւմտեանէն կէս Ժամ - տասն Հետադարձութիւն ունեցող Քաղաքա- ձիւքն ծառեր :

Այլ շրջաններու մէջ ինքնապաշտպա- նութեան կողմէրէն կը զինվարուին Պաշ- տապալան գործերէն կամ տեղւոյն վը- ռայ կարգաւոր գնդադասակներ մարտի- նը: Դուրսէն Հետ կույ կը Հաստատուի - Գարգառասեան կամ Կովկաս Քրիշնաւոր Նախքն խաչիկ, - Հ. Յ. Գ. Կեղը. Կ - Ժամե:

Արեւմտեան Ձիւնադարակն Մարտին կը կտառէր թ աստանման ծառք պարտաւ - խաղաքիկը, ստանց տերերէն տարածայն - նախքինը: Մարտին գործը կը զիւ- րաքանն ծառապալան խաղաքիկը, իրենց դը- շարքերէն մարտին ու անոնան զարկութիւնը կը, ի թաղապալանէն ու շրջանապատներէն ի- ռնց նախմուտայն որով, արեւմ. ի- նը:

Հետ կը մէջերէն Արեւմտեան ինքնա- պաշտպանութեան օրերուն կը զարծին ու պատասխատուտ աշխատանքներ կը - տարած լորձեակ Փոխարեանէն մէջ Հա - տառաւոր: Յունիքի Ձիւնադարակն Մարտին թէ մարտապալ խմբին ու թէ մարտապալ գտած էին որ գործը թ զը- յայն տե՛ն, իր զինվարը, որ մտառակ - տան է ընդհանուրով ու արին զինուտ է էին սակ կողմից: Ձիւնադարակն Մարտին մէջ կամ, յետմա կը մերկապաշտպան կատարողութեան ուսմին կը իր նմայիկն, իր այդ մարտին կեցանդակայն անմտու - լաքիկը, ի անմէք, թէ մարտիկը, ի կմ կմանիկայն խմբին մերկապաշ- տպանը, թէ տարբեր ու թէ ընդհանուր անտառապալ քունիկ խաղաքիկ: Է ի ն կարգաւոր արեւ գործի խմբաւ:

×

ՇՐԱՆՆԵՐ, ԽՈՒՄԲԵՐ ԵՒ ԿԻՐԻՔԻՐ

Ձիւնադարակն մարտին տառնին զոր - ձիւքն մէջ կը լորյայ խաղաքիկը, խմբա - դասերն ու շրջաններն զինվարներէն շտապաւորը, զինքերն թամաւոր: Խմբերէն պատարարը, կրկններէն թիւքիկը, կարկուր փոփոխութիւններ կը կրեն, Համապայն օրուան պարման - ներքին:

Ինքնապաշտպանութեան տառնին ութ օրերուն Շաղի. մէջ Տարբեր Տարապալ - կը կրէ: Փառաւոն օրէ օր Համադէ Տը- ղապալան մարտը շարքի կատարներէն թիւք կողմից: Շտապապալ թիւքերէն Է Հայոց - Զորքն ժամանակներուն Հե - տառաւոր: Աստի ժամանակարար կը - դով կը տեղադրուին արտաւանները, որովհետք թիւքներն շարքից պաշտպան թաղապալան գործից: Տարբեր կը կրեն Տիւն շաղիկը, ու Լարաքը Քուրքը - թան ձեռք կանցիկ շրջանի տարբեր Հ - արք Նաւորը զիւրապալան իրենց Արեւ - տան կը խաղէ, իր զինքերով, այլ տ - կան անպատասխան զինվարներով: Այս ժամանակ կ'աւանդայ կատարներն թիւք: Արեւի Յիւր զինվարներէն խմբաւ Հետեւ - նայ պատկերը կը պարզուի: Արեւմտեան ինքնապաշտպանութեան

ԴԵՄԳԵՐ

ԱՐԲԵՆԱԿ ԵՒԱՐԵՆ. - Արեւմտեան, յետադարձութիւն խաղաքիկը: Մնան ծառ - 1870-ին: Խաղապալան կրթութիւնը տա- ռած է Հայկական - Կեցանդակայն զիւ- րաք: Պատանի տարբերէն յարմար է ի - դարձութիւն, զարմայով զինուոր Ար - մանակայ կատարողութեան մէջ: Յա - ճարման է նաեւ Մ. Աւետիսեանի Վախի մէջ քաղաք կրթութեան Վարժարանը: Տեսուով զարման է Արեւմտեանութեան զորքան անպատանի մէջը, երթիկներով Վախէն Սայմաս, այսինքն՝ Պարսկա - տան զինակն ու կաղանկաշարական աշխատանքներ: Գարեկը Մանուկեանի միւտար խաղաքի Հետ 1896-ին, Մարտին, զաղած է Սայմաս: 1897-ին, Յունիքին 25 մարտիկներով Արաւոյ լեռան ծառիով անցան է Վախ, որ շրջան մը վարած է փախտապալանի կեանք:

Այնուհետեւ զաղած է Ուրբիս, Պար - սիստան, Զարաշ, զիւր: Օտանակայ Մասնաւորներէն խմբ կրկն իւրա - դարման է Վախ ու այդ օրերուն անպա - տառաւոր խաղապալ կուտակուի: Բնաւ:

Աղբիւրն Հերոսամարտի օրերուն նը- լաղանկարած է Ձիւնադարակն Մարտին ան- դամ ու պատանով կատարած է իրեն յանձնուած աշխատանքներ: 1915-ին շը- լաղանկարած է Վախի կեցանդակայն զինուոր- ներէն պետ: Այս պաշտպան ժամանակ մը վարելէ կար ժամանակ է երեսուն:

1919-ին, Հայաստանի Հանրապետու - րեան օրերուն միկնան է նաեւ Պոլսի, ա -

Նախարար կը թամաւ: Հինգ շրջաններ:

Առաջին Շրջան. - Կը ներկայացնէ Այ - դետաւոր արեւմտեան Նախարար, այսինքն՝ Դուր զիւր, Նարախ թիւք: Եւ Նա - րաւ - արեւմտեան Նախարար մէջ մարտ: Երեք զինվար՝ Եւսն Նալայկանեան, Ա - լէն Պարսիսեան՝ Նալայկանեաններ, Գա - րապետ Սարգիսեանն ի խաղապալ: 20 զիւր, 19 խաղապալ, 209 մարտիկ, 127 շրջան, 209 մալգէր, ու 26-029 փամ - փաշ: Այս շրջանը ընդարձակ ըլլալով, կրկններէն ընդհանրէն կրկնուի կը թա - ռուի: Մէկուն անտեղ կը կուտի Տարապա - լան:

Երկրորդ Շրջան. - Կը ներկայացնէ Այ - դետաւոր Արեւելեան - Տարապալան Տե - լաք: Շրջանի պետը՝ Ուսմայէլ Տ. Սա - ռապետեան, 252 զինվար, 14 զիւր, 13 խաղապալ, 209 մարտիկ, 143 շրջան, 128 մալգէր ու 28-536 փամփաշ:

Երրորդ Շրջան. - Արեւմտեանի Հիւսիս եւ Հիւսիս - արեւելեան Նախարար Շրջանի զինվարը Յովհաննէս Մանուկեան, Նալ - յայկան: 10 զիւր, Համապատասխան

պա՝ Դաւիթ, Երկապետ: Մնան է Հոն 1925 Հոկտեմբեր 20-ին, 55 տարեկա - ներ:

Հայ ժամուրը, տանց կուտակեալան խաղապանութեան, շարժարտները զը - րտաւոր է Հերոսին կեանքն ու զործու - ներ: Ինչիւր:

Արեւմտեան կեանքան Վախի Արեւմտեան կատարողութեան Հոն ու շուրջերէն գործիքներէն մէջը կըսան է:

Հայ պատաւարական շարժումն նուր - րաւ տեղադրուող զինքներէն մէջը նկատ - ուած է:

×

ՊՈԼԿԱՐԱՅԻՆ ԿԻՐՈՒՐ. - 1904-էն կար զինքներ. Վերադառնալ ու վախճել պ - ատանկերուն մարտիկը զարման է: Վախի ընդհանրական զործանութեան յաղ - փութեան Համապալ տիրապալ զինվար ընկեր մը զարման է, անպա՝ Շաղի Կեղը. Կովկասեան: Երկր ժամանակն ստալ Հետեւած է Ֆիլիպի կուտակու - րեան Հիմնած զինուորական զարգերն անպաշտպանական զատարակութեան: Պոլսապալ Սարգիս, Գ. Նեփէնի եւ արեւելեան Հոն, իրեն, ուսմարը պատ - րաստութեան ժամանակը, անուն Նաւան է Դաւալի զատանութեան ընթացիկ, յարմարկով Դաւանութեան զինքները զարման է, անտեղն այլ լուսն փոխեալն ասմանման թիւքան կարաւանի վը - ռ: Յաջորդ է խլել քանակը, որ - խաւարի մասնուած Քուրքերուն ձեռ - ճին:

Մեւ լուսն է կաղանկապալան աշ - խատանքներ: Աղբիւրն Հերոսամար - տին խաղապալան յատարակութիւնը պարտա - լան է: Այսպէս, Համաւոր Աղբիւր՝ Զը - րկուրը իր Նարապալանութեան ու Նարա - քանէն արդիւնքը կըսան է: Ստորը:

Թիւղ խաղապալ: 114 զինուոր, 40 զը - րապալ, 55 մալգէր, 10-012 փամփաշ:

Զարգոր Շրջան. - Արեւմտեանի Հիւս - տեան Նախարար: Շրջանի զինվարներ Միկնայէլ Կեանքեան ու Միւտա Միւտե - ան: 13 զիւր, 13 խաղապալ: 215 զին - վար, 89 շրջան, 119 մալգէր, 25-117 փամփաշ:

Հինգերորդ Շրջան. - Կը փակէ Այդե - տան արեւմտեան Նախարարի մեծապալն ժաղը: Շրջանի զինվարներ՝ Փառ - անկանեան, Խուրէ Նարայկան, Նալ - յայկանեաններ: Կուտակ 16 զիւր, 26-040տապալանի խաղապալներով 263 զինուոր, 106 շրջան, 138 մալգէր, 24-229 փամփաշ:

Թարթիւրմա Նմը. - Հայկական այս Գործարար ուսմարն զին յաղաքիկ, Քուրքերը կը կեցանդակայն 6-000-ոց կա - ռուտար թաղիկ, 12 լուսնային ու ծանր ընդանթ: Քուրքը եւ Քիւրս խաղապալն թիւք կարկն լէ ներկայացնէ:

ՔԱՂԱՆ

ԹԵՐԵԼԵԼԻԿ ՕՏԱՐ ՄԱՍՆԻԿԸ

ԳՐԻԳՈՐԻ ՊԱՎԱՍ

ԵՔէ այս ձեռով շարժանակ, Խորհ - րակաւորայն աշխատանքները շատ լորձ զինակի կրնան ժամանակ յաշտանակի կապտոյ կամ աղիւսակ տարաւ, վերադ - րեան ու զորքը Նարալ: Համար: Այսպե - անքան ասմանման տանց արտադրու - րեան, կը զը իւր իւր, 18 տարի Նարապալ արմատաբն յանկայ տարի ... այլ խաղալ: արաքէ Հետ լուսնեկն ստալ, խլել Հիմա ստակէ Նուայ զիւր ուն - նալը:

ԵՔէ թաղապալ արտադրութիւնը թա - տարայ լէր, ինչո՞ւ, այլ նիւթ մը լորտա - ցործուտայն տանց պարտաւորութեան Համար: Խորհրդանշան լորտային այս Նարապալն Հետեւալ կը պատասխա - նէ ժամանակ մը... Լուսնեկն կ'ընթե - ին: Է. Նարայի կ'ընէ զանկներ, իրեն տա - րի պետը իր զան արտադրութեան Համար: Որովհետեւ նոր նիւթը պետը է լայնը - դարար թմուրէն եւ ընդունակը անաղա - պաւն: Դեպք, այս արտադրութեան, Նուայ օրերն զիւրապալանութեան եւ այլ նա - խարարութիւնները կորէ: Արեւմ երեք տարի կը տեւէ:

Կրեայ ուղիներ փոխելով անտեղ զեան - քան է զորտանցն Հիւսիսին մէջ: Պայ - րեան պատկերն տալ պատմութեան են 300-է անկ Քուրքեր:

Մասնագիտ թիւքան մը պարտա - տան է, որովհետեւ Համար վախը պա - տարակը փոխեցող Հայ կատարողներ: Հայաստանի Հանրապետութեան Ժա - մանակ ժամանակաց է թուան կրկններ: Հայաստանի խորհրդապալանէն խաղ - րեկ Սիկաւորը Քիւրքը Պոլսա լէրա - դարման է: Հոն աստանման է պարզ ար - Հետաւորի մը պատմութիւն:

Մնան է Պոլս խաղալ թիւքանութեան մէջ:

×

ԿԱՅՆԱԿ ԱՌԱՔԻԼ. - Բուն անուանով Պայտարթիք Տեղաւ, յետափոխեան տառնին զործանութեան կըսան է Բուրի խաղալ: Հետադարձութիւն ժամանակաց է Ստանի կրկններ, այս՝ երեսուն, Հայ - Թաղապալան թաղապալներուն:

Համապալանք Ա. Պատարակի նա - խարիկն Արաւապալն անցան է Վախ: Աղբիւրն Հերոսամարտին կըսան է Ձիւ - ուրապալ Մարտին երեք անգամներէն թաղապալ զինուոր զինքներէն: Մաս կաղաւոր է կատարողական խաղ - րեան ու 1916-է զինքը Սարգիս Հետ քանակած երկուր: Մասնագիտ է մէջ Հ այլ, մէջ անկ արաւան, այսինքն՝ անուանակար, թաղապալ այս օրերու փառաւորներն եւ անցան շարժարտներ: (Իրեւնը իրենց ժամ քանակած օրեր, ինչպէս նաեւ Քուրքերուն ժամ Հայրեն յանձնար: Բուրքը ժամ Հայրեն յանձնար ու անցան է այլոց օսելի մը փախալը):

Մնան է երեքնա՝ արտ կալուածէ: ԵՄԱՏՂ

ՄԹԻՏԱԿ ԶԻԱՒՈՐԸ = ՀԵՄԱՍՏԵԼ =

ՄԱՍ ԵՐԱՐԴ. ԶԵԶԻ ԿԻՐՈՐ. ՃԱՐԱՐԱՐՈՒՐ ԳՐԱՅ

Կիրոս տես, որ զիւր թըրքուտե - րուն ժամ կ'աշխատուին թամուտներ, ո - րոնք փառ կը փորկեն Փառն իւր զու - րէն կրկնուի խաղապալ: Անպա՝ Կիր - օն զիւր արեւմտեան խաղապալները կը ար, Բաղն արաւան, արաքիկը. մէջ մայր օր ժամայ օր 1925-ին Կիրոս Ե - րան, փոխեց: Ան պիտի կենար, Նուրի կարմիր ժամայ օրը Նարապալն պիտի ընէ եւ կը կարմիր զինվարը պիտի խաղ - անք անպատանի:

Ներսէս կողմը ընկնով: Դուր զիւր զը - ընէ ման, որ Նար օտարական կը թաղ - ներ, ժամաւորապէս կը թանկէր Պար - արտանքէն կեան ծառապալ: Անու - րապալ, այս նորիկն այ զու ժաղապալ - ներն պիտի կարգէին նկ ու թարուտ փորքէն անցնող զիւրապալ:

Կիրոս Հետեւին լայն մարտերն մայ - ներ՝ պղծիկ ժաղ: Ճաղը կուտար Ան - քերիկ խաղապալ:

Դոյալ կ'ընէ, ուսում, - խաղապալ Հա - ճի պատան ու նուրեւոյ խաղապալն մը ժաղ:

Սննկերիկ խաղը պղծիկ մը կը ծե - ծէր, երկու աշխատանքներուն Հետ: Այ - ճիւրը վեր առաւ ու անտաւ կ'անցնէ խաղա - քիւտարը, որ շատ Համապալն նախա - մարտաղ աշխարհ մէջ ըսնած էր ժամ

ցուցան էին ներքին պատասխատու - րականութիւն: Ան աղապալ յետափո - չեան աշխատանքներով Հետաքրքրուած իր որդի Փառանքի Սննկերիկ: Շրջա - նի Քիւրքերը տակաւին զին կը ձեռ - նային որդի Հեղինակարար մէջը, որ կարկուր կապ ունէր Քիւտալներուն Հետ:

Սննկերիկ թէն. ննջալով իր նորիկի իր ժամի ընկերներէն, անպիս միշտ այ իր Հետաքրքրութիւնը կը պահէր եւ եր - քան այ կարկուր կը նկատը ժաղարար կմ Հետաւոր շրջանի անպաշտպանի տեղեկութիւններ տալ մարտիկներուն: Դման տեղեկութեանքին մը իր, զոր զրկած իր զանազան տեղեր կրկնապալան զիւր Սալիկ շարժման ժաման, մասն - տանց որ լորձ անպալ խաղալ իր Սա - լիկն Հետ:

Ձերիկ Կիրոս թաղալ նայոյն մը ծաղիկն կրկնուի կը շարժանակի խաղի: Սնն - քերիկ թիւք տես, որ օտարապալ շար - ժանակ խաղի, մէջին որ պատարակով զը զաղը զրկել իր երկու աշխատար - անք:

Պայթեալ, ՀԵ, - խաղապալ. Ձերիկ Կիրոս - Այ մարդ, զան մը քանակ, որ շատ այ մէջէն լեւ է տեղակ զերե - րու:

ՀՈԳԵՆԱԳԻՍ

ՄԱՐՏԻՆ. - Տէր եւ Տիկին Հասան Խաչիկեան եւ զաւակները, Տիկին Պեր - ճաշի Խաչիկեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Գեորգ Խաչիկեան եւ զաւակները, Տիկին Կարապետեան եւ զաւակները (Ճը - բեգեա), Տէր եւ Տիկին Գարեգինեան եւ զաւակները (Նիւ - Նորը), Տէր եւ Տիկին Միսնոսեան (Նիւ - Նորը), Տէր եւ Տիկին Քաղէտեան եւ զաւակները (Պոգեա - Արքա), Կիւրկուս եւ Գեորգ Իսկան եւ զաւակները եւ Համայն ընտանեկան պարտքաներն ու բարեկամները ցաւով կը ծանուցանեն իրենց ժօր, մեծ - ժօր եւ աղօթականքն։

Այդի Տիկին ԳՐԻԳՈՐ ՌԱՅԻԿԵԱՆԻ (ձնեալ) Ս. Կարապետեան
ժաշը, որ պատահեցաւ Մարտ 29-ին, Մարտի 1։

Յուշարկաւորութիւնը կը կատարուի Հայ Աւետարանական եկեղեցին 33 Ալբը - ռի, աղ լալ ֆիլիքմմ Հինգլաքթի, Ապրիլ 1, ժամը 14-ին։

Քարի պատերազմը պատերազմեցալ, ընթացիկ կատարելի, խաւարել պահելն։ Ասկի խոփ կը մնայ իմիս արքարարեան պալանք։ (Տիմոթէոս Բ., 4-րդ գլուխ, 7 - 8 համար)։

Կը խնդրուի փոխան ծաղիկապաղի նը - լերին ընկէ արքարարին կամ Հայ Աւե - տարանական եկեղեցւոյ։

« ԵՄԱՆՆԱՅ » - Մեր ցաւակցութիւնները խաչիկեան ընտանեկանը։

ԾՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Կիրակի ԱՊՐԻԼ 4

ՎԱՐԱՊԱՍ Ս. ՌԱՅ

ԱՄՈՒՈՒԿԻ

Սկիւր ժամերգութեան 9-15-ին
Պատարալ 10-45-ին
Դանաթէ 17-ին։

Ի գիտութեան Ամուսնու եւ շրմանի Հայ Հասարակութեան, Ուրբաթ, Ապրիլ 2-ին երեկոցեան ժամը 7-ին, Ամուսնուի Էրաքալայ Ս. Ռայ եկեղեցւոյ մէջ կը կատարուի Համայն արարողութիւն նա - խաչիկեան Հայրապետեան պատ - ուրիւնք։

ՍերժԱՆԻ ԱՐԲԵՂԻՍ, ՄԱՐՈՒԿԵԱՆԻ եւ ժամանակները փարիսեան շրմանի բոլոր եկեղեցականները։

Կը Հնարեալի ժողովուրդը ներկայ գտնուիլու պալ արարողութեան։

Ս. ՊՈՒՆԱՊ-ՊԵՏՐՈՍ ԱՆՏՈՐԿԻ

Սկիւր ժամերգութեան ժամը 9-ին։
Պատարալ ժամը 10-30-ին։ Պատարալի երեկոցւորութեանը կը կատարուին բազ - ժամայն, եկեղեցւոյ շէնքերէն երգ - չափութիւն կողմէ, զիկաւարութեանը։

Տօքթ. Լեւոն ՄՈՒՏԵԱՆԻ
Դանաթէ ժամը 17-ին։

Ս. ՅԱԿԻՍ - ԼԿՈՒ

Սկիւր ժամերգութեան 9-ին, Պատար - լալ 10-ին։

Կը պատարալ եւ կը բարոյէ ՆՈՐԱՆԸ, ԵԳՐԱՆ, ՋԱԲԱՆԵԱՆ, Երեկոցեան դանաթէ ժամը 16-ին։

ՄԱՐՏԵՆ

ՍՐՈՒՆ ԹԱՐԳԱՆՆԱՅՍ

ԱՄՈՒՈՒԿԻ

Սկիւր ժամը 8-ին, Պատարալ 10-ին, Դանաթէ 11-ին։

ՍԵՆ-ՃԵՐՈՍ

Ս. ԱՆԱՀԱ-ՄԵՆՈՐԱ

Սկիւր ժամը 8-30-ին, Պատարալ 10, Դանաթէ 17-ին։

ՊՈՒՆԱՊ - ՕՏՏՈ - Ս. ՅԱԿԻՍ

Ժամերգութեան 8-30-ին, Պատարալ 10-ին, Դանաթէ 16-30-ին։

ՊՈՒՆԱՊ

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼԻՆԱՍԻՈՐԻՅ
Ժամերգութեան 9-ին, Պատարալ 10-ին, Դանաթէ 17-ին։

Ս. ԱՆՏՈՒԱՄԱՆԻ - ՏԵՍԻՆ
Պատարալ ժամը 10-ին։ Յա պատա - լալի Հոգեւորականի պաշտօն եւ Դանա - թէն։

ՍԵՆ-ԼԻՆ - Ս. ԳԵՈՐԳ

Ժամերգութեան ժամը 8-ին, Պատարալ ժ - մը 9-ին։
Դանաթէ՝ Սենթ - Մարիլիթ 17-ին, Սեն - Լու 18-ին։

Պ. Ունիկ Թորոսեան կը ծանուցանէ ին - Հոգեւորականի պաշտօն կը կատարուի, Կիրակի, Ապրիլ 4, Փարիսի Ս. Յովհ. - Մկրտի եկեղեցին իր ժօր։

Տիկին ՄԱՐԻՆԵ ԹՈՐՈՍԵԱՆԻ
ժամանակ Ս. Կարապետեան առիթ։

Ի գիտութեան որդեակներ իշխաւակը յաղորդեցին։

Այս առիթի Պ. Օ. Թորոսեան իր ժօր իշխաւակին կը նուիրէ 100-ական Ֆ. Կարթիկ Ռային, Կարթիկ Ռային (ստա - նալ « Եմաուսթէն ») եւ « Եմաուսթէն »։

ՊԱՐՈՒՆ ԹՈՐՈՍԵԱՆԻ
ժամանակ ցաւաւանքին առիթ։

Ի գիտութեան որդեակներ իշխաւակը յաղորդեցին։

T. F. 1

Ուրբաթ, Ապրիլ 2, ժամը 21-40-ին
Հասարակ Ս. Կարապետեան, Ապրիլ 2-ին (Արքա Մարգարեան) կը խոսի իր անդին, զորքին, ու սինեմայի մասին տեսիլներու շուրջ։

ՎԱՍՊՈՒՐԻԱՆՈՒՆԻ ՀԵՐՈՍՏԱՐԱՐՏԻ

67-ԲԳ ՏԱՐԵԻՍԱՐՁԻ

ՄԱՐՏԵՆԻ ՄԵՋ

ՀԱՆԴԻՍ ԶԱՆԻ

Նախաձեռնութեան Միտեանի Կեդր. Վարչութեան, ժամանակու - թեան Տէրին եւ Վեֆէի ժամանակներուն, Կիրակի, Ապրիլ 4, ժամը 13-ին Հայ Մշակութի Տաւ Վարչարարական եւ « Եմաուսթէն »-ը։

MAISON DE LA CULTURE ARMENIENNE DE MARSEILLE

12 - 14 Rue St. Bazile, Marseille 1er

Կը խոսիլուի - ՅԱՆԻՍ ԵԳՐԱՆ. ՎԱՐՈՒՆԵԱՆ
Կը խոսիլուի - ԿԱՐՈ ՅՈՒՄՈՐԻՍԵԱՆ
Ե Ի

ՎԱՆԻ ՄՈՒՐԱՆԵԱՆ (Փրանսերէն)

Գեղարուեստական խմբավանդ խմբին.
Հանդէսը Կոնգրէսի երկրորդ արտեստալաթը.
ՆԱԲԵՆ ՏՈՐՈՍԵԱՆ
Իր նուազախոսով

Տեղերը սահմանափակ ըլլալով, ապահովէ հետաձեռնելով -
Ատոյեան 70 02 33, Պատարալ 66 30 66, Կրասնա 93 32 18
Մասնակցութեան 80 Ե.:

ՀԱՅ ԱՐԴԱՏԱՆԻԱՄ ԸՆԵՐԱՅՈՒԹԻՒՆԻ

ՀԱՐԻՔԻ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻ

ԵՒ ԿՈՅ ԹԵԿԱՄԱՆԻԹԵԱՆ

Հայ Ազգաստեան Ընկերակցութեան ընԿ. Ժողովը տեղի կ'ունենայ Ապրիլ 22, Հինգլաքթի երեկոցեան ժամը 20-30-ին Ընկերակցութեան կեդրոնը՝ 77 ռիւ Լափալէր, 75009 Փարիս։

Բարեփոխել կ'անուարին թիւ 5 յօդ - ռածին համաժողով, վարչութեան կեդր. (8 սոյալ) նորոգել ըլլալով, Ընկե - րակցութեանը կը կ'ունենան արտեւ կը փափաքին ժամանակը վարչութեան։

Թեկնածութեան պայման է Ընկերակ - ցութեան անդամ ըլլալ։

Թեկնածութեանը պայման Ընկերակցու - րեան գրասենեակը դիմել ցարուր, ամե - նին ուր միմեկն Ապրիլ 7։ Իմունտ - զիւր պէտք է ձեռագրել ըլլալ եւ ստա - ռալորաւ Թեկնածութեան կողմէ որ շատ յատկաւն պէտք է զրէ իր անունը, մա - կանունը եւ Հայենի։

ՎԱՐՈՒՐԻՍԻՒՆ
ՀԱՅ ԱՐԴԱՏԱՆԻԱՄ ԸՆԵՐԱՅՈՒԹԻՒՆԻ

ASSEMBLEE GENERALE DE L'A.A.A.S.

L'Assemblée Générale de l'A.A.A.S. aura lieu Jeudi le 22 Avril à 20 h. 30 au siège de l'Association, 77, Rue La Fayette - Paris 9e Renouvellement par moitié du Conseil d'Administration (8 postes à pourvoir).

Les candidatures doivent parvenir à l'As - sociation au plus tard le 7 Avril 1982. Elles doivent être écrites et signées de la main du candidat, qui doit indiquer, très lisiblement, ses noms, prénoms et adresse.

DANS LE CADRE DE SA SEMAINE CULTURELLE DU 24 AVRIL

LE YAN'S CLUB PRESENTE

VENDREDI, 23 AVRIL, A 21 H.

SALLE GAVEAU - 45, Rue La Boétie - Paris 8

RÉCITAL

JEAN TER-MERGUERIAN (Violon)

MYRIAM BIRGER - PAPAZIAN (Piano)

SONATES - Si Bémol Major K. 378 W. A. MOZART

No. 1 Fa Major S. PROKOFIEFF

La Majeur C. FRANCK

Billets: Salle Gaveau - 45, Rue La Boétie - 75008 Paris

Parmi les Membres du YAN'S CLUB - 5, Avenue Reille - 75014 Paris

BAKERDJIAN - 35, Rue de Trévis - 75009 Paris

ԵՐՈՂԱՎԱԻՐ

Հայ Ուսանողներ Օդն. Միութեանը շը - նարճարկութեանը ստացան է Բիւր - ճեան եւ Սոցիալական ընտանեկան 300 Ֆ. Տիկին Կիլ Յովհաննիսի (Տն. Մեծեր - եան) իշխաւակին, եւ Պ. Փ. Մարգարեա - նին 100 Ֆ. 1981 - 1982-ի տարեշրջինի ժամար։

ՀԱՅ ԿԱՌՈՂԻԿԵ ՄԱՏԵՐ ԵԿԵՆՈՒՆ

13, Rue de Perche - 75003 Paris

Կիրակի, ծաղիկապաղ, Հանդիսու - պատարալ ժամը 11-ին։

Տեղերը վրայ ճաշ ժամը 13-ին, Դանաթէ ժամը 15-ին։

ՀԱՅ ԿԱՌՈՂԻԿԵ

ՎԵՐԱՓՈԽՈՒՄ

Ս. ԱՍՏՈՒԱՄԱՆՆԱՅ

26, ռիւ Սիլիէ, Մարսիլ

Նախաձեռնութեանը
ԳՐԻԳՈՐ ԵԳՐԱՆ. ԿԱՐՈՅԵԱՆ
Ապարալ ժամը. Հայ Կարեկցութեանը

Կիրակի, Ապրիլ 4, ստաւան եւ ժը 10-15-ին, ըլլալու Հարապետեանը պատարալ եւ Դանաթէն որդեակը։

Թեան տեղի կ'ունենայ « Եմաուսթէն » (ստաւան) իշխաւակին արտեւ։

Թեան եւ զետեղուի (Ապրիլ 10-ին)։

Սարգիս Վրդ. Կարապետ, Ժողովուրդը կ'ընկերակցի, Ընտանեկան կը իր - իրէն Հայ Հասարակութեանը Ժողովուրդը ներկայ գտնուիլու պարտքութեան։

Յաւանք պատարալ ընկերակցութեան ժողովարարութեան արտեւ իշխաւակը տալով ներկայութեան եւ ընկերակցութեան։

Demande d'Emploi

Jeune Homme - 23 Ans

COMPTABLE

2 ans d'expérience en Turgie

CHERCHE UNE PLACE STABLE

Representant

Bonne présentation - Anglais couramment

Emploi d'Aide - Comptable, Vendeur,

avec Certificat de Travail

Téléphoner tous les jours:

ARZUMAN

208. 44. 89

Radio-Trait-d'Union

RADIO ARMENIENNE

Région Lyonnaise

Tous les Dimanches

de 10h.30 à midi

Sur FM. 89.50 Mghz.

ՆԱԽՏ ՈՒՆԵԱՆԱ

Դանաթէն Տիկինը Վարարիկը
Կ'ընկերակցի Հանդէսը
Յունիս 27-ին

Imprimé sur les Presses

du Journal «Haratch»

83, Rue d'Hauteville - 75010 Paris

Commission Paritaire: N° 55983

MARSEILLE

SAMEDI - 3 AVRIL

L'ORGANISATION

TERRE ET CULTURE

Présente

UN BILAN DE SES ACTIVITES

ET SON PROGRAMME 1982

PROJECTION

Suivie d'un Débat

Salle de Union Générale Arménienne

de Bienfaisance

33, Cours Pierre - Puget - Marseille

A 21H. PRECISES

ՀԱՅՎԱԿԱՆ ՈՒՏԻՈՒՄ

ԵՐՈՂՈՒՄՅԻ ՀԱՄԱՐ

ՄԻՈՒՆ - ԲԱՐՈ

Միշակ Ալի 205 Բ.

ԱՐԵՆ Կրակի իրիւն

Ժամը 10-30-ին (սամուսան ժամ)

Նկատի առնել ամբողջ ժամը,

որ սկսալ սկսեցալ Կրակի։

ECOUTEZ TOUS LES DIMANCHES

EMISSION ARMENIENNE

POUR L'EUROPE (Bilingue)

- à 22h.30 (horaire d'été)

Noter le changement d'horaire (heure d'été)

MONTE - CARLO

Ondes Moyennes 205m. - 1468Khz.

B. P. 141 Monte - Carlo, MONACO

ՀԱՐԱՐ
ՍԱՐԻՆ
3
SAMED!
3 AVRIL
1982

LE NUMERO 2 F. 50

5717 ՏՄԻՐ — ԹԻՒ 15.141

HARATCH

Le SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE OCCIDENTALE
83, RUE D'HAUTEVILLE — 75010 PARIS
Directrice: ARPÏK MISSAKIAN

Tél.: 770.86.60 — C.C.P. Paris 15069-82 F
Fondé en 1925 — 51027317 A R.C. PARIS

ԲԱՃԱՆՈՂԿԱՐՈՒԹԻՒՆ
Բ Ե Ր Ա Ն Ս : Տար. 340 ֆ. - Վիճարկայ: 180 ֆ.
Անտաստման: Տար. 400 ֆ. - Հասք: 2 50 ֆ.

ՕՐԱԿԵՐՐ
ՀՈՐԴԱԿԻՐ ՀԱՄԱՐԵ ՄԻԱԲԵԱՆ
Fondateur: SCHAVARCH MISSAKIAN

57e ANNÉE — No 15.141

Կ Ա Ռ Ձ Ո Ւ

ԱՎԱԴԵՄԱԿԱՆ ՍՈՒՐԸ ՄՍՍՍՍԻ

Գրեթե հնչել երեք տարի առաջ էր (1979, Ապրիլ 4) կրկին հուսալուծ եկեք, հաթիբիքի ար Ֆրանսի կ'ամսուհի ար Ֆան հերարաճանրուն մէջ, ուր տեղի չ'ունենար Գաղտնի Գիշարուհայից Անտաստման ընդունումը ընդունակ արարողական յանդիման իրենց հետ: Այս անգամ, Չորեքշաբթի Մարտ 31-ին, տեղի կ'ունենար ուրիշ անտաստման արարողական մը՝ սուրի յանձնումը: Կեր - լալ հարկեալներու կարգին կային յամբարի պաշտանակն անձնատուր: Բնիկներ, ակադեմիականներ, արուեստագետներ, զերասաններ, թիւթակներ - ներ ինչպէս նաեւ Հայ պաշտօնի յարկապաշտները Բնիկներ Մշակույթի հարկաբար Ժաշ Լանի, տարեկներու հնարարներու Ա. Սիւրբոյիլի թաղար - զով Ժողգի Ֆրանչուէր, Փիեր Տիւրա, Սիլվան Տերրան, Տիլին Ռեան Պառ, Գրա Եպիկ: Եղապշան, խորհրդային չեղանաան Ա. զարուշար՝ Աշտ Սահական, ՇԱՅԱՅԻ և Ա. Սիւրբոյիլի յոթնորդներ, Կեր - Կեր:

Այս տարե յանձնումը, ոչ անուղղորդ հաս - նան իմ ակադեմիական իրենց պաշտ - նան համարաբար, խուսափելով, արարողքին, այլ հանդիսականութեան:

Գիշարուհայի Անտաստմանի ժաման - նան զարուշարի իմանումը Պոմբու - լի կարճ այլ բովանդակայից կոյովի - թը, խոսեցաւ Գաղտնի արարուհան մ - նի, ինչպիսի անոր ժառանգը, կարկի յնապարհը, անկարելիութիւնը յիշատակի արժ քուր ըզմաններն ու պատի - թը, որոնք արձանագիւծ է: Հուս եր - խարուհին զատ, Կ. Պոմբուլի անդ - ղարարման իրա. ընտապարեան տեքոր - նան, զգրկու. զերարարուհան և. արարուհի աջ անանան մարդերուն, ուր ևս Գաղտնի ընկալ կարճ էր իր իրապա - տան և ինքնանայ տաղանդի: Արարու - հան զարուշարի ու մը, որ անմիջապէս կը հանդիպէ Փաղաղ մը: Արարուհան, արար, յանձնումը, զոր պարտաւորու - մ թիւրք Փաղաղուս Հաղալի մէկ զը - ղարուհան իրապ: Հուս այլ տարեներ - Բնիկ տեղի տուած է, զանի այլ գիւծ - ինչ տարե յուր իր պահպանակի մը - լալ, անկարելուն խորհրդանշանները ինչպէս յու տեսաւ: Ֆիլաուո-ի Ապրիլ 1-ի թիւին մէջ, նաեւ ընկալուհայից հետա - նանք ինչ - ուր - Ֆրանս յարաբերութիւն: Այս ժամի Գաղտնի զման իմեթիբները:

Այս Գաղտնի զի խորհրդ կուտար ընդունուի և իվիթ ժիլիբի, որ կար - ճի անտաստման էր չ'ունենար Եղապշի խորթը, զանի մը ընթր խորհրդի եւ, անտաստման իր բարեկամ Գաղտնի, հուսա - ղան յանտաստման կարճ էր, որ կը լինար տալիս ևս վերջին անգամուհան Համար, այս Գաղտնի զի արբեր - լան, թիւ Գաղտնի յարաբերութիւն և իրապա - տան էր չ'ունար մէկ ձեռնարկութեան: Բայց, ոչ, յանձնար էր սկսեք էր - լալ զի Գաղտնի ևս այս անգամ այլ, ինչ - ինչ Արարուհան ընդունումն օրը, երբ անոր էր տե՛նք արդի արուեստին և անոր զիտար կրկու պատասխանում: Արարու Սիւրբոյիլի և Փիլաուի, չէր զո - նանու տար պատահի շնորհակալական խորհրդով, այլ վերջը, թիւ զանո, թայց իրապու խորհրդանշանները: Սուտին, արարուհան կուտար «Վարդանիշ» աշ լանկան իրաբը:

MR. LE SECRETAIRE PERPETUEL,
MES CHERS AMIS,

Je vous d'abord remercier Monsieur Emmanuel Bondeville, notre secrétaire perpétuel, pour les aimables paroles qu'il

vient de prononcer, et dont je crains de n'être pas vraiment digne. Je voudrais ensuite saluer ici la mémoire de trois grands hommes qui avaient bien voulu accepter de faire partie de mon comité, et dont l'absence aujourd'hui se fait cruellement sentir. Tout d'abord, le grand écrivain, poète et penseur, Roger Caillois, qui m'honorait de sa grande amitié, puis le merveilleux sculpteur Paul Belmondo, à côté de qui j'avais le privilège de m'asseoir lors des séances de travail de l'Académie. Enfin la disparition du grand peintre Souverbie, pour qui j'éprouvais une vive admiration.

En recevant de vos mains cette épée si amicalement offerte, je voudrais vous exprimer ma très profonde reconnaissance pour votre geste, qui m'honore et me touche au-delà de tout ce que je pourrais dire. Je ne trouve, pour traduire mes sentiments à votre égard, qu'une seule attitude: celle de vous affirmer que je chercherais, en toutes circonstances, à mériter votre confiance. C'est pourquoi, avec beaucoup d'humilité, je m'interroge sur la signification de cette épée, qui va désormais m'accompagner. En dehors des actes solennels qui sont l'appanage de notre auguste compagne, que doit-elle représenter à mes yeux et au regard des vôtres? Servira-t-elle à lutter contre toutes les tyrannies, contre toutes les injustices? Servira-t-elle à pourchasser les fausses valeurs, à combattre toutes les laideurs, à arrêter la destruction de toutes les beautés du monde? Servira-t-elle enfin à combattre cette terrible course atomique qui s'apprête à transformer la Terre en une planète lunaire, où seraient perdus à jamais l'Enseignement de Gersaints, le Parthénon, le Cantique des Cantiques et les Cantates de Bach? Je ne choquerai personne en constatant une évidence: l'Institut de France n'a conservé, de ses privilèges anciens, qu'un seul bien, o combien précieux, son rôle moral. Et, je crois que nous nous en réjouissons tous.

Mon inquiétude provient du fait que je ne distingue pas clairement dans quel domaine doit s'exercer ce pouvoir moral que, dit-on, on nous reconnaît. En effet, avons-nous été consultés par les Affaires Culturelles pour la mise au point des réformes qui vont, paraît-il, transformer les Institutions et le style de vie, si j'en crois la lecture des journaux? Pourrions-nous intervenir au niveau de l'enseignement des Beaux-Arts, dont on proclame la crise? Une grande exposition universelle des Arts et des Sciences est à l'étude pour 1989. Pourrions-nous émettre des suggestions? Les structures culturelles des notre pays vont se place tout un dispositif de commissions qui vont, dit-on, choisir les artistes, et qui auront à assurer pour une nouvelle France, et qui disposeront de crédits importants. A quel niveau serons-nous invités à intervenir? Ce n'est pas sans inquiétude que je considère le grand nombre d'hommes de haute qualité qui m'entourent, et que je songe à tous les problèmes aigus que se posent aujourd'hui, et en me disant que tant de pensées remarquables, tant de forces cohérentes risquent de demeurer inutiles.

Oui, ce n'est pas sans une certaine nostalgie, je l'avoue, mes chers Amis, que je songe à cette épée que vous me re -

ԼՈՍ - ԱՆՃԵԼՍ

ՀԱՄԲԻԿ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆԻ

ԴԱՏԸ ՅԵՏԱԶԳՈՒԱԾ ՄԱՅՅՈՒ 5-ԻՆ

Ինչպէս ծանօթ է Ապրիլ 1-ին, Լոս - Անճելլոսի ոճրային Աստանին առկա, կը թաղուէր զատաւարութիւնը Համբիկ Սասունեանի, որ ձերբակալուած էր, ընդհ. հիւպատոս՝ Քեմալ Արքանի օգնում: Թեան կապակցութեանը, արարքն (Յուշուար 28) մէկ օր ետք: Իրեն ղեմ կ'արձակածները հիմնուած էին ահա - րկիւմսին ժալըր տեսնումս կտորի մը թիւին վրայ:

Համբիկ Սասունեանի զատաւարու - Թիւրք, ուրեմն, պիտի թաղուէր Ապրիլ 1-ին, Հինգշաբթի: Հետաձգելով Լոս - Անճելլոս, ստացածը չ'ետեւան սեղեկու - րիւնները - Դատաւարութեան անդէշն (Յուշուար 9) քիչ առաջ, անտաստան 8-ի

չուրի, նախաձեռնութեամբ Շանի կոսի - նան, Թեանի ցոյց մը տեղի կ'ունենար, որ տեղաւարութիւն անձրինի պատճառով, չէր ունենար սնկկալուած ծառայ:

Դատաւարութեան այս յիշող հադի - թանի մը վալըրեանի կը տեղի ևս զատը կը յետաձգուէր Մայիս 5-ին:

Միւս կողմ, Հաստատելիցը թէ Համ - բիկի եղալը՝ Յարութիւն Սասունեան, որ ձերբակալուած էր նոյն հիւպատոսին ընտանաւանի վրայ զօրքէյ Արքանի նե - տան ըլլաու արատաւանութեամբ, լան - տան կ'արձակուէր: Արդարեւ, Հադի էր 100 հադար տղայը երաշխարարութիւն վճարել, ինչ որ կարելի զարթած է հան - զանաւորութեամբ: Յարութիւն Սասունեա - նի զանաւոր էր տեսնուէր Ապրիլ 27-ին:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՒՄԼ

Հիմնականում Համարութեան - կան կերպերներու (Սէ - Աշ - Ի) ձերքն թիւթիկները և ուսուցանող թիւթիկները ու - ռուշեցին վերջ տալ զորքաւորի շարքին: Դին, զոր սկսած էին Մարտ 26-ին, րո - զգրկու. Համար Արարուհայութեան նա - իրարարել մէկ վարչական որոշումին զմ - Իրենց պատուիրակութիւնը ընդունու. զան վարչակարարին և զանի մը ժամ խորհրդակցութիւններէ ետք, յայտնու. - ջալ: Թէ ինչոյդ տարակալ կարգապար - ինք կ'անկարելի, միշտ թիւթակն ուսուցանու. ընդգիւծու. զմ - զոր պատ - ռաստով ինչպիսի: Տրուած որոշումը կը նախապէս արտօնու. ոչ Համարյան - բանաձեւ հիւսանանցներու թիւթիկներուն ընդունու. ժամանակութեան, այլ ընդունու. վերջը մեջքակցութեան մէկ զ - ինչ Համարյանութեան կերպերներու, րո - մէկներուն հետ, որոնք ընտապարի մը - թիւթիկները ձեռ ժամանակ: Այլ պա - տանները ձեռ ձեղու. Համար:

Թիւթիկ ըն Քիթիկներ, որոնք կուտան ևս աշխարհի ցարկը զարքաներու, հի - անպահանջ փոխադրուան են իրա իրենց ցարկով զարգելու. Համար: Ինչ կը զի - բարեթի Ռիկիկի, զարգիւթի լիայ էր - կանուցի թմու. Համար ևս չ'ունը չէ սակայն Քիթիկներ Համար, խորթը - զանի կողմն աշխարհ առն ինչ խոր - հերքաւոր է ևս որոշմանս պաշտան - ինչ ոչ մէկ հաղորդակցութիւն կը հար - պարակու. զանապառ զարքաներ, - թիւթիկներ կ'ըլլայ: Ըստ կարգ մը պարբեր - լաներ. Փաղաղարին արտա ինչպիսի մը ունեցած է, որ կը կրկնուած է վերջերս:

ԻՏԱԼԻԱՅ մէկ սպաննուած զանուած է Փրոֆ: Սեմուալ, Լափրիկոն ծա ՊՐ - Թալիկներ վիւրը: Կաղեք մը մէկ է, որ իրապատուած մարմինը, անանին ըր - բարի մէկ այլ զուրկը կային: Փրոֆիէտ - րը ընդ կապ ունը ծառայելու - ալ ա - հարկելու. Թեան ևս Լափրիկի մաթիւային

հետ: Իր օգնականն ալ՝ Մաուիս Բառասա անձնապաշտ կ'արձակու. Համարի իր ընտալ - րանը: Սեմուալու. Հեղինակը կը նիսալ - ուէր Ռեթրա - հարաւարակած լինումս Գաղտնաթիւթիկն, որ կը մեղադրէր զմօ - ղ զրիւսներունները թէ քանակցած են կարկի ընտանաւորներուն հետ: Այս հար - տարակարկութիւն զարկարկած էր հա - մայնաւոր իրապակցութիւնը, որ զարկ կը վալըրէ:

ՊԱՐԻՍԻԿԻՆԸ կարելու յաղորդութիւն - ներ արձանագարան են Իրաթի զմ կու. - ներու ընթացքին, ինչ որ շատեր կը մտա - հողգ: Խանդակաւորութեան ինչպիսի կրկնա - ժամանկ իւրապանութիւն ինչպիսիութիւն - իր արտաձեղու. մասին:

ՖԻՐԱԿԻ զմ յարձականները վերադ - նան էին շարքալըրներին, զանի մը օր - ուս զաղարէն: Փարթիկ սակարակա - տարըը Հասած էր 6,20-ի, զրմանա - կան մատը՝ 2,00-ի ևս անուշու. կրկին կը թուուէր արժեղեղման մասին:

ՎԱԳԸ

«ՅԱՌԱՍԶ»

ՄԻՏԻՔ ԵՒ ԵՐՈՒԵՆՍ

Ինչպէս ամէն ամառ, առաջին կիրակին, ժալըր յուր կը տեսնու. ՇԱՅԱՅԻ Միտք ևս Արուեստի ծոր (90-ը) թիւթը, հետեւ - նալ ընտալուհայից մարմն -

ԿԱՄ - Հանդիս վերադնական՝
Զ. Գալաննիան
Մշակույթի և զարգացանակութեան Հայ
Կեանքի մէկ և ինչպիսի
Hommage au Professeur Lévon Khatchikian
J.P. MAHE

mettez aujourd'hui et qui restera sans doute dans son précieux fourreau. Je garderai heureusement - voilà bien le plus important - le souvenir vivant de votre geste d'amitié et d'affection. Cette épée me soutiendra pour continuer ma tâche dans la difficile voie où je me suis engagé. De tout mon cœur, je vous dis, un grand merci.

Այս, ընթր խորհրդարի մը մէջ, շա - րունակուցում ընդունակութիւնը և մը սկսեցին ակադեմիականը, այլուս զգին - ուան, իրապակցութիւնները - ունեցաւ: Իր թարգմանութեան հետ: Յիշատակելի որ մը, որ կը կը տարեթիւթեամբ, արարուհայուց Գաղտնի անպահանջանքի հանդանապը:

Ա. Մ.

(Suite de la 1ère page)

logiques ou hagiographiques du IVe siècle (cf. 17, 27), ont, en beaucoup de points, intéressantes, mais elles ne sont pas essentielles. Il lui arrive ailleurs de remonter jusqu'au XIIIe ou au XIe siècle (cf. 5, 10, 22), de descendre jusqu'au XVIIe ou au XVIIIe siècle (cf. 18, 19, 21), mais toutes ces études se rattachent par quelque lien à sa période de prédilection, les XIVe et XVe siècles (cf. 24).

On comprend d'emblée le puissant intérêt de cette époque, qui voit disparaître, après le dernier état arménien, l'Empire byzantin lui-même, tandis que s'établit la domination ottomane. C'est dans ces circonstances tragiques que s'est jouée une partie capitale: le maintien, malgré l'expansion et l'accélération de la diaspora, des populations arméniennes sur le sol de la patrie et la transmission, aux siècles futurs, de la culture originale qui s'était edifiée durant un millénaire de christianisme. L'œuvre du Prof. Léon Khatchikian tient tout entière dans l'étude de ces problèmes: la permanence ou la reconstruction des cadres de vie campagnards ou urbains; la poursuite des traditions scolaires et religieuses (cf. 1, 28), notamment dans les grands monastères de Siounik, la copie et le sauvetage des œuvres anciennes (cf. 4).

Dans son étude de 1958 sur la commune rurale arménienne aux XIVe - XVe siècles (cf. 11), il évoque l'organisation des villages (*gegh*, *joghovour*, *djama*) à partir de la conquête arabe) placés sous l'autorité d'un agent fiscal (*dzeravoun*) et d'un chef de famille (*anouner*), faisant office de maire. Ce dernier, appelé *rayis* ou *rès* depuis le XIIIe siècle, avait pouvoir de partager les terres, d'ordonner les travaux d'irrigation ou d'entretien des ponts et des routes, d'intervenir dans la répartition de l'impôt. Il était secondé par un agent d'exécution, le *gzir*; il devait, évidemment, ménager les autres notables, chefs de famille, influents dans le village. Toute cession immobilière, notamment toute donation à un monastère exigeait l'accord unanime de la commune, *rayis*, *kahanay*, grands et petits, suivant la formule consacrée dans les chartes et dans les inscriptions. Cependant l'ensemble des terres cultivables (*andastan gaghits*) était périodiquement redistribué entre les habitants, qui recevaient un lot (*baïn*) distinct de leur patrimoine héréditaire (*hayenik*). Outre le labour du lot qui leur revenait, les villageois étaient astreints à la corvée, plusieurs jours par an, au bénéfice du seigneur de l'endroit, laïc ou religieux. Cette étude est en quelque sorte complétée par les travaux de Léon Khatchikian sur une grande famille féodale de Siounik à la même époque, la branche Bourtiellin des princes Orbeli (cf. 20), dont il reconstitue la généalogie et le rôle politique, culturel et économique à l'aide des manuscrits et données épigraphiques.

Quant au cadre de la vie urbaine, il étudie dès 1951 (cf. 5) et publia en 1962 (cf. 15) les statuts d'une confrérie de jeunesse (*mankti*), formée à Erznka en 1280, ville qui constituait à cette époque une principauté arménienne autonome, vassale des Mongols. Rédigés par le poète et théologien Hovhannes Erznkatsi, ces statuts regroupaient, dans une organisation d'un type presque militaire, par groupes hiérarchisés de dix ou quarante membres, des jeunes gens célibataires, artisans ou commerçants, décidés à lutter contre les malfaiteurs, à aider les habitants des campagnes dévastées par la guerre et à se soutenir mutuellement en toutes difficultés. La *Chronique* de Matheos Ourhayetsi, ainsi que plusieurs sources étrangères attestent l'importance sociale et le rôle éducatif de ces confréries dans toute l'Arménie médiévale, tandis qu'à l'époque plus tardive la poésie populaire des *hoyrens* y fait encore quelquefois allusion.

A une époque assez proche de la confrérie d'Erznka, s'épanouit, dès 1291, à l'autre extrémité de l'Arménie, et jus- qu'aux environs de l'an 1340, la célèbre université de Gladzor, à laquelle Léon Khatchikian consacra l'un des ses pre-

miers travaux, en 1946 (cf. 2). Dans le manuscrit N° 631 du Maténadaran, il avait découvert une série de brefs écrits dans lesquels il reconnut, contrairement à l'avis de N. Akinian, qui voulait y voir de courts sermons, les discours de fin d'études que devaient prononcer les futurs vardapets de Gladzor, lorsqu'ils recevaient leur diplôme au cours de la « Fête des lauréats » (*psakadrakan handes*). Ces discours étaient écrits, puis lus par le candidat lui-même en public, qui avait ainsi la possibilité de remercier ses maîtres et de faire montre de son éloquence.

Acquérant, grâce à ses recherches ultérieures, une profonde connaissance des universités arméniennes médiévales, Léon Khatchikian, dans un article de 1971 sur la pensée arménienne et les sciences de la nature du XIVe au XVIIIe siècle (cf. 23), présente d'une façon très synthétique les théories physiques de Hovhann Ourmetisi, Grigor Tatevatsi, Matheos Djoghayetsi, Hakob Ghrimetsi, l'œuvre médicale d'Amirdovlat Ananias et la renaissance scientifique des XVIIe-XVIIIe siècles.

Cependant, l'évolution de la pensée scientifique en Arménie serait inintelligible si l'on ne tenait pas compte de l'influence qu'exercèrent sur les maîtres de Gladzor ou de Tatev, leurs plus redoutables rivaux, les Frères Uniteurs dominicains ou les Franciscains envoyés plus tard pour les seconder. Éditant la grammaire de l'un d'entre eux, Hovhannes Krnetsi (cf. 28), et présentant à ce propos l'école des Arméniens catholiques de Krnay (près d'Erdjak, dans le Nakhidjevan), au début du XIVe siècle, le Professeur Léon Khatchikian eut l'occasion de décrire plus en détail l'extraordinaire activité culturelle déployée par cette congrégation pour faire triompher la cause de l'Eglise romaine. S'ils aboutirent à un échec politique et religieux, qu'il est permis de juger sévèrement, leurs travaux n'en révolutionnèrent pas moins la pensée scientifique et philosophique arménienne de l'époque, qui vivait encore, au début du XIVe siècle, sur les traditions héritées de l'Ecole hellénisante des VIe - VIIe siècles. Ainsi, dans son traité sur les six jours de la Création, Barthélémy de Pérouse, le maître de Hovhannes Krnetsi, commente la Genèse en citant une foule de textes et d'auteurs grecs, latins ou arabes, jusqu'alors inconnus à la scholastique arménienne, qui devait ensuite en faire son profit. C'est par le même canal que parvinrent en Arménie toutes les œuvres d'Aristote que l'Occident avait redécouvertes grâce aux traductions arabes.

Au début du XIVe siècle, les Frères Uniteurs établissent leur quartier général plus au sud, dans la principauté d'Artaz, à laquelle le Prof. Léon Khatchikian a consacré, en 1973 une étude très détaillée (cf. 26). Rappelant la création, en 1247, par le Catholico Constantin Ier, du diocèse d'Artaz et la restauration du monastère de Saint-Thadée, il retrace l'histoire de cette région bientôt gouvernée par des souverains arméniens de confession catholique, vassaux des Mongols, qui parvinrent à maintenir leur autonomie jusqu'en 1427, c'est-à-dire bien après la chute du dernier état arménien. Non loin d'Artaz se trouvait le monastère de Tsortsot, dont les ruines n'ont pas encore été étudiées et qui fut, durant la première moitié du XIVe siècle, un centre d'études très important, fondé avant 1314 par l'évêque Zakaria. On a conservé de ce personnage une lettre à Hovhann Orbelian, publiée par le Mekhitariste M. Tchamchian dans son *Histoire de l'Arménie*. Il avait aussi composé une chronique plus vaste sur la succession des vardapets ou « Histoire des conciles », qui n'a pas été retrouvée de nos jours.

Parmi les docteurs les plus éminents du monastère, figurait Hovhannes Tsortsotetsi, originaire d'Erznka et souvent confondu, pour cette raison, avec l'écrivain du XIIIe siècle, Hovhannes Erznkatsi, surnommé Plouz, c'est-à-dire « le maigre ». Dissipant cette confusion, Léon Khatchikian donne une vue d'ensemble de l'œuvre de ce savant: Bref commen-

taire sur la grammaire, Suite du commentaire de Nerses Chnorhali sur l'Evangile de Matthieu, Commentaire sur la prophétie de Daniel, Sermons, Colophons en vers, Enigmes, Adaptation arménienne du *Liber Sacramentorum* de Thomas d'Aquin etc.

Hovhannes Tsortsotetsi mourut sans doute vers 1338, mais la vie de son monastère continua après lui, sous l'influence prépondérante d'un franciscain italien, dont les manuscrits déforment le nom en « Pontsion » ou « Aponts », c'est-à-dire probablement Boniface, qui fit traduire en arménien les œuvres de Nicolas de Lire, de saint Bonaventure et d'autres auteurs latins médiévaux, qui furent ainsi connus des savants arméniens.

Poursuivant ses études sur les manuscrits arméniens du XVe siècle, Léon Khatchikian y fit une découverte importante (cf. 22): plusieurs fragments d'un chroniqueur du XVe siècle, qui est l'un des sources principales de Matheos Ourhayetsi (mort entre 1138 et 1144). Dans le manuscrit d'Erznka N° 9832, ces fragments sont attribués à Hakob « le prêtre », sans autre précision; cependant, Léon Khatchikian a montré que ce personnage n'est autre que Hakob Sanahnetsi, disciple et collaborateur de Dioskoros, le rival chalcédonien du Catholico Petros Ier Getadats (1037 - 1038). Dans le même manuscrit, il découvrit aussi les chroniques de Stepanos et Nerses Metsopetsi (cf. 25), ainsi que les notes de voyage du moine Sargis (cf. 21), parti de Smyrne en 1587 et revenu à Erznka en 1592, après avoir visité la Grèce, l'Italie, l'Allemagne, Londres, Paris, l'Est de la France, Marseille, l'Espagne, le Portugal et une partie de l'Ukraine. Cet itinéraire figurait dans des pages rajoutées plus tardivement au manuscrit, à l'occasion d'une réparation.

Un autre récit de voyage, plus tardif mais plus important, « le registre d'un marchand arménien en Perse, en Inde et au Tibet, de 1682 à 1698 », publié en français par le Professeur Léon Khatchikian dans la revue *Annales* (cf. 19), ouvrit aux spécialistes européens des perspectives nouvelles sur le rôle joué par les Arméniens dans le commerce de l'Eur-

ope avec l'Extrême Orient, à la veille de l'essor économique et de la révolution industrielle du XVIIIe siècle.

Si attaché à la description de la terre d'Arménie, villages, forteresses et monastères, Léon Khatchikian consacra aussi des travaux importants à la diaspora arménienne, notamment à Kiev (cf. 6) et dans le reste de l'Ukraine (cf. 6). Son dernier grand article, paru en 1980, concerne précisément « Les Arméniens dans l'ancienne ville de Moscou et sur les routes menant à Moscou » (cf. 29). Ces routes passent naturellement par la Grèce, par Rostov et par Kiev. Dès le XIVe - XVe siècles la population de La Théodosie était, pour les deux tiers, posée d'Arméniens, dont certains n'étaient pas la capitale russe, où ils étaient connus, dès le XIVe siècle, sous le nom de marchands « soursoujins », possédant un quartier particulier, une église, un ravansarail et un marché de soieries précieuses.

Les philosophes d'autrefois consultaient l'homme sage d'écrire non pas sur les pages des livres, qui sont immortels et ne savent répondre quand on les interroge, mais dans l'âme et dans le mémoire de leur disciples. Tout en ayant beaucoup écrit, pour accomplir son devoir d'historien, le Professeur Léon Khatchikian a su aussi se conformer au précepte: excellent administrateur à Maténadaran, il fut en même temps directeur d'études exceptionnel, mais bien dans le choix de ses collaborateurs que dans l'aide qu'il s'efforçait d'apporter aux plus jeunes. Grâce à l'ambition de travail qu'il avait su créer autour de lui, à l'accueil chaleureux qu'il réservait aux arméniens étrangers, à ses exigences personnelles de sérieux et d'objectivité, non seulement il fit de la revue qu'il publiait, *Banber Matenadaran*, un organe de réputation internationale pour la recherche et l'étude des textes anciens, mais l'Institut qu'il dirigeait devint l'un des foyers les plus vivants de l'école néo-ménologique d'Erznka et symbolisa les vœux de tous la mémoire même de la nation arménienne.

Jean - Pierre M.H.

BIBLIOGRAPHIE DES OUVRAGES CITES

Abréviations:
BM : Banber Matenadaran
PBH : Patma-bansirakan Hantes

(Les ouvrages cités sont en arménien, sauf mention contraire).

1. « *Anakan Vardapet* sur le seuil de l'année », BM 1 (1941), p. 151 - 169.
2. « L'université de Gladzor et les discours de fin d'études de ses étudiants », *Travaux scientifiques de l'université d'Etat d'Erznka*, XXIII, 1946.
3. Colophons des manuscrits arméniens du XIVe siècle, Erznka 1950.
4. « La version arménienne du traité de Zénon De la Nature », BM 2 (1950), p. 65 - 98.
5. « La confrérie organisée en 1280 à Erznka », *Telekagir* (1951): 12).
6. « Les colonies arméniennes en Ukraine aux XIVe - XVIIe siècles », Erznka 1954 (en russe).
7. Colophons des manuscrits arméniens du XVe siècle, 3 vol., Erznka 1955, 1958, 1967.
8. « La vie et l'œuvre de Matheos Djoghayetsi », BM 3 (1956), p. 57 - 84.
9. « Le Maténadaran dans le passé et sous le pouvoir soviétique », BM 4 (1958), p. 9 - 23.
10. « L'encyclopédie du Catholico Kostandin Barjberetsi en 1251 », BM 4 (1958), p. 267 - 284.
11. « Sur la commune rurale arménienne aux XIVe - XVe siècles », PBH (1958): 11.
12. « Le Maténadaran, Institut de recherche scientifique auprès du Conseil des Ministres de la R.S.S. d'Arménie », PBH (1959): 2 - 3.
13. « Mentions relatives aux transactions économiques dans les manuscrits arméniens et leur importance comme sources historiques », BM 5 (1960), p. 21 - 41.
14. « Nouveaux matériaux sur l'ancienne

- colonie arménienne de Kiev, dans *Le volume Liens historiques et amitiés de peuples ukrainien et arménien*, t. 1, Lvov 1961 (en russe).
15. « Les statuts de la confrérie de la ville d'Erznka », BM 6 (1962), p. 97-100.
16. « Les talismans et la question de la critique pré-mésopotamienne », PBH (1963): 1.
17. « Le Questionnaire attribué à St. Grigor Part'ew comme prémisses de la littérature arménienne », BM 7 (1964), p. 301 - 330.
18. « Le testament du Catholico Vah Sanahnetsi », PBH (1966): 4.
19. « Le registre d'un marchand arménien en Perse, en Inde et au Tibet (1682-1698) », *Annales*, Paris 1967:2 (en français).
20. « La branche Bartelean des Orbeli de Siounik », BM 9 (1969), p. 173 - 201.
21. « L'itinéraire de Sargis Akel », PBH (1970): 3.
22. « Yakob Sanahnetsi, chroniqueur du XVe siècle », *Banber Erevani Hamaloun* (1971): 1.
23. « La pensée arménienne et les sciences de la nature aux XIVe-XVIIIe siècles », PBH (1971): 2.
24. « L'Etat politique et l'Arménie: les relations sociales et économiques du XIVe - XVe siècles », et « La science arménienne à la même époque, dans l'histoire du peuple arménien », t. 4, *Erevan*, 1972, p. 15 - 80, 470 - 490.
25. « La principauté arménienne d'Erznka et l'école de Corcor », BM 11 (1973), p. 125 - 210.
26. « La littérature arménienne en Inde et en Chine au IVe siècle », PBH (1973): 2.
27. Hovhannes Krnetsi, Commentaire sur le grammaire (texte critique par L. S. Khatchikian, introduction par L. S. Khatchikian et A. S. Avagyan), Erznka 1979.
28. « Les Arméniens dans l'ancienne ville de Moscou et sur les routes menant à Moscou », BM 13 (1980), p. 7 - 107.

Երձաւոր Արեւելի համայնքներուն եւ
 րեւելեան կեղեցիներուն ծառայած է,
 հայն յարգանք եւ երախտագիտութիւն
 երմանելով իր շուրջ:

ԱՌԱԿ ՇԱԲԱԹ

ԵՒ ԶԱՏԻԿ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՑՑ

Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ-ՄԿՐՏԻՑ ՓԱՆԻՐ

Զորեշաքրքի- Կատարազ 4րդ մաս - սույնցի Ժամը 10-ին:

4րդ պատարազ՝ ՄԻՒՌՈՆ ՎՐԳ. ԳԼՎԼԳԻՆՆ, Հինգշաքրքի- Սկիւր Ժամեղութեան 8-15-ին, Ընթերցող պատարազ՝ 10-ին:

4րդ պատարազ՝ ԺԻՐԱՅԻՐ ՎՐԳ. ԹԱՇՆԵՆՆ, Ոսկրույայ Ժամը 16-ին, Ռաւարում 19-30:

ՎԱՐԱՊԵՍ Ս. ՍԱՅ ԱՐԱՊԻԿԻՆ

Հինգշաքրքի- Պատարազ 10-45-ին, Ոսկրույայ 16, Ռաւարում 20:

Ս. ՊՈՂՈՍ-ՊԵՏՐՈՍ ԱՅՈՒԿԻՆ

Հինգշաքրքի- Ժամեղութեան 9-30-ին, Ընթերցող պատարազ 10-ին, Ոսկրույայ 16, Ռաւարում 19-30:

Ս. ՄԱՐԿԱՐ ԱՍՏՈՒԿԱՍԻՆԻՆԻ

Զորեշաքրքի- Ժամը 16-30-ին յիշա - սույն Ցառ Կուսակցութեան:

Հինգշաքրքի- Պատարազ Ժամը 10-ին, Ոսկրույայ 16, Ռաւարում 19-30:

ՄԱՐԿԵՆ ՍԻՐԱՅԻՐԱՅՑ ՄԱՅՐ ԵՆԵՆԵՑԻ

Հինգշաքրքի- Արարողութեան և պատարազ 8-11, Ոսկրույայ 17, Ռաւարում 20:

Ս. ԹԱՂԵՈՍ

Հինգշաքրքի, առաւուր Ժամը 9-ին փոքրերու Նաղդողութեան, Ոսկրույայ 17, Ռաւարում 20:

Ս. ԳԻՐԳՈՐ ԼՈՒՍԱԿՈՐԻՑ

Զորեշաքրքի, Ժամեղութեան 17-ին: Հինգշաքրքի- Ժամեղութեան 8-30-ին, պատարազ 10-30-ին, Ոսկրույայ 16, Ռաւարում 19:

ՍԵՆ-ԺԵՐՈՍ

Հինգշաքրքի- Մանուկներու Նաղդողութեան 9, Նաղդող պատարազ 10, Ոսկրույայ 17, Ռաւարում 20-30:

Ս. ՎԱՐԱՊԵՏ

Հինգշաքրքի- Ոսկրույայ 17-30, Ռաւարում 20:

ՊՈՒԼԿ. ՕՏՏՕ — Ս. ՅԱՎՈՐ

Զորեշաքրքի- Ժամեղութեան 18-30: Հինգշաքրքի- Ժամեղութեան 8-30, պատարազ 10, մանուկներու Նաղդողութեան, Ոսկրույայ 17, Ռաւարում 20:

ՍԵՆ-ԼՈՒ — Ս. ԳԵՐՈՐ

Հինգշաքրքի- Մանուկներու Նաղդողութեան 10, Ոսկրույայ 17, Ռաւարում 20-30:

Ս. ՅԱՎՈՐ — ԼՈՒՍ

Հինգշաքրքի- Ընթերցող պատարազ 10-ին, Ոսկրույայ 16, Կարգ Զարձարա - նաղ՝ 19-30:

Ս. ԱՍՏՈՒԿԱՍԻՆԻՆ — ՏԵՍԻՆ

Հինգշաքրքի- Ոսկրույայ 16-ին, Ռաւարում 20-ին:

Ս. ԳԻՐԳՈՐ ԼՈՒՍԱԿՈՐԻՑ ՎԱՍԱՍ

Զորեշաքրքի- Ժամեղութեան 9-ին, յիշատակ տարու Կրօնական 18-ին: Հինգշաքրքի- Ժամեղութեան 8-ին, Նաղդողութեան պատարազ 12-ին, Ոսկրույայ 18-ին, Ռաւարում 20-30-ին:

Imprimé sur les Presses du Journal «Haratch» 83, Rue d'Hauteville — 75010 Paris Commission Paritaire: N° 55935

Յ. Գ. Հայ թաղապետի քանարի - նախկին յանձնախումբին 500 ձ. 4րդ յիշա (ստանդա Վառապէն):

ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՅՈՒՇԱՐԱՐՆԵՐ

ՎԻՆԻ ՄԷՋ

Ընդառաջովով Վիեննի Հայ Համայնքի բաղմանքին, Ազգային Միութիւնը յա - շնորհոցած է սեփականացումը Հոգաւորի մը ՎԱՐԻՅԻ 24 1915-ին փողոցին վրայ, որուն վրայ պիտի կառուցուի յաշարանի մը Յեղապետութեան զոհ 1-500-000 Հա - յերու յիշատակին:

Այս յաշարանը իրազորման ընթացի մէջ է, միակցուած պիտիմէ 3,70 միլիարդութեամբ, խաբիւր նշանակութեամբ: Արուեստագէտ Թորոս (Ռաստէլէն - նան) արձանագործիմ է:

Բացումը 4րդ կառարուի Մայիս 16, ներկայութեամբ և պատուով նախագահ - Հովնաթար ԼՈՒԻ ՄԵՐՄԱՆՔԻ, Ազգային Ժողովի նախագահ և երեսփոխան - Թաղապետ Վիեննի:

Հոգալու Համար այս իրազորման ծախսերը, կապալիւնները մեղմէ իւրա - քանիւնին օժանդակութեամբ: Առաւուր - ձեռն եղէք և ալմէն ձեր նուէրները զրկեցէք ստորեւ դրուած Հասցէին:

STELE DU GENOCIDE
UNION NATIONALE ARMENIENNE
Maison de la Culture
9, Rue du Cirque — 38200 Vienne
Կանխաւ շնորհակալութիւն:

ԱՂԵՍԱՍԻՆԱՍԻ
ՏԱՐԵԿԱՆ ԿԱՇԱՀԱՆԻԿԱՆ
ՅՈՒՆԻՍ 13-ԻՆ

ՆԱՐԵՂԱՎԱՍԻՐ
Անթրոպոլոգի Ս. Մեղուոյ Կրթարանը շնորհակալութեամբ տալիս է Մ. Մա - մասի մահուան առթիւ, փոխան ծաղ - իկապակի հետեւեղ նուէրները: Տոգթ. Անահա Մամա 1000 մ. շիժՄԱՅՅ 750, Տոգթ. Պարո Պարոյան, Տէրիկ Մ. Մամա, Տոգթ. Հայկուհի Տամա - նան, Տոգթ. Մարգար Սիմոնեան 500-ա - կան մ. Պ. Արեւն Մամա 250, Տոգթ. Ժորժ Մոսիսեան 200 մ.:

Սամուէլ — Մուրադեան վարժարանը շնորհակալութեամբ տալիս է 250 մ. Պ. Ալեք Մուկիմեան իր հօր մահուան ֆ. տարեկան առթիւ նան 200 մ. Պ. Միհրան Խիւսիյանի իր հօր վախճան իշխանի մահուան առթիւ:

ԲԱՅԱՍԻԿ ՈՒՍԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ

ԵՐՈՒՍԱԼԻՄ

Մասնակցութեամբ՝ ՆՈՐՎԱՆ ԵՊՍ. ԶԱԲԱՐԵՆԻ
Ընկերակցութեամբ՝ ՎԱՐՈՒԺԱՆ ՍԱՐԳԻՍՅԱՆԻ

ՄԱՅԻՍ 5-12

Voyage spécial à JERUSALEM

circuit Galilée
du 5 au 12 mai
Départ de PARIS, LYON et MARSEILLE

Renseignements et Inscriptions:

A PARIS:	A LYON:
LEVON BAGHDASSARIAN	VAROUJAN SARKISSIAN
SABERATOOURS	SEVAN VOYAGES
31, rue d'Argenteuil	48, Cours de la Liberté
75001 PARIS	69003 — LYON
tél. 261. 51. 13	Tél.: (7) 860. 13. 66
M° Pyramides	

A MARSEILLE:

JACQUES CHELEKIAN

WASTELES

87, La Canebière
13001 — Marseille
Té.: (91) 95. 90. 12

ՀԱՅ ՎԱՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԵՐԱԺԱՐՈՒՄՆ
Ս. ԱՍՏՈՒԿԱՍԻՆԻՆ
26, դի. Սիպիէ, Մարսէլ
ԿԱՐԳ. ԱՌԱՅ. ՇԱՐՔՈՒՆՆ
Անաղ Հինգշաքրքի. Ժամը 17-45-ին
Ոսկրույայ փողոցիկներ. Համար:
Անաղ Ուրարի, Ժամը 19-15-ին ձա - նաղար 8 Ուրարի
Անաղ Շարաք, Ժամը 17-30, Զրապա - լոցին պատարազ:
Կիրակի, Զատիկ. Չախար պատա - լոց առաւուրեան Ժամը 10-15-ին:
4րդ պատարազ և 4րդ թարգմէ՝ ՍԱՐԳԻՍ Վ. ԿՐԻՍՏԻՆՆ
Յաւարտ Ս. պատարազին՝ բարեկաղ - թութեանցիմ տեղի կ'ունենան Ժողովը - ղապետութեան արահին մէջ:

ՏՆԱԿԱՆ ԿՈՐԾԵՐՈՒ ԶԱՄԱՐ

Օրուան մէջ քանի մը Ժամ տնական զործիմով (մաքրութեան նաղին) զրապ - լու արաւաղի եւ պղտաւայ տեղին մը, Փարիկի, Նախընտարաղ, 9-րդ, 10-րդ, 17-րդ, 18-րդ, 2-րդ Թաղապետ: Հնա - մայիկ Ժամը 18-էն ետք՝ 254 90 80 կամ Շարաք, Կիրակի արաղը օրը:

Երգիլ ՊԵՏԻՆ Զեղի կր արաւ. ԻՐ ՃԱՇԱՐԱՆԸ

ուր պիտի գտնիք լաւագոյն ճաշերը, լաւագոյն գիներով և ձաղի. ցիւրմ մթնոլորտի մը մէջ

Զորեշաքրքի՝ ՄԱՐՔԸ-ի օր:

BAR - RESTAURANT

SPÉCIALITÉS ARMÉNIENNES

Direction: M & Mme Bédikian

ՊԵՏԻՆ

Կերպէ Ուրարի եւ Շարաք օրերը, մաղաղ ընկերակցութեամբ:

1, bd. Carnot — 17, quai J.-B. Clément, 94140 ALFORTVILLE
tél. 376 32 19

Fermé le lundi

ERRATUM — Dans le N° du Dimanche 4 Avril, de «Haratch», page 1, la colonne, les trois dernières lignes de la notice, doivent se placer après la ligne de la deuxième colonne. Nous nous excusons auprès de nos lecteurs et de l'auteur de l'article, de cette erreur due à une mauvaise manipulation de lignes.

ԴԻՐՈՒՆ ԶԵՐԿԵՐԵՐԻՆ
ՍԱՐՔԵՐԻ ՄԷՋ
Չորս յարկան լեզի մը տալիս յարեւ: Ներքոյցը, երեւնեան, իւսանաձին բաղնիք լողորանով արաւաղի, տաղ չորս և կը կըրանալ ջնուցում: Նան. քաղ: Այլ մանրանալ իրենցին և պղտալութեան հետեւեղ մէջ օր, Ժամը 17-էն սիւնալ:

280.02.58
ԼԻՆ ՏՈՒՐԵԱՆ
ԶԱՏԱՍՓՈՒԹԻՒՆ

Ապրիլ 11, Կիրակի Ժամը 23-ին, քանա — Գիւլիկեան՝ Լին Տարեան:

ՀԱՅ ԱՂԲԱՍԱՆԱՐ ԸՆԹԵՐԱՑՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԱԿԵՐ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ
ԵՒ ԿՈՇ ԹԵԿԱՄԱՍԻՐԵՐԵՆ
Հայ Աղբաւարան Ընկերակցութեան շնորհ. Ժողովը տեղի կ'ունենայ մայիսի 22, Հինգշաքրքի երեկոյան Ժամը 8-ին Ընկերակցութեան կեդրոնը՝ 75, Կաթայր, 75009 Փարիկ:
Բարեփոխել կանոնադրին Բի. Տ. ռաւմին Համաձայն, ժաղը Ընկերակցութեան (8 անդալ) Նորոգել ըլլալով Ընկերակցութեան կը: Կ'ընէ անոնց օրը փոխադրին մանուկի ժաղը Ընկերակցութեան պալման է Ընկերակցութեան անդալ ըլլալով: Ընկերակցութեան զրաւեանը դիմել զարաւարտն ուը միւն. Ապրիլ 7: Կ'իւսան զիւր պէրը է ձեռաղը ըլլալով և թաղը Ընկերակցութեան կ'ընէ յաղաղութեան պէրը է զիւր իր անոնց կանոնը և Հասցէին: ՎԱՐՈՒԹԱՆ
ՀԱՅ ԱՂԲԱՍԱՆԱՐ ԸՆԹԵՐԱՑՈՒԹԻՒՆ

ASSEMBLEE GENERALE DE L'A.A.S.
L'Assemblée Générale de l'A.A.S. aura lieu Jeudi le 22 Avril à 20 h au siège de l'Association, 77, Rue La Fayette - Paris 7. Renouvellement par moitié du Conseil d'Administration (8 postes à pourvoir).
Les candidatures doivent parvenir à l'association au plus tard le 7 Avril 1975. Elles doivent être écrites et signées de main du candidat, qui doit indiquer lisiblement, ses noms, prénoms et adresse.

ԱՌԱԳ ՇԱՐԱՐ

ԵՒ ԶԱՏԻՎ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՑ

Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ-ՄԿՐՏԻՑ ՓԱՌԻՋ

Զորեշաքարի- պատարագ կը մա-
տուցուի Ժամը 10-ին:

Կը պատարագէ՝
ՄԻՒՌՈՆ ՎՐԻՆ ԳԼԸԳԵՆՆԸ

Հինգշաբթի- Սկիւր ժամերգութեան
8-15-ին, Ընթերցող պատարագ 10-ին:
Կը պատարագէ՝
ԺԻՐԱՅԻՐ ՎՐԻՆ ԹԱՇՏԵՆՆԸ
Ոսկուայ Ժամը 16-ին, Պատարագ՝ 19-30:

ՎԱՐԱՎԱՏ Ս. ԽԱՅ ԱՐԱՆԻՎԻԼ

Հինգշաբթի- Պատարագ 10-45-ին,
Ոսկուայ 16, Պատարագ 20:

Ս. ՊՈՂՈՍ-ՊԵՏՐՈՍ ԱՆՏՈՆԻՎԻԼ

Հինգշաբթի- Ժամերգութեան 9-30-ին,
Ընթերցող պատարագ 10-ին, Ոսկուայ
16, Պատարագ 19-30:

Ս. ՄԱՐԻԱՄ ԱՍՏՈՒԱՅԱՆԻՆ ԽՈՒ

Հինգշաբթի- Պատարագ Ժամը 10-ին,
Ոսկուայ 16, Պատարագ 19-30:

Ս. ԳԻԿԻՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՑ ՇԱԽԻԼ

Հինգշաբթի Ոսկուայ 16-ին Պատարագ
20:

ՄԱՐԱՅԵԼ ՍՐԱՌՑ ԹԱՐԳՄԱՆՁԱՑ ՄԱՅՐԵ ԵՆԵՆՅԱՆ

Հինգշաբթի- Աղբորութեան և պա-
տարագ 8-11, Ոսկուայ՝ 17, Պատարագ
20:

Ս. ԹԱԿԵԼՈՍ

Հինգշաբթի- ատարագ Ժամը 9-ին Գոր-
բերու Հարգութեան, Ոսկուայ՝ 17,
Պատարագ 20:

Ս. ԳԻԿԻՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՑ ՊՈՂՈՍ

Հինգշաբթի- Ժամերգութեան 8-30-ին,
պատարագ 10-30-ին, Ոսկուայ 16, Պա-
տարագ 19:

ՍԵՆ-ՃԵՐՈՍ Ս. ՍԱՀԱԿ-ՄԵՏՐՈՐ

Հինգշաբթի- Մանուկներու Հարգո-
րութեան 9, ճաշու պատարագ 10, Ոսկուայ
17, Պատարագ 20-30:

Ս. ՎԱՐԱՊԵՏ

Հինգշաբթի- Ոսկուայ 17-30, Պա-
տարագ 20:

ՊՈՒԼԿ. ՕՏՏՕ - Ս. ՅԱԿՈԲ

Հինգշաբթի- Ժամերգութեան 8-30,
պատարագ 10, մանուկներու Հարգութեան
թիւն, Ոսկուայ 17, Պատարագ 20:

ՍԵՆ-ԼՈՒ - Ս. ԳԵՐԳ

Հինգշաբթի- Մանուկներու Հարգո-
րութեան 10, Ոսկուայ 17, Պատարագ՝
20-30:

Ս. ՅԱԿՈԲ - ԼՈՒՆ

Հինգշաբթի- Ընթերցող պատարագ
10-ին, Ոսկուայ 16, Կարգ Զարգարու -
նայ՝ 19-30:

Ս. ԱՍՏՈՒԱՅԱՆԻՆ - ՏԵՒԻՆ

Հինգշաբթի- Ոսկուայ 16-ին, Պա-
տարագ 20-ին:

Ս. ԳԻԿԻՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՑ ՎԱՄԱՆԱ

Հինգշաբթի- Ժամերգութեան 8-ին,
Հարգութեան պատարագ 12-ին, Ոսկուայ
18-ին, Պատարագ 20-30-ին:

Ս. ԳԻԿԻՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՑ ՎԱՄԱՆԱ

Հինգշաբթի- Ժամերգութեան 8-ին,
Հարգութեան պատարագ 12-ին, Ոսկուայ
18-ին, Պատարագ 20-30-ին:

Ս. ԳԻԿԻՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՑ ՎԱՄԱՆԱ

Հինգշաբթի- Ժամերգութեան 8-ին,
Հարգութեան պատարագ 12-ին, Ոսկուայ
18-ին, Պատարագ 20-30-ին:

Grand - Diner

A LA CAPPADOCE

AVEC SON ORCHESTRE

AU BENEFICE DU COMITE DE SOUTIEN
AUX PRISONNIERS POLITIQUES ARMÉNIENS

En présence des Avocats
DIMANCHE, 18 AVRIL, A 21 H.

Participation: 300 F.

— LA CAPPADOCE: 67 bis, Quai Blanqui — 94140 Afortville
Réservation par téléphone, s'adresser à:
— LIBRAIRIE LES MILLE ET UN LIVRES — Tél.: 325. 93. 05

ՀԱՅ ԿԱՐՈՂՆԻԿ ԵԿԵՂԵՑԻ

Վիկն, Ապրիլ 10,
ձրագայտը Զատիկ.
Պատարագ կը մատուցանի և կը բա-
րոզէ՝

ԿՈՄԻՏԵԱՄ ՎՐԻՆ. ԶԱՐԳԵՆՆԸ
Իրկուան Ժամը 8-ին, Ս. Թեոդորոսի
ժամուրդ:

CHAPELLE ST. THEODORE
Place St. Paul — Vienne

Սիմոն, Ապրիլ 11,

Զատիկ
Հանդիսարար Զախարոս Պատարագ կը
մատուցանի և կը բարոզէ՝

ԳԻԿԻՈՐ ՎՐԻՆ. ԶԱՊԱՐԱՆՆԸ
աւաւանան Ժամը 10-ին:

87, Rue Tronchet — Lyon

Սիմոն, Ապրիլ 25

Մեծ Եղեկի 67-րդ տարեդարձին առ-
ջիւ, Զորքիկէրի Տիւրմուր Զատարի
մէջ, աւաւանան Ժամը 11-ին, Պատարագ
կը մատուցուի Ապրիլեան մեր նա-
հատակը շաբաթ:

ՇՆՈՐԱՎԱՄԻՔ

Տէր եւ Տիկին Ս. Պատարանան 200 Գ.
նուիրած են իրենց Ս. Մարգարէ Աստու-
ածան Նիկողոսի լիւծութեան Զանաճ Մի-
նայեղեանի մատուցած զատուցութեան առ-
թիւ:

×

Տիւր. Կապ. Պաշի Շախի մանանկար
Հարգաւորութեան տարագ և Ն. Մա-
նուկեան ընտանիքին 200 Գ. իրենց շատ
սիրելի բարեկամ Ստան Զախարեանի մա-
նուկեան առթիւ:

×

TRANSTOURS

ORGANISE PLUSIEURS VOYAGES POUR L'ANNEE 1982

Spécial ARMENIE

Une semaine en avion à Erevan

et une semaine en CROISIÈRE à bord du TARASS CHEVCHENCO

4 possibilités :

- 1) du 24 Avril au 9 Mai, séjour à EREVAN du 25 Avril au 3 Mai et escale à ODESSA, ISTANBUL, NAPLES, et TOULON.
- 2) du 24 Avril au 8 Mai, escale à TOULON, CYTHÈRE, MUDANYA, SO. TCHI et séjour à EREVAN du 30 Avril au 7 Mai.
- 3) du 29 Juillet au 14 Août (aller avion, retour bateau).
- 4) du 14 au 31 Août (bateau-avion)

Prix, tous compris : Cabine à 4 personnes : 4690 F., à 2 personnes : 5530 F.

Prix, tous compris : Cabine à 4 personnes : 4770 F., 2 personnes : 5600 F.

և ԱՊՐԷԼԻԱՅԻՑ ԶԵՐ ՄԱՆԱԿՈՒՅՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՐ ԱՅԼ 6 ՆՈՒՄԲԵՐՈՒՆ:

ԵՐԲ ՈՒ ԴԱՐՁ ՕՒՆԱՄԱՐԻՑ

ԱՐՄԵՆԻԱ Հիւրանոց, Ա. Կարգի պատարագի մէջ:

Ապրիլ 20 - Մայիս 5 - ՄՈՍԿՈՒՄ - ԵՐԵՎԱՆ:

ԵՐԵՎԱՆԻՆԻՑԻՆԻՐԻՐ

ԱՊՐԻԼ 24-ԻՆ

Յուլիս 10 - 28 Լիմոնա (4 օր), Մալմուս եւ Երեւան (9 օր):

Օգոստոս 7 - 21 Գիւլի - Երեւան:

Սեպտեմբր 4 - 18 Գիւլի - Երեւան:

Հոկտեմբր 4 - 19 Մալմուս - Երեւան:

Դեկտեմբր 20-Են Յոնաթան 4՝ Մալմուս - Երեւան:

Արձանագրութեան համար՝ Կ. ՈՒՆՅԱՆԻ
TRANSTOURS 25, rue d'Argenteuil, 75001 Paris tél. 261. 58. 28

ուր Կարգի և Ներկայանքի մանք օր, կէտքի ետք Ժամը 15-Են 18:
ՄԱՐՄԱՐԻՑ՝ Գիւլի 2. ԱՊՐԷԼԻԱՅԻՑՆԻՐԻՐ
11, rue du Bassin, SAINT-JULIEN tél. 93. 04. 90 - (42) 83. 31. 55

ՎԱՄԱՆԱՍ՝ Ն. ԿԱՊԱՐԱՆՆԻՐԻՐ
9, rue Sully
ԼՈՒՆ՝ ՇԵՄԻՏԻՎԱՆՆԻՐԻՐ
16, Rue Chardonnet, 69120 VAULX en VELIN, tél. 868. 53. 05

Ի ՏԵՄԱՍԱ

Գ. Միւլի Ստեփան եւ Տիկինը
Սոնա Զարգարեան իրենց Ժողովրդի
Տիկին Զարգարեանի իրաւունքով
300 Գ. կը նուիրեն Երեւանին:

ANTENNE 2

DIMANCHE, 11 AVRIL

à 22 h 30

Dans la série:
Histoires d'Amour
« COLOMBE ET AVEÏS »
Avec la participation de: Serge Avédiss
Réalisation: Jacques Kébedian

ԼԻՆ ՏՈՒՐԵՆԱ

ԶԱՅՆԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ապրիլ 11, Կիրակի Ժամը 22-ին, Կ.
քանոն - Գիւլիկեան Լին Տուրմուր:

DANS LE CADRE DE SA

SEMAINE CULTURELLE DU 24 AVRIL

LE YAN'S CLUB

PRESENTE

VENDREDI, 23 AVRIL, A 21 H.

SALLE GAVEAU — 45, Rue La Boétie - Paris 8

RÉCITAL

JEAN TER-MERGUERIAN (Violon)

MYRIAM BIRGER-PAPAZIAN (Piano)

SONATES — Si Bémo! Major K. 378 W. A. MOZART

No. 1 Fa Major S. PROKOFIEFF

La Majeur C. FRANCK

Billets: Salle Gaveau — 45, Rue La Boétie - 75008 Paris

Parmi les Membres du YAN'S CLUB — 5, Avenue Reille - 75014 Paris

BAKERDJIAN — 35, Rue de Trévise - 75009 Paris

ՀԱՅ ԿԱՐՈՂՆԻԿ

ՎԵՐԱՓՈԽՈՒՄ

Ս. ԱՍՏՈՒԱՅԱՆՅԱՆ

26, իւր Սիւլիկ, Մարտի

ԿԱՐԳ. ԱՊՐԻԼ. ՇԱՐԱՐՈՒՆ

Ապր 23-ը, Զարգարի, Ժամը 17-ին
Ոսկուայ փողոցներու շաբաթ:

Ապր 24-ը, Ժամը 19-15-ին
Զարգարի Պաշի:

Ապր 25-ը, Ժամը 17-30, Զար-
գարի պատարագ:

Կիրակի, Զատիկ. Զարգարի պա-
տարագ աւաւանան Ժամը 10-15-ին:

Կը պատարագէ և կը բարոզէ՝
ՍԱՐԳԻՍ Վ. ԴԱՌԻՍԻՆԻՐԻՐ

Յաւարտ Ս. պատարագին՝ բարեկ-
ամութեանը տեղի կ'ունենան ժող-
գայեանութեան սրահին մէջ:

ՀԱՂՈՐԻԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հալկական Ուսումնարարութեան
Երազարութեան եւ Տեղեկութեան
Երազար (ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐԻ) ձեռնարկած է Կը
կրճատական մանանկարի մը, որը
պատարագի կը:

1- Սիւլիկեան կրճատական
զգայան աւարտի:

2- Հալկական կրճատական
բաժանի զարկ տալ, յատկապէս կը
մըշակական փառաբանութեան, Եր-
բու, Գրքերու եւ կրճատական գրքի
տարածումով:

3- Սիւլիկեան դաստիարակի կրքի
և Ուղեւանական Հայաստանի Հայ
օտար կրճատական եւ կրճատական
նշուր միջին. Հարգաւորութեան եւ
մանկարգման միջոց Հանդիսարար, Կը
կապուի Հայ կրճատական կրքի
ցանկի մը պատարագի:

ՀՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐԻ արդէն սկսած է տալ
Հայաստանի եւ Սիւլիկեան կրքի
ՀՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐԻ կը Կը:

1- Սիւլիկեան քաղաք Հայաստանի
քան, որ իրենց օտարականութեան
ուղեւորիկով իրենց արժանաւոր
տալ կը պարտաւորուի Հին կամ նոր
ժողովրդի (Յոթիկ, Գրքեր, Կրքեր, Կրքեր
կապուի...) Հայ կրճատական եւ
յարեւորներու մասին:

2- Սիւլիկեան քաղաք Հայ կրքի
քան, կրճատականութեան եւ կրքի
տարածութեան որ իրենց մասին ժող-
ովրդի տեղեկութեանը արժանաւոր
քանակ տեղեկութեան ցանկի մը
պատարագի շաբաթ:

C. E. D. I. A.

15, Rue de 24 Avril 1915 — Digne

Tél.: (7) 849. 42. 97

Imprimé sur les Presses
du Journal «Haratch»

83, Rue d'Hauteville — 75010 Paris

Commission Paritaire: N° 55935

**ԱՍՏ ՀԱՆԳԶԻՆ
ՎԵՅ ՄԻԼԻՈՆ
ՓԱՐԻԶՅԻՆԵՐ**

[illegible][illegible]

ՆՈՐ ԺԱՊԱԻԷՆ ՄԸ ԶՐԱՆՍԱԿԱՆ
ՀԵՌԱՏԵՍԻԿԷՆ

«ԱԶԱԻՆԻ և ԱԻԵՏԻՍ»

ՍԻՐՈՅ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԸՆԴՄԷՋԷ
ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ՄԸ ՈԴԻՍԱԿԱՆԸ

Ճիշդագույն Հեռախոսելով ԱՅՔԻՆ 2 կա-
յանին, Ջաֆարյան Կերպով օրը ամս
22-30-ին կը քուցարարուի Աղային ու Ս
ւելիստ Ժապաւիւնը՝ Էմբոյ պատմու
թիւները յայտարարել՝ Զարգիւն նպաստ
է անձի քիմիք պատմութեան ընդէ
շնն է ու անկէ ստղին վերաբարձեալ ճնմ
կալին անցեալին յուշերը, ընտանիք
կեանքին վերակարգաւորել, գոյաբարձիւ
ները որոնցմէ անցած է ան. այլ խոս
քիք կնիքային անձնակազմ պատմու
թեան ընդէշնն Կերպիւնանցանքն ան
պատկանած Ժողովուրդին դիպագի Գաս
տ Երկերը...

Ժապաւէնին մամլոյ համար ցուցադրութիւնը տեղի ունեցաւ Ռեքրաթ, Ապրիլ 2-ին:

ժան - Տընի Պոնանի յայտադրին առաջին ժապաւէնը ցուցադրուած էր Փետր 5-ին, երկրորդը կը կոչուի «Ազաւնի Աւետիս»։ Նիւթը հետեւեալն է։

[illegible]

սովորելու պատեր իր բարձրագույն, երկու հինգերեկուսները քննարկում էին մեր հոգու մեջ, հոգեկարգությունը մասնա, այսինքն դրույթն է խորը մասնա մասնի որ վրայ իր յառաջանալու հնարհանքն է մերը մեջ որ երկարացուցի: - մասնի այս առաւուր որ պիտի չկրկնուի իրեն, այսինքն պիտի չկրկնուի, երկուսն որ, դարձաւ մասն որ պիտի հաշուի զրոյց լարելու առաւուրն զի: որ անհինգ երանի տարր որ երկու որ աշխարհի առեւ, եր անհինգ պատեր մասնա մեջ որ միջուկ պարզութիւն իրաւաբանութիւն որ մասնաւոր: Եւսեւս հարձակուի անպարտաւոր, քաղցի պիտի մասնա: Այսպէս քանի որ հարկը երկարացուցի, պիտի հաշուելու ժեռն լարելու տարր որ պարզութիւն մեջ որ առեւ:

զին էնտ արարարութեան զանոնքին ներք մարտասանին Պուլպարե, ուր բարձրագոյն զգարարութեան հոգը իր լավագոյններէն իր արքայ տանջող Ազատիկին իր ձեռքէն իր երկիր: 1922-ին Աւետիկ Ազատիկ կ'աճուանանայ արքայադուրսին մէջ, Պուլպարե, ուրիշ 1930-ին՝ իրեն կ'ազատեցնելով իր աշխարհային Սարգսէլ: Հոս, Աւետիկ, արքայան խառնարկ դարձ, կ'աշխարհի զրոյստանք մը մէջ: 1947-ին ընտանեակ իր ներքային մէջ յայտնաւոր, ուր Աւետիկ և Ազատիկ իր կեանք մը իր առեմքին, ինչ շինեմ իրեն իրենք թոյլը և խաղաղ կեանք մը ժպրեկն երկնք զաւարեցնելով և ընտնոր 70-ական Քառականգներու սիրքը, լաւագոյն յուսարք չարեցնելով՝ իր լաւ բաղադրանք ճիւղան: Աւետիկ ևս Աւետիկ և Ազատիկ, ասանքին ճաշաց ըլլալով իր իրողուն միայակ իրենց զաւարեցնելով արքային ժաշակայն արքայ: 1974-ին զաւակ իր ժեռեմ Ստոնտի մէջ: Աւետիկ ասոն լաւագոյն կ'այցելէ իր քնով իրեն և ինքնորոշ ուսումնարար իր արքայատան անոր տալին: 1981-ին իր ծնի Յովնայ խառ, Աւետիկ և Ազատիկ թառան գաւառ:

[illegible]

րուն: Պատմությունը կ'էսէր, որ 1897 Ապրիլի երեւոյթն, ժամը 2-ին, տարօրէն նուազանակեց որ ի պարէն ինչ վայրերում մէջ, յոսուն նուազանակեցին: Հարկորի վրայ հորեւրդանունն որն պրտւած էին, ունիւրդունը համար ճուղի մասերը, Սէն Ստեփն հետեւականս պրտւած է ուրիշ երաւաշաւան մեկուն լոյսը զարկ գործողները:

Վերաբանելով լայնեցին որ մեկնակեցին տներն այցելուրդները իր հասարակ լայնելով, երաւաշալիք մասունս տներն ինքն երբորդ Շարաբը օրերը ժամը 14-է Հոկտեմբեր 16-էն մինչեւ Յունիս 30, ունիւր Շարաբը օրերը, Յունիս 1-էն Մարտի 15: Կարելի է կարգաւորելով նաև ուրիշ մասունսն այցելը:

Քաղեց՝ Գ.

ቅርብ ልብ-ወለድ

752.01P

[illegible]

2434USU.

ՆՈՐ ԿԱՌՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ՀԱՅ ՄԱՐԶԻԿՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Երևանի հարադրապետները մշակում են Փիկոկալանի բնակիչի հիմնադրամի մասշտաբի վերահսկումը: Ընդարձակ հոսք ունի, որ հեղինակները նախաձեռնություններ դրուի փառի քաղաքականության հիմքի մոտերը, հիմնադրի գաղափարները, բնիկները, առանձին չէր մը, հանդիսանում էր լայն ժողովրդի, բնակավայրերի, արդիական մարզական շինությունների և խոշոր գաղափար: Այսպես, ապագայ մարզիկները հիմնադրում էին ապրիլի նոր հարկի տարածումը, ապագայ մարզիկները հիմնադրում էին հիմնադրամի մասշտաբի վերահսկումը: Համար մշակում են նաև հարադրի ալ տեսակների մարզապետները:

[illegible]

ՀՐԱՆԴ ԱՃԻՄԵԱՆ

ՍՊԻՏԱԿ ԶԻՍԻՈՐԸ

$$= \angle U P U S t 2 =$$

УДК 66.01.01.01

ԶԵՐԶԻ ԿԻՐՈՍԸ
ՃԱՄԲԱՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

ձկնալ աղան, առատակուն մեծ առուն մը
 Կառուցողքը, կրցած էր պահել նաեւ
 Իր տան առատակուն Հեկնիսաթիկէնը։
 Դիպեալ, իր ճիւղերն աղբամէ թէ պա-
 րամ Կառուցողք իր ծախիկ ճիւղ պա-
 րամ աղբամէիկէն մը, որ երբեք զինք
 Իր թեր եր նոյնիկ հաշիւով հարցած
 Զեղ մը միայն ստեղծած ու -
 Իր կարծեմ, եւ պոչիւն ալ կրճատ
 Եղբայր աղայից առուն ու կարողութեալքը։
 Հաշիւ Կարծես Հնայանցիք իր զինք
 Եղբայր աղան, որ աղբին իր իսկ ժաման
 Իր նամանքներն առնէ։ Նոյնիկ, որ մէկ

ալ չմտածեց, իր նախնիքներուն նման
Մէքէկ երթալ:
Ծէլալ աղալի հայրը տէր էր 300 զո-
րամներու ու ընդարձակ ստժըր, շէն է-
ծիկերու ու սալիկերու ձայներով եւ ման-
ստժառանգներով:

— Առեօնի եւ քննարանի ետքան ձե
րդ ապրիման էր, — եւ խորտ Սեփեհե
րով, — իսկ նե Տոփթը, որ քի գոտան
հերե քրտապնեն, խոյնիւն ձեղալ աղ
րինն էր, առան չիկոյ տարի տառաւ: Է
դերն ձեզ ունէր խառնաթերե, ժողան
ուրու Գդերի խառն քշտառոր եղած է
Հինոս գերեթէ շատ քան լաւի: Էլ տա
Տարառտու քրտն թէ որ Հեղեթին առնե
ծէրէր, ջուրը եւ փոխէր քի ձամքան
ձերն ձեղալ աղան էր բարբրին առէ
մտաւ զբարեւէ կրաւ: —

— Այդ քննէլ Սեփեհե:

բու խաղը կար, արեւը ողջունող հեթ
նոսական պարերուն պէս :

Քիչքան, երբ ծառայում էին, ասել էր
 ինչ ոչխարի կողմ շարք ու խուլոր
 երբ ձեռնազն ասել էր թոյնազան աս
 ինչ գործ ձիվորի: Բէ՛ն ձեռուն ի
 չորս պատանով շաշուհա խուլոր
 է՛ն, բըրըս խուլոր: – ոչխարին
 տանն էր: Արդէն երբ տարրեր ձիվ
 սկսան շունչեր: Շաշուհին: ծառ
 ծառայան երբ շունչեր: Տան ծառ
 ընչանց արդար շառմունք ու կորուս
 անք թուրքարմարեան է՛ն: Կիրո
 Սննդերը, իրենց է՛ն զանապուղե
 ծառ, ծառայան երբ խուլոր թուրքարմ
 անք: Երբ պատանին կոյմէն երև
 անք է՛ն: Երբ, որ զմէկ իրենց կող
 կուլար, լսելնին ծառայ շունչեր:

- Իշտե՛ս ան է՛, Կիրոսս :
- Ո՛վ, Սեփա :
- Ճէշաքի՛ն գտա՛րը :
Կիրոսս նկատեց, որ Սեփեթերիմ
ձախքո՛վ փախուցաւ, դէժը՛ր թեթեւ չէի՛ն
նու՛մ մը առաւ ու լռեց :

Հանդիպումը համար :

ԱՌԿ ԶԵՐՔ

ԵՒ ԶԱՏԻԿ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՑՑ

Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ-ՄԿՐԻՏԵ ՓԱՐԻՋ

Ծառքար — ձրադարձք —
Ժամերգութիւն 16-30, ձրադարձքի
պատարագ 17-30 :

Կը պատարագէ՝
ԳԻՒՏ ԵՊԻՍԿՍ՝ ՆԱԳԳԱՆԵՆԸ
Կիրակի, Զատիկ, Յարութիւն Տեան
Մկրտ Յետադ Բրեւոտեմ:
Սկիւր Ժամերգութեանց՝ Ժամը 8-15ին:
Հանդիսաւոր պատարագ՝ Ժամը 10-15ին:
Կը պատարագէ և կը բարոյէ՝
ՍԵՐՈՎԷՆ ԱՐԲԵՊԻՍԿ՝ ՄԱՆՈՒԿԵՆԸ
Կարգիկոսական պատուիրակ
Հայոց երազայի

Երկարեան Բառաւայն պատարագը
պետի կրէ՝ Մայր եկեղեցւոյ երգաւ —
Խաւմը՝ զեկալարութեամբ՝ Կոմիտաս
Գեորգիան:
Երկուշաբթի, Մեկեղ. Ժամը 10-ին
պատարագ պետի ժառուցոյի:
Կը պատարագէ՝
ՓԻՐԱՅՐ ՎՐԻ՝ ԹԱՆՃԵՆԸ
Յաւարտ պատարագի՝ Հոգիեանկիստ
կը կատարուի փառն չամբոյն նշեցելոց:

ԿԱՐԱՎԱՅ Ս. ԽԱՅ ԱՐՆՈՒԿԻԼ

Ծառքար — Ժամերգութիւն 17-00-ին,
Պատարագ 18-15-ին:
Կիրակի՝ Սկիւր Ժամերգութեան 9ին,
Պատարագ՝ 10-45-ին:
Երկեղեցւոյ Երկուշաբթի կը կատարէ եկեղեց-
ւոյ երգախումբը զեկալարութեամբ՝
Վազմաճ ՏԷԼԵՆՏԻՆ:
Երկուշաբթի — Պատարագ և հոգի —
Հանդիս Ժամը 10-45-ին:

Ս. ՊՈՐՈՍ-ՊԵՏՐՈՍ ԱՆՅՈՐԿԻԼ

Ծառքար — ձրադարձքի Ժամերգութիւն՝
16-30-ին, պատարագ՝ 17-30-ին:
Կիրակի Սկիւր Ժամերգութեան 8-30ին,
պատարագ՝ 10-30-ին,
Պատարագի երկեղեցւոյ Երկուշաբթի կը
կատարուին բարձրամայն, Լուսաւորէի
երգախումբին կողմէ, զեկալարութեամբ —
Բեմը՝ ՏԵՔԷ՝ Լուսն Մովսէսեան:
Երկուշաբթի — Առաւօտեան Ժամը —
զուրկին 9-ին, Պատարագ 10-ին:
Յաւարտ պատարագի կը կատարուի
հոգեանկիստեան պաշտօն:

Ս. ՄԱՐԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ԽՍԻ

Ծառքար Ժամը երկուշաբթի 16-30-ին
Թուրքիոյ ընթերցում, Ժամը 17-30-ին
պատարագ:

Ս. ԳԻՒԳՐՈՒՆԻԱՄՈՒՐԻՏԵ ԸՆԻԼ

Ծառքար, պատարագ 16-ին:
Կիրակի Ժամերգութիւն՝ 8-30-ին, պա-
տարագ՝ 10-ին:
Երկուշաբթի Պատարագ՝ 10-ին, Հո -
գեանկիստ 12-ին:

ՄԱՐՍԵՅԼ ՄԱՐՍԵՅԼԻՆԱՅԱՅ ՄԱՐՏԵԿԵՆՏԻՆ

Կիրակի — Սկիւր Ժամերգութեան 7-40
պատարագ 9-40, ժամանակութեամբ Սա-
հակ — Մեկեղ երգախումբի:
Երկեղեցւոյ Հայրապետական շնորհա-
ւորարկի կը բարոյ 11-15-ին:
Երկուշաբթի — Սկիւր Ժամերգութեան
8-30, պատարագ 10-00:

Ս. ԹԱՆԴՈՍ

Կիրակի Առաւօտեան Ժամերգութիւն՝
8-ին, պատարագ 10-ին, Պատարագ Հայ -
րապետական և կը բարոյ 11-15-ին:
Երկուշաբթի — Սկիւր Ժամերգութեան
8-30-ին, պատարագ՝ 10-ին, հոգեան -
կիստ 11-30-ին, Կէսրէ կը բարոյ
ժամերգութեան՝ 14-ին:

ՍԷՆ-ՅԵՐՈՒՄ

Ս. ՍԱՀԱԿ-ՄԵՏՐՈՐԿ

Կիրակի առաւօտ Ժամերգութիւն Ժա-
մը 8-30, հանդիսաւոր պատարագ 10:
Երկուշաբթի Ժամերգութիւն Ժամը 9
Հոգեանկիստ 10:

ՓՈՒՄՆ ԵՆԱԿԵՊԱՍԿԻ

Արաւշեա Պատկմանի ժամանակ առ -
ժեւ, Տիկին Զատիկեան, Ժոհան Զալ -
կեպետի 200 Ժ. կը յուրէ Լարսայալ
Ս. Սալ եկեղեցւոյ (տանալ Վատարգէն)
և 50 Ժ. Վատարգէն:

Ի ՅԵՇԱՍԿ

Գ. Լարգէն Լարգէնեան Յակոբեան
գերգատարի իշատակին կը յուրէ 50
Ժ. Վատարգէն բարգաւաճման:

ՀԱՅ ԿԱՌՈՂԻԿ ՄԱՐՏ ԵԿԵՆՏԻՆ

13, Rue de Perche — 75003 Paris
Ծառքար — Ընթերցումը 17-00-ին:
Պատարագ՝ 18-00-ին:
Կիրակի — Պատարագ Ժամը 11-ին:
Կը պատարագէ՝
ԳԻՒԳՐՈՒՆ ԵՊԻՍԿ՝ ԿԱՐՈՑԵՆԸ
Երկուշաբթի հոգեանկիստեան պա -
տարագ 11-ին:

Radio-Trait-d'Union

RADIO ARMENIENNE
Région Lyonnaise
Tous les Dimanches
de 10h.30 à midi
Sur FM. 89.50 Mghz.

ԲԱՑԱՌԻԿ ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԵՐՈՒՍԱԳԻՄ

Մասնակցութեամբ՝ ՆՈՐՎԱՆ ԵՊՍ. ԶԱՔԱՐԱՆԻ
Ընկերակցութեամբ՝ ՎԱՐՈՒՄԱՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ

ՄԱՅԻՍ 5 - 12

Voyage spécial à JERUSALEM

circuit Galilée

du 5 au 12 mai

Départ de PARIS, LYON et MARSEILLE

Renseignements et Inscriptions:

A PARIS:

LEVON BAGHDASSARIAN
SABERATOURS
31, rue d'Argenteuil
75001 PARIS
tél. 261 - 51 - 13
M° Pyramides

A LYON:

VAROUJAN SARKISSIAN
SEVAN VOYAGES
48, Cours de la Liberté
69003 — LYON
Tél.: (7) 860. 13, 66

A MARSEILLE:

JACQUES CHELEKIAN
WASTELES
87, La Canebière
13001 — Marseille
Tél.: (91) 95. 90. 12

Ս. ԳԻՒԳՐՈՒՆԻԱՄՈՒՐԻՏԵ ՊՈՒՄՆ

Կիրակի Ժամերգութիւն 9:
Պատարագ 10-30, բարոյ 11:
Երկուշաբթի առաւօտ, Ժամերգութեան
Ժին 9, Պատարագ՝ 10:
Երկուշաբթի Մեկեղեցի օրը, Տէր Հայր
կը գտնուի գերեզմանաւոր, ուր՝ Ժամը
14-էն 16 պիտի կատարէ գերեզմանաւոր
վերի մասի և 16-էն 18՝ վարի մասի գե-
րեզմանաւորները:
Պատարագի երկեղեցւոյ Երկուշաբթի կը
կատարուին բարձրամայն եկեղեցւոյ յա-
րակազ երգախումբին կողմէ, զեկա -
լարութեամբ Տիկին Ժիւլիէթ Երզնկա -
նեան:

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ — ՏԵՄԻՆ

Կիրակի պատարագ՝ Ժամը 10-ին:
Յաւարտ պատարագի հոգեանկիստ յա-
րակազ տեղի կտայու. Համար Կը ինքուրի
արեանկիստեան Ժամը նախապէս
արեանկիստեան:

ՊՈՒՄՆ. OSSO — Ս. ՅԱԿՈՐ

Կիրակի Ժամերգութիւն՝ 8-30:
Պատարագ 10-00:
Երկուշաբթի Առաւօտ. Ժամերգութեան
8-30, պատարագ՝ 9-45:
Հոգեանկիստ Համայն նշեցելոյ 11-10
Մտնիք — Կերեզմանաւոր Համար Եր-
կուշաբթի Տէր Հայրը երեկոյ կ'ըլլայ
Ժամը 14-էն սկսեալ գերեզմանաւոր
մինչև Ժամը 17-00:
Ինչուհի նաև. Սրիշաբթի Ժամը 9-էն
սկսեալ Մէն Լուի գերեզմանաւոր մին -
չև Ժամը 12-00:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈԳ

ՍԷՆՔ ՄԱՐԿԻՏԵ

Կիրակի Մէն — Լու. Ժամերգութիւն
Ժամը 9, պատարագ՝ Ժամը 10:
Երկուշաբթի ՄէնՔ Մարկիտ պատա -
րագ Ժամը 10:
Հոգեանկիստ Ժամը 11-30:

ՍԷ

ՀԵՐՈՒՄՆԵՐ, ՊԱՐԱԶԱՆՈՒՄՆԵՐ

ԺՈՂՈՎՐԴԵԱԿՆԵ ԿՈՉՈՒՆԵՐ ԵՐԴՐԵՐՈՒ

ԻՍԿԱԿԱՆ ԶԵՂԻՆԵԱԿԵՐԸ

(Բ. և Կիբեքի մաս)

«ՆՐԱՐՈՒՆ ԵՐԲ ՄԵԶ»

Իտալացի երաժիշտ է. ֆուգերի խորագրերը հայտնաբերված են Նալ Մարտի Պաշտպանության զորքերը հեղեղում ենք մեզ» (և իր մասին)...

«ԼՈՒՆՑ»

Օգիտելի անունների կրթիչ և խմբավար Ներսիս Շաշվադյան (1860 - 1904) Մասիսի Պաշտպանության զորք Վարչական Ինստիտուտի մասին վերաբերող հարցերը...

«ԱՐԻՄ ԲԱՆՏԱՆՈՐ»

Երաժիշտ և խմբավար Ներսիս Շաշվադյան (1860 - 1904) Ներսիս Շաշվադյանի կողմից Վարչական Ինստիտուտի մասին վերաբերող հարցերը...

«ՄԱՆՈՒՆՈՒՄ»

Հայաստանի Ազգային «Մանուկ» բանաստեղծական խմբի մասին խորհուրդները և խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին...

«ՕՏԱՐ ԱՐԱՆՈՒՄ ԵՆ ԿՈՂՈՒՄ ԼԱՅՈՒՆ»

Առեղծվածային խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին...

«ՀԱՍՈՒՆ ԵՐԿԸ»

Բաժնիկի վերաբերող հարցերը և Հայաստանի կրթության մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին...

Գրականության մասին «Անուկ» խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին...

«ԼՈՒՆՑ»

Գրականության մասին «Անուկ» խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին...

«ԱՐԱՆՈՒՄ ԵՆ ԿՈՂՈՒՄ ԼԱՅՈՒՆ»

Հայաստանի Ազգային «Մանուկ» բանաստեղծական խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին...

«ՄԱՆՈՒՆՈՒՄ, ԿՈՂՈՒՄ ԼԱՅՈՒՆ»

Մանուկի մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին...

Ներսիս (1855 - 1935) : Անուկ խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին...

«ԵՐԿԸ» ԵՆ «ՀԱՆՈՒՄ ԼԱՅՈՒՆ»

Երաժիշտ Կարո Չաքարյանի կողմից Վարչական Ինստիտուտի մասին վերաբերող հարցերը...

«ԼՈՒՆՑ» ԵՆ «ՀԱՆՈՒՄ ԼԱՅՈՒՆ»

Ազգային «Մանուկ» բանաստեղծական խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին...

«ԱՐԱՆՈՒՄ ԵՆ ԿՈՂՈՒՄ ԼԱՅՈՒՆ»

Հայաստանի Ազգային «Մանուկ» բանաստեղծական խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին...

ԶԻՆՈՒՆԱԿԱՆՈՐԸ ԵՆ ԼՈՒՆՑ

Մեր կյանքը, որ անհուն կրթիչի մեջ արտա- լանդ էր, որ անհուն կրթիչի մեջ արտա- լանդ էր...

Երաժիշտ Կարո Չաքարյանի կողմից Վարչական Ինստիտուտի մասին վերաբերող հարցերը...

Ներսիս (1855 - 1935) : Անուկ խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին...

Աղբյուր, աստվածաբանական տարրերի մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին...

Մեր կյանքը, որ անհուն կրթիչի մեջ արտա- լանդ էր, որ անհուն կրթիչի մեջ արտա- լանդ էր...

Երաժիշտ Կարո Չաքարյանի կողմից Վարչական Ինստիտուտի մասին վերաբերող հարցերը...

Ներսիս (1855 - 1935) : Անուկ խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին խմբի մասին...

Հայրենան Համերկ անոնթ: Քուրք ժողո-
վուրդի արտադրութիւնը, պետի ձախ-
ղեցնէ այս խաղը:

Միւս կողմէ, Հայ աճաքակէշներու Հա-
մառական նոր յարախոյսմաներն զէմ-
գույնեան յաճախման են մեր բոլոր
արտասահմանեան ներկայացուցիչները եւ
աւհարեմք միջոցներ ձաք անսկիւ Հա-
մար Հրահանք տուած է անոնք:

ՄՇՈՅ ԱՇԽԱՐՀ

Տարօնի Աղբյուր

«Մշու գաղափարը մշտն է, «Մի րոպե ու ցար անց» է. «Շարքի մը բնի փանջ է, «Կոտորվի պագի սուղ է»:

Հայրենի ճակատի գիտել մէջ եւ չեմ բարձր հասկերը զբոլիլ արտերը, որոնց մէջ յաճախ եր պահապանէ ար- ընքը եւ կտուի եր բռնուիքն զնկելն հո- ստիցներուն ու նախորդներուն հետ:

Անպատ ք, առջ մը, յանդարտակի հ- կամ, փաթկեալ եր զնկել զգիւրի, որ վերաբերում հասար էր կանչէ. հո- ղաղերէր եր համբի օգնութեան եւ գիտ- արութի եր սպաննել արը: Երբեք զգիւր իր ստացած ծանր վերքերուն հետեւա- փով, երկու ամիս վերջ եր մնալ:

Ան, արեւմտ մուտան, իբր ճշտակով, կարեւոր եր գործարար զգիւրն սան պա- տեհ...:

Արեւուն պատմութիւնները զբոլիլ ար- տերու շախ մատ էին ճեպարանի գիւրի մէջ...:

Եր պատմէին թէ, տարի մը, արտերը սպաննուեցն ու Ժառ հաւաքում կիւ մը, կանխաձեռնող զգիւրն: Բոլոր փնտր- ութիքներ եր մասն ապագայէ: Անխելի վերջ, որ Եր կիւր շնապատու եր համբի գիւր եւ եր պատմէ իր գիտելն կանխե- ըր, որը զգալացիք թերահաւատութեան եւ աքի բերան մտիկ կընեն: Այն ու- բերուն մէջ արը կընը խոտեր հաւաքելու կընթար, առջ մը եր հնապայեղէ զան, եր փայտէն եր տանք իր որը... ոչ մի- ան պիտու չէ հասցնել կնոյ, այլ եւ մարդկային արարածն մը սակել եր դուր- ղուցար, եր խմածէ զայն...: Սակայն նախաձեռն արը, խոտ հաղորդեան մը ներքեւ եր պաշէ կեղե կենը: Եր մէջ ժամանակ որ ինք կըն արտեր ման գա- րին, խորք քար մը եր գիտելէ ետք որ- լին բերան...: Օր մը սակայն արը եր մտնող զգիւրն ծանր... կենը եր յա- ճողի փայտէն եւ վաղելով համբի կրկնի զգիւր...: Գիւղացիները այդ կենը եր կուէին խորուն կրկն:

Նման պատմութիւններ լայն ում նստե- օծներ մտնել:

Տարօնի գիւրն, մէջ, հին, խորը հասկերը մէջ անկերը, պատմերուն ճեղ- քերուն կամ երկրեկն ծանրերուն մէջ, յա- ճար եր բնակէին օծը, որոնք եր կու- ուէին զուտիք օծը: Սակայն ոչ մէկ վը- ռան եր հասցնելն բնականորէն անպատմե- լուն: Նախապայտարած Ժողովուրդը ի- րենց սան խնրն ու բարկեր եր համարէին եւ եր զգուշանային պատմելի գտնուել:

Եր պատմէին թէ այդ ցուտ օծերը, յաճախ եր հնաշուրքի կրկնը քանակ սան տիրութիւն եւ խորքակի հարեւորէին: Կի- շերները եր անկերները թաղուելի խոր քուրի մէջ, սրբաւոր օծըր գուր հո- լէին կրկնը թաղուողին եւ ժամանակով իրենց սիրած քաղցող կեկերուն, Ժամեւ -

ՅՈՒՐԱՅՈՒՐ

ԱՐԴԱՐ

ՀԱՐԱՐՈՒԹԵԱՄԻ...

—

Ճարտարապետ արեւմտ մը ունիմ, մշակութաբար ու արեւմտ մը մարց մը, որ երեւեմ անօտմոր տեսանկիւններէ եր մտանայ հարցերու: Եր սերնեք արտիկի մարդիկ, շահեկան եր պոնեք գանձող, որովհետեւ միջի կ'զննեն գուրս կելու տնի կաղապարներէն, որոնց մէջ բան - ստիւրակուն ներ մննք եւ որոնցմէ գուրս կելու մարին լննք մտածել յաճախ...:

Այր արեւմտ անկալ որ խորապար - տուն մէջ եր խորք արտաստման պոնեք եւ նոյն կորացում, նոյն գործ գտած մը եր երեւտարարներուն մասին: Բայց յայ - կարծ օնապա րոպեակով անոնց մտող - ներէ: Գանձարար կուգար մտողներուն անկարեւատեմէն, աղոյ յարցութիւնն - ներք խորաբացայցով: Գիտելու անոնց անկարեւատեմէն: Եր մտողներ ուր անպիմ տալիք, քանակաութիւն մը պիտի լը - սերի եր գիտելի փայլուն յանդարտեմ - ներուն մտնել:

— Գաղտնի հնաշուրքային մէջ հինա գուտակ մնեք վայր բռնուած է, հինա- րոպեային ամենէն կարեւոր թնիկներէն մէկն է: Թնիկագիտութ մեծ փաստութիւն ունի արտ փայլ, միւր կարծիք կ'առնէ մեկն, ամէն մշակութեան շարքի տեսնի կ'ուզէ...: Ետտ ու լաւ եր վարձարարի... կ'ընէ մէկը:

— Իմ գաղափար գիտիւթիւրը ճարտարա- դան եւ թնիկագիտութիւն մը մէջ շատ կարեւոր պատշաճ մը ունի: Իր ու- ութեցիլ յանձնարարքն է, հինա շատ եր սերնեք զննք, շատ կարեւոր գործեր եր յանձնեն անոր, կ'ընէ ուրիշ մը:

րով հնաշուրք եր գիտելի գանձող եւ ա- տուտանան զմէ, բարկութեան մեկն եր քաղուէին կրկնը յոյնք...:

Վերադառնալով արեւմտին: Անպատ ք, անպիմ զիւղակի մը, ճար- արուն վայր եր հանդիպիլ արեւմտ, զիւ- րոպեային ճարակի եւ լայնիմաց: Եր մտածէ ճարակը որ պարտիլ արեւմտ մնեքէ: Անկարեւատեմ մտածելով վեր եր զննելի եւ եր սերնեք ուրախ, զուարթ կըզիլ ու պա- րէ: արը լայն շնած մը եր զիւր զան, սպա կենց ու վարակեցիկ անոր արտ- թիւններէն զմէր եր բարձրացնի առկիւ թափերը, ու եր սերնեք պարկէ կտուի ութ- քերուն վայր զանալով ու ռոպուրակով, մարքը քալարեալուն, եր սերնեք կենց վայր արալ արալ զուտալ: Համարեմ եւ կընձալով արը եր փորձէ յոյնք ը- նել, սակայն ցանկ եր անոնք պոնեք վը- րալ զուտալէ յետոյ, կործակեցիկ ճա- ւապարակութեանը, գիտելի նման ճա- մարած կ'ընայ կոնակելի վայր գիտել տուրքը գիտել վեր, փորն ու փորը քա- ... գիւղացիներ, ստիկներ օրտուելով, նախ եր մտածէ անպիմ անոր անորիկները

— Իմ աշխիւ ճեմուէնի գործատուն - թեան եւ քաղաքագրութիւն կարգադա- ճէ: Հինա Գաղթիկ տառնալով ընկերու- թեաններէ մէկուն մէջ կ'աշխատի: Օր - կու տարուն մէջ շատ բարձրացում, տա- րար հոգի կ'աշխատի անոր հրամանին տակ, եր պատմէ կրթող մը:

Եթէ անպիմ ստու բոլոր այս մտողնե- րուն, շարանակի ճարտարապետ քար - կանա, պիտի կարծեն թէ կրկնը գուտի- կերն մէկին զայնով են, մէկինի հը - րալը տալ: Եթէ անոնք լըլլան, Գոս - թեքի հնաշուրքային նեղ կաղապարն եր մտածուի, Թնիկագիտութ արեւմտ չէ քա- րի, Գաղթիկ գրասենեակն ու սեղանը կ'ընէ: Ինչ եւ այս շարակցանքի թե- քիք եր կրտսեմ ըլլանք: Բայց կըր պա- տի կը խոսիմ, ամէն մարդ զիւր կը զըն- նալուած, զրոյն գաղափար շունի, անոր համար այսպիսի եր խոսիմ կ'ընեն:

×

մէջ եր, ճարտարապետ արեւմտն անպատ ք, Երբեք ու եր շարակցանքի հարցեր կրտսեմ ըլլան, Գաղթիկուն մայրիկի խորաբացայցով, ամէն ինչ տե- քաղուէր: Եր բնական ու արտարարական շարակցանքն մէջ, ան պատկ յունք: Այլ կրտսար համակող հարգիւթիկից այն մտողներուն, որոնք կրկնը հարգաւորա- րներ արարած են ճեմարար այլոսը - ներ, որոնք կրկնը գաղափարները քանը- րեւ մը արժող կ'ունենք եր համար, եւ որոնք որքէ ոչինչ ունեն քննել, կ'ընէ ոչ ուրախանալ աղք քաղաքներէն համակող քարի յարակով: Ճարտարապետ քար - կանա, կ'ընէ վաղեմուն - շատ ու շնոր բարձ- րացիք այս քաղաքին մէջ, պիտի ճառա- կրար թէ հոր մը, որ եր համար կըն- քը նշանակի լալ թէ իր գուտիկ այն - տակ շաղկի հարած է Գաղթիկ մէջ ու հնաշուրք եր թնիկ, կամ գիտիւթիւրը կը

զան բոլորովին անբարձրութեան մասնե- րուն համար, սակայն տեսնելով որ արը երբեքուր մեղք չունի, խոսնակութեան կ'ընիլ եր զնն եւ կ'աղաթի անոր ձեւ - զնն...:

Որիք անպատ ք գործակ զիւղակի մը ճարուն իրար հետեւին եր տեսնի արը մը որ կուգայ իր կողմը, ճարտարուն - թեան յունեցիկով փայտելու, գիւր արը կընք ընկալուած, զիւղակից փորն վայր եր պատկ անպիմ, մեկուն նման զննք փոշիներուն մէջ թաղած: Եր արը եր մտնայ իրեն, բոլորովին եր զարգեցնի ճշգրտութիւնը եւ եր սպալն անպատ ք... անստուգել կաղապարով, քանի եր անպատ ք զուտալ զիւղակից շարքը, եր հնաշուրքն ու ստուգելու հա- մար թէ կաղապար ձեւած է ան կտուի թափերը եր բարձրացնելու եր մեղք զիւղակիցի գիտելու: Եր եր տեսնի ար մարքը շերտար, արժամարանով զուտա եր թուգ նմանով անոր մարմնին եր հնաշուրք անստուգել...:

ԱՐԴԱՐՈՒՄ ԳԻՏԻՈՒՄԸ

մէկին տուելով երեւոյթները ի հանդէս կուտան հոս:

Ձեռքս սկիզբն է: Հնաշուրքային պոյս, անպատ ք մը եր ինչէ քանիք մը որ տալով անպիմութիւն թը - քան փոշիները յոյնքեալ եր ուտուելի շարակցութիւն:

Գիտելուներն ներք, - ցած մնեցնով եր ինչէ փոշիով քաղաքակրթ տակ մը, - երկու արտարարով լավագոյններ արած: Կամ արարած լոյնքն մէջ, փայտն սե - րաներուն առկիւ հոսած էր հինա հնիւ - վեց միջնորեն կամ նաւարակներ, ամէն- նուն ու երեւր մայրույն, ամենուն ու աշուրները անպատ ք փայլով մը զոյգը - յուն, երբեք ամենքն ի միայնի եր լը- ան: Խորակի մասնավորում հա - մարտուն, երբեմն ամենքն ի մի - ան կ'ը խոսակցին, յոյնա - րուն կ'ուրծներն կնոյ խոսակ մայրն - րուն խոսակցութեան արտիկ եւ եր փոյր - վըլապարի զարգիլով անստուգելով զարգա- րուն կամ անպիմ հայտնաբերելով հա - մենակ խոսակցութեան եր որ զարգեւն լոյնքն համար բան մը չէ նշանակել, այլ որ զիւղակից կարեւորութեան ունի յայն աղք մարդը:

Միջի վայրն ի մասնակցել ընդհա - նոր փոշիակցութեան: Անկեն մեք ան- կենք քաղաքն է, քիչ մը օրի ունենա-

ՁԱՅՆԵՐ ԳԻՏԱԿԱՆԻՆ

ՀԱՅՅԵՐԷՆ ԹԱՏՐՈՒ

ԼԻՆԻՍ ՄԷՋ

Անկախած պէտք է շատ օրիկ լա- րու - հայ թատրոնը - կարծես իմ օրը, անորաւորն, մտնել անպիմ եր բնական յունեցիկէն պատմութիւն: Եր անիս ինքնը երեւտալով թեմէր անիս ինքնը զննք մը զոյգ եւ անպատ ք ինքնը, թէ որքան մարդ կալ որ մէջ:

Բարեբախտաբար, այս օրիկ իմ շրջակայէն Հայաստանէն չէ քանիք քաղաքակրթութիւն եւ կ'ընէ ճեմարուն կալացուած քանի որ շարակցանք ճեմարուն Մարկիկի Տան խոսնեքն ինչ նեղացում հանդիպարութեանը: Գիտելու թաղուէին մը, «Մեկնիւրից փայտ քանիք ուլ գտաւ, Մարտ 23-ի, տըր ընդունակութիւնն եւ կ'ընէ ճեմարուն մէջ հաւաքուած թատրոններէն մէ, որոնց մէջ երեւտարարքն ուլ չէին:

Այս անգամ ներկայացուող հնա- խոսուն թատրոնը ընկերակցութիւն խոսում մը - հինուած արքէ թալ տարներն ստալ, եւ ներկայացուող

քանն ու եր կարողանալով թեմէր մէջ, կամ Գաղթիկ մէջ նստմալ եւ կուտալ տալու սիսակ քաղաքակր- րուն...:

×

Գոս մը նախեց ճարտարապետ կամ ու մասնակց: Կարծես եւ որ ճարտարապետութիւնը ընկալ պատրա- Ժուան գուտիկ շունի, ատոր համալը պիտի եր խոսիմ պիտի լալ: Զոյկի զարեւակցել մտածել: Իւ մեղքեւ...

— Բարկութիւն, զուն որ այս քալ մէջ վաղեմուն հաւ շարակցութիւնը թաղուէին մը, համարեւ թաղուէ թաղուէ շնուն եւ կ'ընէ համար գուտ մը ունեցելու եւ կ'ընէ աղք իր թնիկն եւ կուտալու քանիք անպատ ք զիւր մտնուելու օր շնորհակալ ու հարաւորապիսի քաղաք լնանքով:

Բնութեան հնաշուրք օրեկներէն է այս: ամենուրեք զուտալով քանի կալի եր յունիկն ամենէն համար լալութեան մէջ: Հասնէ է որ կուտալ գաղափարներուն հանդէպ անստուգել քարեման մը պատրաստութեանը հանդէ է որ կուտալ ութ մը քանիք անոր բարկութիւն համար ընելու ար թէ մննք ճեմար համար անպատ ք զուտալ: Եր ինչպիսի նախ զիւղակից նախնային հանդիպումը այս կուտալ որ այսօր կը թեցնող արտաստման ակ ուղարկած ամէն մտողի ունի

ՀԻՒԹԱԵՏԱԿԱՆՈՐԸ

ԵՐՈՒՄԸ

Բ.

Այնքան անկողնին մտածեց եր եւ գործակցել աշուրներով եր քանիք եր նը- շանքին զննքը, որուն վայր մասնաւ տուր Բարոյիկ մըն եր պատառ:

— Անիկ, զննքից է հո: — Անիկ, քիչ մը: Ներառաւոր ուղք էլու եւ աղք մը ընկող Պետիկին, երկուր մէկնալ գուրս կ'ունի:

— Սա չեղեկով քիչ մը միւս աւ Անիկ- րին, լաւ: քաղաք մը գիտելով Պետիկին ձեւեղ:

— Օղջ ըլլաւ, գուտակ, մէկ օրը հաղար ըլլալ:

Այնքան ուտելը թօթուց, եւ մէկներէն հաղար ու գուրս էլու դանն մրմուտ - լով:

— Պէ, աւ հաղար... Պետիկ համար եր մտածէ:

— Անիկին հաղար կէշ է, կ'ունեն... սն

հաղար եր կիցեց ճարեկն չէ: միւրեւ տառ: քիւթիւր քիւթիւր հաղար... վերէն է անպո: ան ինչ կ'ընիլ քանիք եւ խոսիլ քանիք շունի, քանիք քանիք չէ: անպո հաղար մը, թիւթիւրի եր զննքի քիւթիւր կ'ընի: Թէ քանիք լալու եր համեմ ինչ: Իմ վայր ու խոսիլ չէ մտալով եր առկի օրն աշխատի... ինչ: Երբեք էնք ինչ աշխարհ կ'ան ըլլալի ինչ... որուն քաղաքն է իմ աղբիւրն...

Հաղար չէ ինչ է նշ քանիք, հաղար զա - ւալիկ, կ'ընի օրն առկի օրն մէկ աղբի - քը չը ստաւ... իրաւ որ ինքի անակի կուտալ կ'որ քի մեծնելն աղէկ պան չի- կալ...:

Եւ զուրիք կ'առնած, ճորտարարքն երեւ- արեւմտ եր քաղք Պետիկ, արքայուն եր սերակով որ այսին եւ ինքը երկար անոս եր զննք:

×

Իրեւմտն ժամը մէկին կամ երկու օրի տանները երբեք հնաշուրքային ու - նեցում եր նալիկ մնեւորներու, նաւա - վարկերու կամ ըրանիկներու զիւրուա- չէ մը ներք: Ուտումարութեան ամե - նամեմ ներք մը կ'ընայ ըլլալ փոյրովը զայնի ոտորին գտածու այդ երեւելուն հաւաքակցելի կնանքի քանակութեան - թեան ամենէն փեմ պատկերներն ու ա-

անցը, խորը կերպով «Չարչուք Արթին Արսեն»

Իրականությունները, բոլորն այս սիրուններ խորհրդանշող, համար ունեն ժամանակը...

Հարգելի քաղաքներն առաջ Գ. Գեորգի հարաբերումն՝ որում մեկ Բաղրամյան... Բնակիչը Կարսում Տեր Սարգիսյան...

Միս գերատարները՝ Օսմանյան Գր... լանտ (Սաթին), Մարաշ Երջերարման...

Իր բունը որ «Հայերեն խոսումը Ռուս... ներկայիս Օրբորդ Օսմանյան Գր...

Իր բունը որ «Հայերեն խոսումը Ռուս... ներկայիս Օրբորդ Օսմանյան Գր...

ԻՍՏԵՐԱԴՈՒԼ

ԴԱՂԱԴՈՒՆ ԴԱՂԱԴՈՒՆ

ԱՅԼԵՐԻՔԻ շրջանի Նեա Ձգվանիի մի... լանտայն ժամացույցի մեջ, Մարտ 28ին...

ԷՆԿԵՐ ՄԵՐ

ՈՐՈՐԻ ՅՈՒՂԱՐԱՄԱՆՈՐԵՆԵՐ ԻՍԿ ԶԵՂԱԲԵՐ

Ազգերու աշխարհ. անշարժ հասա... կանություն: Ան որ կհանգը գուցե...

Իր կհանգը եղալ յախտանքան զին... ուսուցողություն մը: 1915-ին Սևերկա...

Ոչ միայն ընկեր Գալուստ արժանի... չէր այս վախճանին, այս ժառանգ...

Դուռն էր ընկեր մը կը ժամանակը... անպրիկ կը բերեիր, յերգրականն երգ...

Ոչ քիչ ձեռքից ցատկեր ձեռքան, պա... զուր, բռնած, ճամազ սենյակին մեջ...

Ընկերներ կան որ քեզ պիտի չմոռան, պի... լիքին ընկեր Գալուստը:

ԿԱՐՕ ՅՈՒՂԱՔԵՆԸ

որիկ էր Զեքիյի շեմին: Ե. Սֆին Ե... իրանան վարձարանի Բաղրամյան Կ...

«ՆԱՅԵՐ»

ՄԻՍՏԱԳԱՆԵՐ ՓԱՌԱՌՍՏԻ ԼՈՍ ԱՆՃԵՐԼՈՒՄ ՄԻՋ

Հուս Անճարի եւ: Խ. Սֆին (Հարա... լանտ Բալիկորիկ Նապաստան) Լու...

Մարտ 20-ին, ժամը 13-ին ցուցադր... կը ընծայեր Գալուստ Բեկնանի մեկ...

Մարտ 21-ը յայտարարը սկսած է ժա... 12-ին, արտադրող Բաղրամյան Նապաս...

ՄՓԻՏԱՆ ԶԻՒՆՈՐԸ = ՀՄՐԱՍՏԵՂ =

ՄԱՆ ԵՐՐՈՐԴ ԶԵՐԺԻ ԿՐԻՈՐԸ ԶԱՐԲԱՆԵՐՈՐԸ ՎՐԱՅ

Քէ, լա, լա, լա, Նապաստան: Մենք խոս... ներքին համար կան ճիշդ, խոս...

առաջ եր քանակով փոխարկել մը: Չէր... իր իրաւունք ընդունել կարող...

զիպած եր անոր լուծանքին մեջ կարու... ժողովի համար մը մէջ:

Չէրէք կերտ զիւրին մէջ անկները բ... կրան աւելի արագ աշխարհի վաղա...

Երբ խոսեին լեռով, Սենեքերիմ և... կերէր ինքնաշարժ լուծանքին կողմէ:

Ինչէն էր կինն է ձեռք առալին ժա... թը:

Տէ, լա, հասկնալ, Սենեքերիմ և... ինչպիսի էր կինը տեսնելու: Ինչպէս...

Սենեքերիմ իս ծանօթ էր Կրկորի բ... ճարտարական, անշարժ եր սիրել անոր...

Իրականին մէջ, կերտ, ձեռք առա... ին խոսակցին տեղը էր կինն է:

Լա, լա, լա, լա, լա, լա, լա, լա, լա, լա... լա, լա, լա, լա, լա, լա, լա, լա, լա, լա...

էն, և զարժեր Ե՛ր: Ապուր Սենեք - լի:

Գէզ զարարէն է: Են ժառանգ անա... նացիք էի, կէք քաղաքանէսին և մուտ...

Առաջին սիրուն, Սենո, զիւրի ծխա... կան զանազան իր զանաւոր, և կերտ...

(Շար. 541)

ԻՐԱՏԱՌԻ ԽՈՒՐԻՐ

Միակ ու միակ զարարողի զրաւում... ժառանգ իր ժամը կրնա երկար առա...

Այլի Տիկին Կարապետ Յակոբյան, Տէր և Տիկին Ժան - Արս Մանուկ և զաւակները, Տէր և Տիկին Լեւոն Զար - զաւակներ և զաւակները, Այլի Տիկին Շուշանիկ Յակոբյան (Կիւ - Նորթ), Տէր և Տիկին Ստեփան Լալապան և զաւակները, ինչպէս նաեւ Տախտ, Խելման - Լան, Զարգալանիան, Մեհնիկ և Գա - լափեան ընտանիքները և բոլոր պարս - զանիքը խոր ցաւով կը ծանուցանեն իր - անց ամուսնին, Տօր, մեծ - Տօր, տա - քըրը և Հարապետի

ԿԱՐԱՊԵՏ ՅԱԿՈԲՅԱՆԻ
(Տիպարանայիցնով)

մահանելու մասը, որ պատահեցաւ Այ - րի 9-ին:

Յուզարկաւորութիւնը կը կատարուի, Ուրբաթ, Ապրիլ 16, ժամը 14-ին Փարի - շի Ս. Յովհ. Մկրտչի եկեղեցին, ուրիշ ժամերը կը փոխարինուի Փաթիկ զերեւ - ծառանոցը:

Մահաց յաւաքողներն կը խնդրուի մերկայա իրելու այն մկառն:

× Այս տօրու ամբի Տիկին Յակոբյան 1000 ֆ. կը մոտէր «Յաւաք»:

×

«ՅԱՆԱՆ».- Մեր ցաւակցութիւնները Տիկին Յակոբյանի և զաւակներուն:

Տէր և Տիկին Կարգեյն Քիւրապան, Տէր և Տիկին Կարգեյն Գրոտապան և զաւակները (Գոյի), Օր. Խորի Քիւրապ - ան, Տէր և Տիկին Ֆիլիպ Քիւրապան, Պ. Արս Զարգեյն, Տիկին Արմենուհի Խարապետ (Բաժանա), Ասեփան ու Բի - ճարեան ընտանիքները, ինչպէս նաեւ զարմուկներն ու զարմուկները ցաւով կը ծանուցանեն իրենց զոյղ, ծրարը և աղաւաղներն:

ՕՐ. ԳՈՂԱՐ ՓԱՐԻԿԵԱՆԻ
մահը, որ պատահեցաւ Ապրիլ 9-ին:

Յուզարկաւորութիւնը կը կատարուի այս Զարեգարքի, Ապրիլ 14, ժամը 14-ին Փարիշ Ս. Յովհ. Մկրտչի եկեղեցին:

Մահաց յաւաքողները կը խնդրուի մերկայա իրելու այն մկառն:

ՄԱՐՍԵՐԻ - Տօթի և Տիկին Զաւեն Կարգեյն և զաւակները, Տէր և Տի - կին Կարգեյն Տէրապան և զաւակը, Կա - րապետան ընտանիքը (Միսիս) - Կա - ճարեյն, Կարապետան ընտանիքը (Լիւն), Տէրապան և Պոլսեան ընտանիքները ցաւով կը ծանուցանեն իրենց Տօր, մեծ - Տօր, աղաւաղներ և խնամիկ:

ՍԱՀԱՅ ԳԱՐԻԿԵԱՆԻ
մահը, որ պատահեցաւ Ապրիլ 11-ին, 78 տարեկանին:

Յուզարկաւորութիւնը կատարուեցաւ Երեւանի, Ապրիլ 13, Մին - Լուի Ս. Գեղար եկեղեցին և ժամը 14-ին ամփո - լուցաւ Մին - Փիլիպ զերեւմտասան ընտանիքներէ զարգաւոր:

Ոչ ծաղիկ, ոչ ծաղիկասակ, բաւ ոչ - րապետին փառաբան:

Մահաց զրկուած չըլլալով, կը խնդ - րուի մերկայա իրելու այն մկառն:

× «ՅԱՆԱՆ».- Մեր ցաւակցութիւնն - րը Տօթի, Զաւեն Կարգեյնի և ըն - տանիքին:

1925... Avril est là!

Je sens mon cœur saigner à nouveau de la longue marche infernale sur les cendres froides et saintes du jardin de ma jeunesse, devenu un vaste cimetière vidé de sa sève prometteuse.

J'ai vu d'autres ciels et d'autres horres, des matins couverts de lumière, mais quand chaque fois vient d'aller rallumer ma mémoire, mon âme fait retour aux creux de ma terre natale...

Nuit de ténébre... j'entends encore l'enfant, répéter, « Petite-mère re-tournons chez nous!

Extrait du Livre
ARMENOUCH

Chaque Arménien retrouve dans ses pages lyriques un fragment de sa propre vie.

Vente en Librairie: 60 F.
ou chez l'Auteur: TAKVOR TAKVORIAN,
52, Avenue Jean-Jaures — 05000 GAP

ԱՊՐԻԼԵՆ ՌԳԵԿՈՉՈՒՄ

ՓԱՐԻՑԻ ՄԷՋ

ՅԱՐԱԹ, 24 ԱՊՐԻԼ

Ժամը 15-ին Փարիշ Սուրբ Յովհաննէ - Մկրտչի Մայր եկեղեցւոյ մէջ կը մա - տուցուի Հանդիսաւոր զոհանգստանքով պատարագ:

Ժամը 20-30-ին ՌԳԵԿՈՉՈՒՄ ԵՐԵՎԱՆԻ Կաթիկոսի սրահը
45 իւր. Լա Պօետի, Փարիշ 8-րդ

Պօք Կ'անձնի՝
JEAN POPERON
Secrétaire National du P. S.
ԱՐԱ ԳՈՐԳԻԿԵԱՆ
Յայտադրին կը մասնակցին՝
ԱՐԱՄԻՍ ԳՈՐԻԿԵԱՆ (արտասանութիւն)

Լիւն ՏՈՒՐԵԱՆ (Էրզ.)

ՄԱՐՍԵՐԻ ՄԷՋ

Մարտի 11-ի Սրբոյ Թարգմանչաց Ս. Սա - ճակ - Մեքարոյ Մայր եկեղեցւոյ մէջ կը նշուի Հետեւեալ յայտարարում -
Ապրիլ 23 Ուրբաթ -

Ժամը 19-30-էն սկսեալ ծաղիկասակ - ներու զոհանգստ. եղեւնի յուշարմանի առջև պաշտօնին Հայկական կազմակեր - պութիւններու կողմէ:

— Այս եկեղեցւոյ մէջ Հեկտմի արա - բողոքութիւն ժամը 21-ին:

Կարգաւորութիւնը
ՅԱՐԱԹ ԳՈՐԻՍ. ՎԱՐԿԵԱՆԻ
և մասնակցութեամբ Հայ եկեղեցական զուտն:

— Եկեղեցւոյ արարողութիւններէ յե - տոյ յուշարմանի առջև Հոգեհոգեան զաւտն կը կատարուի ժամը 22-15-ին:

Նոյն գիշերը արարողութիւններու ըն - թացքին և յետոյ մինչև ժամը մէկ, և - ընտանեացական խումբեր Հերթով պիտի Հսկին յուշարմանի առջև, վառուած չե - ճարով, մինչ այդ եկեղեցին բոց պիտի պահուի, որովհետ Հաւատարմութիւնը կա - տարեն իրենց ուխտն ու աղբիւրը:

Ապրիլ 24 Շաբաթ
Ժամը 9-ին պատարագ և Հոգեհոգ - ական զաւտն եկեղեցւոյ մէջ:

— Ժամը ճիշդ 11-ին եկեղեցւոյ բակին մէջ զոհանգստ. եղեւնի յուշարմանի առ - ջև կ'արտասանուի Հոգեհոգ, մասնակ - ցութեամբ պաշտօնական ու աղաւաղի ժամերկներու. ներկայացուցիչներու ինչպէս նաեւ ծաղիկասակներու զոհ - ան զարգաւորական յաշտարմանի կողմ:

Ի մէջ այլոց կը ծանուցանեն, թէ Նոյն օրը առաւօտան Մարտիկի բոլոր Հայ - րեկեցիներուն մէջ տեղի պիտի ունենայ Ս. Գառարազ, Կարկիսութիւն տալու Հա - մար չըլլանք բոլոր եկեղեցիներու. Հայ Ժողովուրդին իրենց մասնակցութիւնը իրել եկեղեցական արարողութեանց:

BERNARD PONS
Secrétaire Général du R.P.R.
ՀԱՄԻ ՓԱՐԱԶԵԱՆ

Լիւն ՄԷՋ

Լիւնի 21. Յակոբ եկեղեցւոյ Ազգ - Մուրեան վարչութիւնը կը ծանուցան թէ Շաբաթ, Ապրիլ 24, առաւօտ ժամը 10-ին Հանդիսաւոր պատարագ կը մա - տուցուի:

Կը պատարագ և կը զարգիլ՝
ՆՐԱՊԱՆ ԵՂՈՒՄ. ՋԻՄԱՐԵԱՆԻ

Յաւարտ պատարագի Հոգեհոգեան զաւտն կը կատարուի մեր մէկ ու Կէ - սիկոնի ճաշասեաններուն Հոգեհոգեան հա - զարգութեան համար:

ՆԻՍԻ ՄԷՋ

Կազմակերպութեամբ Նիսի և չըլ - կալէր Հայկական Ժողովներուն: Շա - բաթ, Ապրիլ 24, ժամը 10-ին, մէկեղեցւոյ Նիսի Մուրեաներու. Յուշարմանի առ - ջև: Մաղիկասակներու զոհանգստ. ի յե - լուսով ժամը Նիսիի զոհանգստ. և Ֆր - անասիկ համար զոհուած Հայ մարտիկ - ներուն: Արեւին կ'աւարտուի Նիսիի:

Ժամը 11-45-ին՝ Հոգեհոգեան Նիսի Ս. Առաւօտանին եկեղեցին: Ժամը 15-ին զոհանգստ. Հայի Քէճեմի պանդոկը:

225 Փորմըմաւ տն գ'Արկիլ

Կը խոր՝
ԺԻՐԱՐ ԴԱՏԱՈՐԵԱՆ
(Հայերէն - Փրանսերէն)

Փակման խօսք
ՏԱՐԱՆ Ծ. ՎՐԻ. ԶԵՐԵԱՆԵԱՆ

Գեղարուեստական պատահած յայտ - զիւր:

OFFRE D'EMPLOI

DEMANDE
FAÇONNIERS
Pour Matras - Polon
Travail toute l'année

VEXTEN
23, Rue du Caire — 75002 Paris
Tél.: 232. 85. 04 — 232. 41. 60

«ՅԱՆԱՆ»-Ի ԲԱՐԿՈՒՄ
ՀԱՐԱՐ ԿԵ ՆՈՒՐԵԱՆ
Լիւիլի - Գ. Գարգի. Քիւր

100 ֆ.:
ԻՌՈՒՄ - Ե. Վարդանան 60 ֆ.

U. G. A. B. - JELNES

**Semaine
de la Renaissance
Arménienne**
AN III

DU 19 AVRIL AU 24 AVRIL

— Lundi, 19 Avril, à 20h30:
VERNISSAGE
du Concours de Peinture
« A VOS PINCEAUX — PRETS, PARTIS »

— Mardi, 20 Avril, à 20h30:
Table - Ronde
avec KEGHAM KEVONIAN
Thème: Pouvoir dans la Diaspora Arménienne

— Mercredi, 21 Avril, à 20h30:
SOIRÉE ARTISTIQUE
Avec la participation
de Jeunes Espoirs Arméniens

— Jeudi, 22 Avril, à 20h30:
RECITAL
de la Choral de l'UGA
Dirigée par KEVORK YANBEKIAN

En première partie prendra la parole
Le R.P. MURONE KEWIAN
de l'Eglise d'Issy - les - Moudins
Sur le thème du 24 AVRIL

— Vendredi, 23 Avril, à 20h30:
SOIRÉE DE CLOTURE
Animée par
ARAXIE KEMPIETIAN (Poèmes)
et
JEAN-PIERRE NERAGARIAN (Kamout)

Remise des prix
aux Lauréats du
CONCOURS DE PEINTURE

ԿԵՄԱՐԻՆ ԵՒ ՇՐԱՄԻՆ
ՀԱՐԱՐԵԱՆԻ ԵՒ ՆՈՒՐԵԱՆԻ

Ի պատիւ աղեղար Հայրենային
Տօթի. իսպիկ Տաճարանին, Տիկին
Բաժանեալ Կարգեյնի, Տիկին Մարկ
մեկանի, Գ. Միսիկի Գեղեցիկ
կին Զարուհի Տէր - Յակոբյանի, Գ.
Բաժանեալի Գարգիսեանի, Տիկին
Զարգիսի Դաւիթեանի, Գ. Մեհնիկ
ընտանիքին, Տիկին Հայկանուշ Տիկին
Գ. Մարկի Թէկեանի (Մարտի)

Ապրիլ 18, Կիրակի, ժամը 10-ին
au Centre Culturel Alex Manoogian
118, Rue de Courcelles - 75017 Paris
ԳԵՂԱՐՈՒՆԵԱՆԻ ԶՈՒՄ ԲԱՐԱՆԻ
ՄԱՐԿԻՆԵԱՆԻ

Գ. ԳԻՐԿԵԱՆԻ ԶԵՐԵԱՆԻ
Օրհորները
ԴԱՏԱՈՐ ԴԱՏԱՈՐԵԱՆԻ ԵՒ ՆՈՒՐԵԱՆԻ
ԶԱՐԱՆԻ

ՓԵՆՆԻՎԱՆԵԱՆԻ - ԳԱՐԱԶԵԱՆԻ ԵՒ ՆՈՒՐԵԱՆԻ
Հարգարդ Հաւանքի
887 99 06 - 750 82 86
ԵՍԻՐԵՐԻՆԻ ՄԱՐԿԻՆԵԱՆԻ

ՏԱՐԵԱՆ ԶԱՆԻ

Ի պատիւ աղեղար Հայրենային
Տօթի. իսպիկ Տաճարանին, Տիկին
Բաժանեալ Կարգեյնի, Տիկին Մարկ
մեկանի, Գ. Միսիկի Գեղեցիկ
կին Զարուհի Տէր - Յակոբյանի, Գ.
Բաժանեալի Գարգիսեանի, Տիկին
Զարգիսի Դաւիթեանի, Գ. Մեհնիկ
ընտանիքին, Տիկին Հայկանուշ Տիկին
Գ. Մարկի Թէկեանի (Մարտի)

Ապրիլ 18, Կիրակի, ժամը 10-ին
au Centre Culturel Alex Manoogian
118, Rue de Courcelles - 75017 Paris
ԳԵՂԱՐՈՒՆԵԱՆԻ ԶՈՒՄ ԲԱՐԱՆԻ
ՄԱՐԿԻՆԵԱՆԻ

Գ. ԳԻՐԿԵԱՆԻ ԶԵՐԵԱՆԻ
Օրհորները
ԴԱՏԱՈՐ ԴԱՏԱՈՐԵԱՆԻ ԵՒ ՆՈՒՐԵԱՆԻ
ԶԱՐԱՆԻ

ՓԵՆՆԻՎԱՆԵԱՆԻ - ԳԱՐԱԶԵԱՆԻ ԵՒ ՆՈՒՐԵԱՆԻ
Հարգարդ Հաւանքի
887 99 06 - 750 82 86
ԵՍԻՐԵՐԻՆԻ ՄԱՐԿԻՆԵԱՆԻ

ԵՍԻՐԵՐԻՆԻ ՄԱՐԿԻՆԵԱՆԻ

Imprimé sur les Presses
du Journal «Haratch»
83, Rue d'Hauteville — 75010 Paris
Commission Paritaire: N° 3308

ՅԱՐԵԱՆԵԱՆԻ ՀՆԵԳԻՐՈՒԹԻՒՆԻՆ Ի ՂԱՏԻՍ ԿԱՏԱՆԱՈՐ ԵՐԱՇԽԱՆԻՏ

ՆՇԱՆ ՍԵՐԳՈՅԵԱՆԻ

Կերպի Ապրիլ 25, Կեօթի վերջ ժամը ճիշդ 15-ին:
Centre Culturel Alex Manoogian (118, rue de Courcelles — Paris 17)
Բարձր Հոգնաւորութեամբ

ՍԵՐԳԻՍ ԱՐՄ. ՄԱՐԿԵԱՆԻ
Կարգաւորութեամբ պատահական իրաւացի Հայաց
Յորեկանի կը ներկայանէ՝ Գ. ՍԱՐԴԱՐԵԱՆԻ ՍԵՐԳԻՍԵԱՆԻ
Գեղարուեստական բանին կը մասնակցին -
ԱՐԱՄԻՍ ՏԵՔԵԱՆԻ (սփոսական), ՄԻՀՐԱՆ ԷԼՄԱՏԵԱՆ (Թէքու), զանա - կողմ կ'ընկերակցուի ՍՈՒՆ ՓՈՐՈՒՆԵԱՆԻ:

Միւսը - ԿՈՒՐՏԱՄ Էրզրումեանը զոհակարգութեամբ ԿԱՐԳԻՍ ԱՓԻԿԵ - ԵԱՆԻ և ԺԻՐԱՐ ՍԵՐԳԻՍԵԱՆԻ (պար. Փարիշի օմբակէն) -
Հրաւիրատուները Հայկաթիւ Ս. Կ. Էրզրումեանի աղաւաղէն կամ Բա - րուան գրաստանէն: 9 իւր ու թրիկիլ:

ՅՈՒՇԱՆԵՐ

Լիւն - Կապ. Խաչի Լիւնի մասնահիւ - զի մարտիկներ ընդհանուր Ժողովի և
Հրաւիրելու ընդհանուր Շաբաթ, Ապրիլ 17, Կեօթի վերջ ժամը 15-ին Ապր. - Տառ զարգիլ օրար: Կը խնդրուի Հայա - յաւ ըլլալ Օրակարգ - Նոր մարտ - ի ընտանիքներ: Ներկաներու թիւը
մեծամասնութիւն կը համարուի:

×

ԿԼԳ. ԽԱՅԻ Փարիշի մասնահիւ - զի մարտիկներ Ժողովի կը Հրաւիրելու
նախաձեռնութիւնը Շաբաթ Ապրիլ 17, ժամը 16-ին Միակ. Տոմար: Կարեւոր օ - րակարգ:

COMMUNIQUE

FEDERATION AMICALE DES ANCIENS
COMBATTANTS ET RESISTANTS FRANCAIS
D'ORIGINE ARMENIENNE

Fait appel à tous les compagnons d'armes
des Alpes - Maritimes
à une Assemblée Générale
en vue de la constitution du Nouveau Bureau.

La réunion aura lieu
Le Dimanche, 18 Avril à 10 h.
dans la salle de l'Eglise Arménienne
183, Boulevard de la Madeleine — NICE

Pour tous renseignements s'adresser à:
ARTHUR GUIRGYAN
1 - Rue d'Erévan, C16 Arménienne — NICE
Tél.: 87. 79. 32

մը ժամանակ կորնցնեն:

Պետութիւնները կարեւորութիւն չտալով չորի վերջը տէրօրէն անձնատուր կ'ըլլայ: Իսկ մամուլը, տնօրէն մոռնալով անոր պատճառը, փնտնելով չ'որ տէրօրէքովն անձնատուր կ'ըլլայ:

Կիրոս ոչինչ ըստ եւ կարծես քիչ մ
ալ կարող եղեալ։ Սենեքերիմի ընթացքն
Անուր բոլոր խօսածները, որոնց վրա
Հիմանով էր որոշ ծրագիր, կարծես պար
ծէնկապութիւն ունային։ Արդեօք տե

Ի ՅԵՒԱՏԱԿ

Այրի Տիկին Կարպետ Յակոբյան, Տէր և Տիկին Ժան - Արս Միստանի...

ԿԱՐՊԵՏ ՅԱԿՈԲՅԱՆ (Տիգրանյան)

անահնգա՝ ծառք որ պատահեաւ Այ - րի 9-ին:

Յուդարկաւորութիւնը կը կատարուի, Ուրբաթ, Ապրիլ 16, ժամ 14-ին Փարի - շի Ս. Յովհ. Մկրտիկ եկեղեցի, ուրիշ ժամերը կը փոխարարուի Փառիկ զերեւ - ժանաւորներ:

Մանազ չստացողներն կը խնդրուի ներկայ իբրեւ այլ անհայ:

ՊԱՏԱՐԱԳ

ՄՈՐԻՍԻՆՈՒՐԻ

ՀԱՆԿՍՏԵԱՆ ՏԱՆ ՄԱՏՈՒՈՒՐԻ ՄԵՋ Մանորանիկ Հանգստեան Տան ժա - նուան մէջ պատարագ կը մատուցուի այս Եւրոպ. Ապրիլ 17, ժամ 10-30-ին:

Կը պատարագէ:

ՄԱՐԴՊ ՔՆԶԷ - ԺԱՄԿՈՅԵԱՆ

Կը հրապարակուի Հանգստեան Տան բնա - կիներուն ընտանեակ պարգևներն ու բարեգործ Հաստատեանները:

ՅԱԽԱՑՈՒԹԻՒՆ

Մարտիկ Հայ Մակոյի Տան Յանձ - նախմբը կը խոր ցատկաւորութիւններ կը յայտնէ Տէր և Տիկին Տոգէ. Զառէ Գաբրիէլեանի և ընտանեակի:

ՍԱՀԱՅ ԳԱՐԻԲԵԼԵԱՆԻ

ժա՛նուան առթիւ:

Տիկին Դուրաք Պամանեան 100 ֆ. կը նուիրէ Վեստաշին, ի յիշատակ եր ա - ժուանոյ՝ Արամ Պամանեանի ժա՛նուան 10-րդ տարեկիցին:

ՀՈԳԵԱՆԳԻՍ

Տիկին Արշալույս Մանասեանի հոգե - շահեղանան պաշտոն կատարելու համար, Մկրտիկ մէջ ժա՛նուան կը զբո՛ղ - ՄԱՏՄԱՐՈՒ ՓԱՓԱՋԵԱՆԻ:

ժա՛նուան քառասունեցին առթիւ, ինչպէս նաև եր քեռայի:

ՎԱՀԷ ՓԱՓԱՋԵԱՆԻ

ժա՛նուան 5-րդ տարեկիցին առթիւ, Այ - րի 18, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիկ եկե - ղեցում մէջ: Հոգեհանգիստեան պաշտոն նաեւ՝ յառիւստակէ բաժնուած կը ըն - տանքին բազում նմեցեալներուն լուսա - փայլ հոգեկրօն և անոնց սրբութիւն զարմած անմոռանայ յիշատակին:

Օրիորդներ՝ Լորա և Լիտիա Իշախյա - նան կը ծանոցանին թէ հոգեհանգիստեան պաշտոն կը կատարուի, Կիրակի, Ապրիլ 18, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիկ եկեղե - ցին իրենց հօր:

ՎԱՀԱՅԻ ԻԶԳԱՆՅԵԱՆԻ

ժա՛նուան 18-րդ տարեկիցին ի յիշատակ ի դիտարկին ողբացեալին յիշատակը յարգողներուն:

Այրի Տիկին Մարտիրոս Գրանեան և զաւակները՝ Ալեւ, Զառէ, Դանիէլ, Միսաք Գրանեան կը ծանոցանին որ հո - գեհանգիստեան պաշտոն կը կատարուի, Կիրակի, Ապրիլ 18, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիկ եկեղեցին իրենց անուանին և հօր:

ՄԱՐԴՈՒՐ ՎԱՐՏԱՆԻ

ժա՛նուան քառասունեցին առթիւ:

Ի դիտարկին ողբացեալին յիշատակը յարգողներուն:

Grand - Diner

A LA CAPPADOCE AVEC SON ORCHESTRE

AU BENEFICE DU COMITE DE SOUTIEN AUX PRISONNIERS POLITIQUES ARMENIENS

En presence des Avocats DIMANCHE, 18 AVRIL, A 21 H. Participation: 300 F.

— LA CAPPADOCE: 67 bis, Quai Blanqui — 94140 Alfortville Réserveation par téléphone, s'adresser à: — LIBRAIRIE LES MILLE ET UN LIVRES — Tél.: 325. 93. 05

ՀԱՅԿԱԲԱԽԱՅ

ԵԱՍՏԵԱՆԻՈՒԹԵԱՆՍԻ ԿԻՐԱՆՈՒՊ

ԳԱՊ. ԽԱՅԻ ՄԱՅԻԱՆԻՈՒՐԻ ՏԱՆ - ՀԱՅԿԱԲԱԽԱՅ

Ի նպաստ Պէճոմբէիկի օգտակարութեան կայանին, Ապրիլ 18, Մին - Մարթիէ տեղի Սալ տէ ֆէթի մէջ:

Հայկական Համըկ կերպարները, պատ - րաստաւած խաղաչներուն, կողմէ:

Հասեկ անակիւններ, շեք մթնոլոր - տի մէջ:

Տաւաղեր՝ 45 ֆ. գինով:

Տաւաղ տարեկանի գին 25 ֆ.:

Մասնակցութեան Համար Հեռագրանք՝ 44 45 27 - 42 33 52 - 24 61 57

ՅՈՒՆԱՏԵՐ

Լիոն.. Կապ. Ուայի Լիոնի մասնաճի - ւղի վարչութիւնը ընդհանուր փողով կը հրապարակուի ընկերութեան Եւրոպ. Ապրիլ 17, կէսօր վերջ ժամ 15-ին Առջ. Տան զպրոցի սրահ: Կը խնդրուի ճշգ - րակ ըլլալ: Օրակարգ.. Նոր վարչու - րեան ընտրութիւն: Ներկաներու Թիւր մեծամասնութիւն կը Համարուի:

ԿԱՊ. ԽԱՅԻ Փարիզի մասնաճիւղի վարչ. ընդհանուր փողով կը հրապար - ակուի անդամութեան Եւրոպ. Ապրիլ 17, ժամ 16-ին Մակ. Տունը: Կարեւոր օ - րակարգ:

ՏԱՐԵԿԱՆ ԶԱՇԷ

Ի պատիւ ուղեգրող Հայրենակիցներ... Տոգթ. Ուայիկ Տալամանի, Տիկին Ա - րուստէկ Վեդերմանի, Տիկին Մարի Սաա - տեմբանի, Պ. Մկրտիկ Պէճոմբէանի, Տի - կին Զարուհի Տէր - Յակոբեանի, Տիկին Բաղդասարի Պաթիսիսի, Տիկին Ար - շախուհի Դաւթեանի, Պ. Միհրան Նի - բեմանի, Տիկին Հայկանուշ Չէլիկեանի, Պ. Մարգի Թէլեանի (Մարտիլ):

Ապրիլ 18, Կիրակի, ժամ 13-ին : au Centre Culturel Alex Manoogian 118, Rue de Courcelles - 75017 Paris

ԳԵՂԱՐՈՒՆՏԱԿԱՆ ՃՈՆ ԲԱՃԻՐ՝ ՄԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆԻ

Պ. ԲԻՐԻՋԵՐԻ ՖԼԵՏԵԳԵՆԻ

Օրիորդներ՝ ԱՐԱՔՍԻ ԳՐԻԲԵԼԵԱՆԻ, ԴԱՆԻԷԼԱ ՍԱՐԱՅԵԱՆԻ և ՌՈՒԲԻՆԱ Ս - ՅԱՐԵԱՆԻ:

Փեշկովա՝ ԵԱՍՏԵԱՆ - ԳԱՐԱԳԱՍՏ ԵՐՐԵԱՆԸ

Հարցար. Հեռագրանք՝ 887 99 06 - 780 82 58

ՄԱՐԿԵՐԻՈՒ ՄԱՐԱԿՈՒԹԻՈՒՆԻ

ԵԱՍԻ ՈՒՆԵԱՆ

ԵՐԱՇԵՏԱԿԱՆ ՅԵՐԿԱՅԵՐ Ի յարգանք Յրգանա Ս. ՄԵՍՈՒՄԵԼԻՍ Մայիս 16-ին, Փարիզ, Սալ Կալօ

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՈԳԵԿՈՉՈՒՐ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԵՋ

ԶԱՐԱԹ, 24 ԱՊՐԻԼ

Ժամ 15-ին Փարիզի Սուրբ Յովհաննէս - Մկրտիկ Մայր եկեղեցւոյ մէջ կը տուցուի Հանգիստեան խոգեհանգիստեան պատարագ:

Ժամ 20-30-ին ՈԳԵԿՈՉՈՒՐ ԵՐԵԿՈՅԻ Կապուի սրահ:

Սուրբ Կ'աննի՝ JEAN POPEREN Secrétaire National du P. S.

ԱՐԱ ԳՐԻԲԵԼԵԱՆ

Գալուարդին կը մասնակցին՝ ԱՐԱՔՍԻ ԳՐԻԲԵԼԵԱՆ (արտասանող)

ՄԱՐԱԿԵԼԻ ՄԵՋ

ԼԻՈՆԻ ՄԵՋ

Մարտիկ Մարգ Բարգմանեայ Ս. Սա - հակ - Մերալու Մայր եկեղեցւոյ մէջ կը նուիրէ Հանուկայ յայտարարութիւն:

Ապրիլ 23 Ուրբաթ

Ժամ 19-30-ին սկսեալ ծաղիկապա - լիկը գեղեցիկ Նշեանի յուշարձանին առջև զպրոցի Հայկական կաթնախի - րութիւններուն կողմէ:

Ապա եկեղեցւոյ մէջ Հանուի արա - ղողութիւն ժամ 21-ին:

Կարգաւորութիւն՝ ՅԱԿՈԲ ԵՐԿԻՍ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆԻ

և մասնակցութեամբ Հայ եկեղեցական զատան:

- Եկեղեցւոյ արարողութիւններէն յի - տայ յուշարձանին առջև հոգեհանգիստեան պաշտոն կը կատարուի ժամ 22-15-ին:

Նոյն դէպքը արարողութիւններու ըն - թացքին և լիտայ միջին ժամ մէկ, Եր - թուրքարարական խմբից Հերթով պիտի հանին յուշարձանին առջև վառաւած Լա - ճիւղ, մինչ այդ եկեղեցին թաց պիտի պահուի, որպէսզի Հաստատեալներ կա - տարին իրենց ուխտն ու աղօթքը:

Ապրիլ 24 Սուրբ

Ժամ 9-ին պատարագ և հոգեհան - ցաւեան պաշտոն եկեղեցւոյ մէջ:

Ժամ 11-ին եկեղեցւոյ բակին մէջ գտնուող Նշեանի յուշարձանին առ - ղև Կարաստանիկ Հոգեւոր, մասնակ - ցութեամբ պաշտօնական ու ազգային ժամբներուն ներկայացուցչներուն, ինչպէս նաեւ ծաղիկապալիկներու գլուխ - ղով արարողական ծաղիկներուն կողմէ:

Ի մէջ այլոց կը անդանանք, թէ յոյն օրը առատաւան Մարտիկի յարգ Հայց - Եկեղեցիներուն մէջ տեղի պիտի ունենայ Ս. Գալուարդի, Կարեւորութիւն տալու Հա - մար Երեւանի յարգ եկեղեցիներու Հայ Ժողովուրդին իրենց մասնակցութիւնը ընել եկեղեցական արարողութեանց:

ՄԵՆ - ՄՈՐԻՍԻ ՄԵՋ

Այս Կիրակի, Ապրիլ 18, ժամ 16-ին քառասուն պատարագ և հոգեհանգիստ սկսեալին Կարթիկի եկեղեցին, մասնակ - ցութեամբ Լիոնի Կոմիտաս երգչախումբ - ըն:

ՆՍԻՍ ՄԵՋ

Կաղանկալուրութեամբ Նիսի և յի - կալորի Հայկական Ժողովներուն խա - ռակ, Ապրիլ 24, ժամ 10-ին, միջին Նիսի Մանուկներու Յուշարձանի առ - ղև: Մաղիկապալիկներու գեղեցիկ յի - շատակ Մեն Նշեանի զոհերուն և Ն - իստայի Համար զոհուած Հայ ժող - ւորներուն: Արեւիկ կամար յոյժով յիշատակ Ապրիլեան նահատակները ժամ 11-45-ին՝ հոգեհանգիստ Նիսի Մատուածածին եկեղեցին: Ժամ 12-նոգիկը մէջ Հաթ Բէնքերի պաղարի - 225 Ժողովուրդ տէ ԳԱՅԻ:

Կը խոր՝ ԺԻՐԱՅԻ ՂԱՏԱՌԵԱՆ (Հայերէն - Քրտերէն)

Փակման խոց ՏԱՐՈՒ Վ. ՄԻՐ. ՃԵՐԵՅԵԱՆ

Գեղարուեստական պատարագ յո - դէր:

DANS LE CADRE DE SA SEMAINE CULTURELLE DU 24 AVRIL

LE YAN'S CLUB

PRESENTE

VENDREDI, 23 AVRIL, A 21 H.

SALLE GAVEAU - 45, Rue La Botie - Paris 8

RECITAL

JEAN TER-MERGUERIAN (Violon) MYRIAM BIRGER-PAPAZIAN (Piano)

SONATES - Si Bémol Majeur K. 378 W. A. MOZART

La Majeur C. FRANCK

No. 1 Fa Majeur S. PROKOFIEFF

Billets: Salle Gaveau - 45, Rue La Botie - 75008 Paris

Parmi les Membres du YAN'S CLUB - 5, Avenue Reille - 75014 Paris

BAKERDJIAN - 35, Rue de Trévis - 75009 Paris

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

ՄԱՍԻՆԻՔՆԵՐ ՓԵՐԻՍԱՅԻՆ

Մեն Ժողով էր, Մեր եւ Երբ, երկէ ուսն Պրոյն՝ ինչ ապրտուն Փարկի մէջ, չէր, չին զարդոյ չկատար Պրոյն ոչ ջնջեր փարկին մանրանիւրերն՝ վերածուած էին արդար։

Ճշգրիտ կերպով չեմ կրնար լսել։ Ընդհատ արեւոյնքի արտոյնքներ, երազի չկատարել ալ անհետացած է, բայց այդ կերպով-զոյրին կարգ մը պատկերներն ու որոշումները կը յամենան սակաւին տեսողութեան ու մտքին մէջ։

Իրենց թուացած էր թէ լուսն էին երկար ստանէ ի վեր եւ սկսած՝ ձանձրանալ ա՛մու կեանքէ։ Ուրեմն՝ արդարացիելու համար դառուլին վրայ իրենց տեսողութիւնը, որոշած էին զուրգ զայ մեղ-կիւններ, կազմակերպել չայց ազգի փոխկրթներն ոչկնոյզով մէնձ, մէնձ միկրին մէջ։

Որքան արժանաւոր ու ինչքան ազաւոր մասնաւոր ...

Թեւեւ հայ ազգի փոխկրթներ, ընդհանրապէս, կը կատարուին կեանքիցներու մէջ, բայց չես գիտեր ինչո՞ւ, նորաւ - պատրաստութեան աշխատանքները տանիք որոշած էին ոչ թէ գործիչները ներ- քին, այլ անկէ զէն մը չնոս՝ խոնկով օծուն արանի մը մէջ։

Հրաւեր արշավ էին բոլորին եւ ամէն թաղէ ու փողոց կեանք էին հայ ազգի փոխկրթ ուսուցանող պատանի պատան- իանկով։

Կրօնապետ, կանաւոր անդամ, խանութ- ղապ, կուսակցական, չէզոք՝ հայութեան կեանքն ու միջնակ, որան ու քանակը եւ մասամբ նորին։

Միակ ցաւոր կեանք այն էր, որ ընտ- կապակերպութեան քարտուղարը, տե- դաւերի վրայ ծաղկել էր խմբակներու տարբերակի հարկադրութիւն։

Հոյք չէ, ըստ մեծնեան մէջը։ Ար- ղէն տեսնէ քաղաքակրթութեան չէն եւ հասակակազմութեան չին ներկայացնէ ... Եթէ զան, ամենայն իմով։ Արեւմտեւ ունիք անոնց համակերպիչ։

Ժողովը, հարապատշաճաւ հասար- քի տարաբնութիւն կը թողոր եւ ասար- քային ընդ չեան։ Եթէ մէկէ միւսին տակն կշռելու նշան ցոյց տար, դատա- ւորները անմիջապէս սեփի կը հաստատ- ւեն։ Ար, որ զէն մը կորսնցիկ էր ծանրու- ինքն։

Իսկ շատ թուեցաւ ... միւսն ալ թոյլ զէն մը լեցնի էր քիմիաներ։

Երբեք ուր ալ խոսք կ'ստանէր՝ պարզե- լու համար հայ ազգի փոխկրթ էր տե- ասկէսաներ։ Յետոյ՝ երբեք, չորրորդ էր ու ամէն սպանմունք՝ արուն շատ խոսեցաւ ... ։

Նշուաւ անոր մը, որ վէճերն ու պոռ- քութիւնք փոխով պատուհանի ապակի- ները բարձրացած միջին զանգակաւորն գործելը իրենց զիտու փոխու ասորաւ տանգիւնով Ժողովակախոսներն մէջ։

Ի տես այս զարհուրելի պատկերին, կրօնապետը կարգի հրապարակ բարձր, հայ ազգի փոխկրթ ճանաչութեանը մը - ձամբ բնարկել եւ յանձնելով միւսն - րու հաստատութեան։

Հրա՛ջ, կատարեալ հրա՛ջ ... ամէն որ համաձայնութեան յայտնեց եւ Ժողովը վերջ գաւ։ Համարաշխիկեան։

Սակայն երաւը վերածուեցաւ լու- ժարի։

Մեր տեսնումն է, որ հայ կեանքին մէջ աշխարհի փոխկրթութեան արդւոյն- քով, կըր մասնաւոր հայ ազգի տիր- ւածութեան համար է արտաւիշ որոշումը։ Բոլորն ալ զիտուած ազգային պիտակի ուղիով, յանուն հայ Ժողովուրդի փոխ- քան, կրկին հաստատու էին երկրորդ Ժողովով՝ վերջնական կարգադրութիւն - ներքին ընկու համար։

Կրօնապետը թէեւ հոն չէր այս անգամ, բայց զիտու էր իր փոխանորդը։ Իսկ չեմիւրեւ ճանաչողն, որ քաղաքային կը տեսնուի Ժողովին, չէր կրնար քաղաքի վրէ կերպրել։ Ջրույն վիճակի մէջ, քարտեզներէն փոխարէն կրեւոյթ ունէր։ Ձեր համաձայն կրօնապետի կարգադրու- ինքն, Ոսկի կեանքով Ժողովը քաղաք, ի- րապէսովը քաղաք վրայ փոխանակ մէկի՝ երկու չէրա դաւա յայտարարեց։

Ի մէջ մեր Ժողովուրդի ընդհանուր կրօնական, մեծ մեղի կրօնական տարիք, սեղծ շրջանակի մէջ ընկնուլ անցնալ մո- յալեան որոշումներն եւ թէեւ փոփոխու- րէն էր կատարուելը։ Մեզ կը մեր - ժինք կրօնապետին քարտեզ ճանաչուս - ները։

Իր մեծնորին զէն կըստ ոտնաճուրկի- նէ վերադարձաւ, փոխանորդը բերանը պիտի բանար թանկը մը ըսելու, կըր ընկալանք տեղը նստողոց դաւն։

Իսկ զան, եւ Ժողովը միւսին ... Օրիորդը դեմ, շատ սպիտակ էր - չապե- րալից մէջ չէր կրնար տակաւին, մասնա- նաւոր ար 16-րդ թանկաւոր ալ թեւ - կիլ չէ ... մեղի հասուն մարդ է հարկա- րու ... եւ ոչ թէ համարաշխիկեան։ Ինչ ներկայութեան համակերպիչը շաւիկն - եւ Իր քիմիականութիւնը զարգանելու մասը աւելցուց։

Մեզի պէտք եղանք թանտեսողն է - շաւի թանտեսող, մէնձ թանտեսող, ծանրութիւն եւ կէսն ունեցող թանտե - տեղն։

Երկուստեանորն աղւա՞ծ էր։ Այսան- անպատկանութիւն կարելի՞ էր բարձրե- անալ կրօնապետին դէմ։ Վերադարձու- մէր նաեւ իր արմատներու տեսնալու- մէն։ Արհամարհանով մեղք Ժողովը եւ չնուազ։ Հարկաւոր յանու հաշուելը, որ 15 տարեկան թանտեսութեան զիտի ներկայութիւնը հայ երկուստեանորն էր։ Բայց ներկաներին ուրիշ մէկն ալ ըմ- րուտացուց էր։

Պարոն մեծնախան, մեր խանութին կէտով՝ կ'ըսէր թանտեսողին ծանրու թիւը։ Ձե՛ք փոխը թէ փոխուլ եւ

հայ Ժողովուրդի տնտեսական տեսնի- քով զիտուութեան տարեկաններն ու ար - ունեւոր զարհուրէ շարքերու որ նշուելիք էր ցոյցադրութիւն Երկուստեանի թանտե - րաւ, լուսը, կրեւոյն, Մատուա, եւ արտա- յարիչ շատ մը քաղաքներու թանտե - րաներին մէջ։

1921-ին կարելի եղաւ հասարկ տն - քային նիւթական եւ ինտանգան մշակույթի զանձներ՝ նոր հիմնուած պատմութեան թանտեսութեան մէջ։ Վեց տասնամեակ - ներս ընկալանքի հասարակութիւն պատմու - թեան պիտանան թանտեսութիւնը հասար - ձանքը հարստացան Հայաստանի գաւա - զան շրջանները զիտուած փոխանի խում- քերու մեծը ձգած նիւթերով, ինչպէս նաեւ Սփիւրքին ստացուած նութին - քով։

Հայաստան կեանք քաղաքակրթութիւնի յանարի կը ստացունի տեսնուել տեսնուել փոխանգան զարդեր, զիտանք, ար - ձանք, զոյններ, զարդեր, տանկանք, ի- ճակութիւն նշուելիք եւ տեսնուի յարմա - տական տեսնուելիք։ Հայաստանի կը ստացունի նաեւ։ Հայրենակցական Միա- յիններին եւ ներքալովը Հայերն։

Վերջին մեծը ձգուեցաւ հայաստան մը եւս, զոր նստանքն ու Փերկանի 1916 եւ 1905 թուականներու Հայաստան ներ- քալումն եւ Հարստան, Չարիքներն եւ այլուր թնտեսութեան հաստատու Հա - յերը։

Փերկա Պարսկաստանի Սպահանի շր- անի հայտարարի եօթ պատաներէն մէկն է եւ ամէնէն հայաւորը։

Փերկայի Ժողովուրդական մշակույթի աղ- րութիւնը խորանկն է։ Այդ մասին կը վկայեն դատարար աղբիւրները եւ մշակու- թի մէկն։ Եւ որ Ժողովը պահպանուած թանտեսութիւն նշուելիք։ Բարձրատուն - անց մշակույթն մեծ կեղծող Սիւնի կոր - ծանուցին եւս, ԺԻ՛ - ԺԻ՛. զարդերն անոր թանկութեան մէկ մասը հաստատ - ուեցաւ։ Զուգա, այսպ՝ 1601-ին, Ծա՛ւ Ա - յերը։

Յիվովով ունեցած թանտեսողն է ան։ Կաւ որ դատաւորիկ մէջ երկուստեանի ինչ ունեցած տնտեսութեան զիտ կէր լուսնը։ այսպէս ինչպէս թանտես զիտ զիտը, ԷԻ՛ ոչ Աւստան։

Չարիքներ տեսնուել, կարծես, պարտա- յարեցաւ։

Մեզ որոշեցին. մեզի կը մնայ հա - մախրելի ...

Յետոյ ինչ պատահեցաւ։ Ի զո՛ր փորձելի է մի հասարկ եւ ինչիւ յայն - քոր տեսնուելիք ... Չարիքներ։ Յի- շողութեան ընդմիջ ընդմիջ եւն յա - ընդող վիճարանութիւններ։

Ե. Մ. ՍՈՓՈՂԻՆԸ

ԶԻՒՄԱՆՏԱԻՐԸ

ԵՐԵՎԱՆ

Գ.

Աղբին, անկիւնը, նստած էր Արեւստեան, որուն դէմքին վրայ համարաշխիկն էր, իրենց անտրոյնութեան մը կը նմարուէր ասպին։ Միջպատկանի նստած էր եւ շա- րանակ պիտի կը խամսանէր։ Մերք զը- լուսիք վեր տեսնելով մը արմիք հիւանդին, եւ անկիւնը հաւաք մը նայելով շորին պիտի մեղք կ'ստանէ։

Հոստի համար զուրկ ցցեց մէկն ի մէկ եւ Արեւստեանի նայելով։

Իրանցի վիտար կեա՛ւ. անապ, հար - ցոյց նայողներ ծաղկով։

Կեանք ըլլաւու, քի պատանանց երե- ւոտարուց յուսաւորաւ շարժումներ։

Հոստի համար արդուլ ոտքի կուս, ա- րտաւորն վրայէն չէր մը եւ դաւով մը ա- ւան եւ հիւանդին թով մտնուցաւ զընչ թալկով։

Սննդի, Սննդի, կանչեց։

Հիւանդը ծալն ծալն հնաեղ. Բարբի- ռն։

ներն երեքուց, աւել քիմիւր, եւ քե - րանք զի մը ալ քաղաք։ Կատակած մա- րը՝ լինէն չէի հիւանդին դաւով մը լե - ցոյց անոր քերելու վրայ։ Անիկի արար - ուց, եւ երկու շունը մը տեսնելով շորին զոյնց գտնուել։

Այդ որ Արեւստեան թռիչք մը բերած էր հետը. անոր աշխարհներ վեճարած էր կ'ըսէր ինչ պէտք։

Այլ ինչպէս վրայ բեռ շունքը ինչո՞ւ տարն։

Պետի՛ կը վտար մնաց, մընձնեց Հոստի հանդը, անտրոյ մը նստելով պատուհա- նին զուրկ։

Լուսնիկն տեսնել։ Արեւստեան վրայ մի- ւրն հասնելներն թիւտաւոր կը լուսել միւսին։ Պատուհանի փոխկրթութիւն մին որ անտր չէր զոյնուած, կանայց մը քաղա- քային կիտովին եւ միւսին ճերմակ հասակ- ներս օրան ներս ցաւելու եւ անտրոյնի վրայ թեւոյ։

Անիկի որ նուազած կերակրէր մէկն ի մէկ քաղաք։ աշուրները խոշոր խոշոր, թեւերն ու արտաքինը երեքուց անտրո- յին մէջ ընդառնել, քերանք մէկ զանի անտր քաղաք զոյնց, մարմինը ցնցու- ցայ։ ուժգնութիւն ու թեւեր։ հնձին մը արմատիկն հաւ աշուրները փակել։

Անիկի մտած էր։

Հոստի հանդը վեր ցաւելու նստած տե- ղն, վառնել տեսած էր աշխարհ տես -

քաւի կարմիրկապ ընտանիքի մը անտրոյ՝ Փերկա։ Տեղահան ըլլալով՝ քաղաքային հաստատուելով, անոր նի- րական մշակույթի զարար աստի- քիւնները պահպանելու մէկն։ Եւ քի- րի՛ տը Զուգայի, Սպահանի զուրկ - րու, յաւախակի Փերկայի մէջ։

Փերկայի քիմիականութիւնը աստի- քի զոյնքը հոյակապութեանը մը ան- արարականութեան։ Ուրեմն թանտե - կի բարդէր մշակուել կարելիք էր։ Եւ տեսնուել թանտեսութեան, զարգացուելու համար։ Պարտաւորուած թանտեսու- ղնի զարգանքները եւ արմատաց- թիւն։ Կը նշուէր պատարաններն եւ ակտիւն եւ վարկեւոր կամ պատուի տուի անուն - մականուն։

Փերկայի պիտանանքն մէջ տեսնու- արեւստեան էին կատարուելիքը։ Եւ զինձադարձութիւնը, Եւ հարկաւոր զարգացուելու ինչիւր, կարգադրու- ծանութիւն, տնտեսութեան։ Եւստի - ներքին կերակրէ։ Անոր կը պատար- կերակրուի կուսակցները, ինչպէս եւ կաթի մշակութեան համար արտա- կուսական տեսակներ, թանտե, ինչ- քով եւ աստիւն այլ տեսակներ։ Եւ տեսնուելիք մէջ գտնուել պիտի լուս- կանքը՝ դատարան եւ փորձողը զանախակով պատարանուած պիտի, ար, կաթնաման, չէրիք, սպիկն ունի կրկնապատկան, քաղաքային օրհանգի։ Սիւնի, որ անտրոյն ծա- յում է իրեն օրհան, ներկայի արդ - ղովին դուրս ելած էր զորանման թեւ ունի թանտեսանալին նշանակութիւն։

Հայաստանի մէջ կա Սոփոկլէսը, Շուրիկան, Շաւիկան, Լուսնի, ինչպէս մէջ զորանման կանայց աղբիւրներ, վերնադրութեան։

Արեւստեան շրկաւ - դատարանի անտեսանալին։ կարծես եւ քաղա- քային այլ զարդեր կը պատարանի եւ կ'ըստան զիւրեւ Զարգացուել թանտե - տեսութիւն վարկեւորներ՝ դատարանի բարձրութեան կանախակի։

Ժողովուրդական տնտեսութեան մէջ մասն, Փերկա կատակել մէջ երբեք ուր զիտանք ուր կ'արմատանէր կ'արմատ, անտրոյնութեան թանտե - նեղ մշակութիւն։ Այդ մշակութիւնը մը հատ հայ հասարակութի մէջ։

Հետաքրքրական եւ հասարակութի - ղանուց տնտեսագործութեանը։ Ուրեմն հայ կանայց եւ աղբիւրն եւ Բնտեսող զուրկուր թեւերը, արարք, սրբիք, հաւատ, քաղ - քային անտրոյն եւ անտրոյն թանտեսութեան տեսնուելին։ Եւստի ինտանգի նստողները անտրոյն կ'արարէր ինտանգի կարգ շրջանը հարստացնու անտրոյն - շաղաքները։ Եւ անտր զուրկուր թեւերով հիւանդ զարգած փորք քաղ - դատարանի զարգանալով ընդհանրութեան եւ զարգելու զարգանալ չէրու հետ։ Ընդհանուր է նաեւ, որ

նեղեց անտրոյնի վերանգը, թանտե - նիկին փառացած մարմինը անտր երկու համարեց ծանր անտր ցած նիւթաւ այլուր, լեցող վրայ ըլ - րաւ։

Հիմա, ըստ, խոսք եւ հանգիստ մշակուել եւ մէջքին զարգել կ'ը - զաւորն մը զուրկ տեսնել, քաղաքային արուն տակն կրեւան կուս անտր մը լուսն կուրծք, զիտու թանտե կ'ը - թուին ու բոլոր ուժովը ներս շրջ - շունք միւսին կ'ըսէ, անհետ կուս կ'ը - թն էին։

Արեւստեան անտրոյնի մէջ փառ - ինաւ մտնելին թով՝ երկու հնձին թանտեսող կուրծքին, միւս համար - նով անտրոյն անտրոյն եւ կ'ըստան միւսին հասնելներ ու հնձին զար - կը Ժողովին Անիկին ու Արեւստեան մեկուսանալով զիտեղք՝ կանթներն ու ու տարած լուսնի մէջ։

(Չար. 6 եւ վերջ)

Արեւիք, 1892
9, 10, 11 Դեկտ-ի թիւերուն մէջ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱՐՏԱՍԱՀԱՐԻ

ԱՐՏԱՍԱՀԱՐԱՆ ՄԻՈՒՆԻՍԵՐԻՈՆ
ՆԵՐՊԱՏԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱՅՏԵԼԱՆ ԵՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Բանք մը օրով Հայաստան այցելող են
Եսթոնիայի, Ֆինլանդի, Մառաիպագրեի,
Լիբիայի, Սկանդինավիայի, արևմտա-
սլավոնական Բալթիկի, իտալի մը
Ներքալապոլիսի, որոնք կը մասնակ-
ցին Սթ. Միութեան արհեստագիտական
ժողովներու։ Ի՛նչքան համադրութեան
Հիւրեր այցելելով գտնադիր մեծաւոր
ժողովներ, Մասնագիտական և համադ-
րական, ծանօթացան են ստեղծական և
կազմաբաշխ մարտերու նուաճումները։
Իսկ Ամեր հանդիպումներ ունեցան են
Հայաստանի նախագահի անդակով Յով-
աննի Քաղցասարեանի և արհեստակ-
ցական ժողովեան խորհուրդի շնորհ։

×

ԹԵԼԱՆ ԶՈՒՐԱՐԱՆԱՆԻ ԳԻՌԳԸ

ՀԻՆ ԹԻՖԼԻՍԻ ԵՆ ԱՆՈՐ

ԿԵԼԻՆԶԵՐՈՒՆԻ ՄԱՍԻՆ

Միջազգային Գրող Տրաստայի նախագահ
տաղերն իսկ ընծայած և Թիֆլիսի Ջու-
րիական Հասարակական, որ նախորդած և
որ հայ ընդհանրականի՝ որոնք իրենց
պատկան առաջին քայլերը ստան են
ինքն թիֆլիսի մէջ։ Երկրորդական Սե-
նիկներ խորացրին իրենց գիւրբերն մէջ
այս քաղաքում են հին քաղաքին միմիւ-
րացը, քաղաքին յատուկ բոլորը, բը-
նականներն, կիւրացը։ Այլ միջոցաբան
իջ մեծաւորական են մանթ յնարքներ
խօսք Յովնաթանան, Գիւրք Քաչին -
նախան, Գիւրք Նակոյով, Արեւոտիւր
Խաչիկով - Միւնիկներ, Երուսաղիմ Քոչար
և Երեւանի։ Քիւրան Չուրաբեան ինք
այ մէկն և Հայաստանի ղեկավարին, քանի
որ փառաբանել ինքնակող ինք ևս մե-
ծաւորած և չան ևս միւս կապաւած մը-
քաւած և հին Թիֆլիսին։

Գրողական կառուցումներ։ Գրողի
յայն ժողովրդական մէջ կառուցում են զոր-
քան և կարգաւորում յատուկ հասկանա-
կաւած նախագահները։

Արեւելայ տառերի տարբերակներ
տառերուն են Փերկան ժողովրդական
տառերուն գրողական, անոնք հնա-
նորապէս տարբերակներուն, Ժողո-
ւորական տառերուն նշան մեծաւոր, գա-
նաւոր արհեստներու պատկերներն և գա-
րաբան տառերանին, Փերկանի երկու-
նան հաշիւի թնոյնը կարգաւորեն։

ՆԱԶԻԿ ԱՆՈՐԱՆԵՆ

— ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹ —

ԳՈՒՐԴ ՀԱՄՈՒՆԻՏԻ «Գերմանի» արա-
հին մէջ, Մարտ 21-ին, տեղի ունեցան և
Կիւրիկով Կարտիկոսեանի Պարկերին և
Կիւրիկով Կարտիկոսեանի Պարկերին։ Հան-
րապետական նախագահը ներկայա-
ցուցած և Արարարական նախագահը Քա-
չիկ Պարկերին։ Քաղաքի կառուցում և
Թիֆլիսի տարածութիւնը Ամալ Երկին -
Լիւնիան։ Գերմանական թանկին մաս-
նակցած են «Եսթոնիայ» երգչախումբը,
գիւրգաւորականը, Գիւրգ Գաւառա-
նան, Սահակ Մալախոսեանի և Ժանկի
Գուրգեանի - Դիւնիանի մենեքերով,
որոնց զանազակ ընկերացած և Ստեղծա-
նիկներն։ Քաղաքում են Սովերեան
Արարարականի՝ Կարտիկոսեանի պատմա-
կական տառարկութեան ու գրեթէ չորսը,
և Գիւրգեան Բ. Արարարականի՝ որ
չեղար դասած և հին օրերուն գրողական
թանկին տառերուն Պարկերինը ներկայի
գիւրգաւորականներու մէջ կարգաւոր-
ական Տրաստայականի գրաւ։ Ուրեմն Կ-
Կարտիկով ուղիւղելով հին օրերու
կիւրգեանի իշխանութեան օրմանկարն ու
պարզած և Կարտիկովը ընթացող անց-
եալի կրօնական պատկերներ, անուշիկնե-
րուն, աշխարհի տարբերակն պատմա-
կական գրողական տառերն, որոնք եղած են
մարտիկի գործիքներ՝ երբեք անուշիկ,
խաղաղի, գրողական, տարբեր։ Փակ
և խաղաղ իշխանութեան և նախագահ
Մարտիկ Պարկերին, որ նախագահ իշխա-
նութեան անուշիկ ընթացողներն ևս
Կարտիկովը իշխանութեան, նշան և թէ
Կարտիկովը ծանոթած և ու իշխան թէ
աղբիւր, այլու Արարարական քաղաքում
ման։ Հանդիպումներ ինքն զան և Կի-
ւրիկովը եղած։

×

ԱՆԹԻԿՈՍԻ Կարտիկոսեանին մէջ,
Մարտ 23 - 26, գրողական և Մարտ
նիւնիան ընդհանուր ժողովը։ Այս տա-
րի Անթիկոս գրողական և ինքնակող
տառարկան, Թիֆլիսի մէջ պաշտոնա-
կարգած կամ տառակցի միւրանքներ՝ խոր
հիւրանքներ։ Համար Մարտական կա-
նոնադրի պատրաստութեան չորսը։ Ի-
րապարակը ինքն առաջ Կարտիկ Բ.
Արարարականի տառարկական
հաստատած ևս մեծաւորական լաթերի
տառարկանք և հայ ընդհանրականի
տարբերակ, տնոր մասնական կանոններ
և լաթարկան չորսը - մասոր աշխարհ-
նիկը։ Երեք օրերուն, օրական չորս հայ-
անքով ծանոթութեան են փանակած սե-
նական լաթարկանը յոյսածները, ինչ-
պէս՝ Լուսաւորապետութեան, Կարտիկ-
ով տառարկան, Տրաստայականի
տառարկան, քաղաքական տառարկաններն,
հաշիւներ, մասնագիտական, մասնագիտական
մասնագիտական, մասնագիտական և
տառարկաններ։ Ժողովը նշանի տառերով
տառարկաններն պատրաստութեան են
Իրաւաստութեանը կառուցած և ան
հրապարակաւ թանակները։ Ժամանակի

անդադարութեան պատճառով կարելի
չէ եղած Կանոնադրականի իր վերջա-
կան մեկն մէջ խորացրած և քանի մը
անհրաժեշտ ալ յորդանաններով անոր -
նախնի, հետեւորական ընդարձակ և յատուկ
յանձնարարութիւն մը տառարկան։
Մարտիկ Պարկերին, Մարտական
Լիւն - Ժողովը մնալուն գիւրգեան տառ-
նակուն ընդարձակ և Տառիկ Արգ. Մար-
կերին։

×

ԳՈՒՐԴ ՀԱՄՈՒՆԻՏԻ «Գերմանի» ԵՐ - ՄԵ-
րունիան արա-հին մէջ, Մարտ 21-ին,
տեղի ունեցան և Շաք Գուրգեան - Կա-
րտիկոսեանի զանազակ տառարկաններն ու
կարտիկոսեան, որուն ներկայ եղած են
տառարկար ծնողները։ Քառն աշխարհա-
րկ ընդարձակ են հայ և տարբեր երա-
մանները գործիքներ։

×

ՍԱՆ ՏՐԱՍՏԱՅԻՆԻՏԻ մայրաքաղաքի
Հայկական յայտարար անձնակազմի ծա-
նակներն, Մարտ 13-ին, ՍՊԱ -
Քիւր Պարկեր ընդարձակ արա-հին մէջ տեղի
ունեցան և Կարտիկով նախագահ հա-
մար ինք, գիւրգաւորականը Արարիկ Ման-
գաւորականին։ Քաղաքի կառուցում և Ա-
րարարական, ներկայացնելով երաւիկ
Արարիկ Մանգաւորականը։ Բաշի Իրար-
կան խաղաղ և (անդակներ) հայ երկրի ու
մայրաքաղաքի մասին։ Մեծաւորական և
Կարտիկով քան երկրը։ Մեծաւորական
գիւրգաւորական արտասանած են Մանգա-
ւորական և Քաղաքի Տառարկան։

×

ԳԵՐՄԱՆԻՆԻ Հայկական Բոլշեւիկ մէջ,
Մարտ 3-ին, Հ. Յ. Գ. Տառարկան Սա-
նակարկական Միութեան ղաղաճանկներ
տեղի ունեցան և զառարկաններն մը,
որուն նիւթը եղած է հայ ընդհանրա-
կանի զերէր Հայի։ Դասի տառարկան-
ներն մէջ։ Դասարանը՝ Հ. Գ. Գ. Գ. Գ. Գ.
հան, նախ յայտնած և, թէ հայ տառ-
նակարկական տառերն ևս խաղաղի մե-
րունի մէջ, ինքնակող գիւրգաւոր մը լուծի
և ինքնակող ի պարտաւորներն մը երաւի-
կաններն զառարկան։ Այս անդակաւորակ
Հայ տառարկականներն մերկապատման պար-
տաւորութեանը, լաթարկան հայ
Ժողովրդիկ վերագործարկի և Հայի
Դասի զործանակ տառարկականներն
մէջ, զառարկան գիւրգեան տառ և, թէ այս
բոլորը կարելի է կարգաւորել հետեւի
գիւրգաւորականներն վերագործով կամ
պատմականի ընդհանրական - Կարտիկ-
ովականի ընդհանրական, գիւրգաւորական
տառարկան, անձնակազմի պատմական, զառար-
կանականներն անհրաժեշտութեանը, ըմ-
պատմականներն և զործի լաթարկան -
տառարկաններն և զործի լաթարկան Կ-
նախնիաներն կը ըլլան և հայ տառար-
կականներն օրակցով միմեկաներն և հիւ-
սան իրարցն խորագործարկան մը որ
իրեն անուշիկ ունեցան Հայի։ Դասի։

ՍԱՆ ԵՐՈՐԴԻ
ԶԵՐԻՆ ԿԻՐԱՐԱՆ
ՆԵՐՊԱՏԱՆՈՒՆԻ ՎԻՐԱՅ

Հիւսիս, արեւմտ, կուրաց մեր երկր-
ին տակ հայ մը կուրաց, - Կառուցում
Կիւրիկով և կուրացի միմեկաներն զիսկ
Կարտիկով։ Կիւրիկով արեւմտ Թիֆլիսի,
որ արեւմտի մը քանի կը բարձրանա և
Կարտիկովը կը մարտադրէ։
Կուրացը կը թիֆլիսի։ Բարձր կա-
նոններն տառերն մէջ։ Կուրաց տառ կը
Կարտիկովը կուրացի կուրացի կուրացի
կը կանոն կը թիֆլիսի։ Կուրաց զոր
մը քանի կը ընդարձակ արտասանելին
մէջ երկրիկ, մեկին արեւմտի, իսկ իս-
կան կը զիսկ վեր կարտիկով չորսեր
կը հայտնեն։ Մասալ մը խաղաղիկ հա-
մար։

որուն իրաւ զոր մը կը փոխանք նոր հիւ-
րանքներ համար։
«Հէ, հա, քանի» տառերուն խաղաղիկ
նիւնիան և Կուրաց լաթ և Կարտիկով
գործարկաններն ևս, և անոնք ան-
միմեկան ինչ հայ Կարտիկովի կուրացի
մասնակող որ Կարտիկովը Մասալի
մեկին տակ և և որուն հան խաղաղ
տառարկան և, հա, մէջ այս չորսերն
Կարտիկովի և Կարտիկովի հայ Միւ-
նան ... և կամ երկ Մասալ Կարտիկով
մեկին և Կարտիկովի չորսերն արտա-
կարգի կարտիկով և Կարտիկովի իր
մասալ ... Կիւրաց այս խորհրդական խաղաղ-
մէջ կը երբ Կարտիկովը Կարտիկով
Համար արածող միմեկան ժող կեցող
Համար, որ չորս միւր պարտաւոր ընդ
գիւրգաւորական համարարութեան մը հա-
մար։

Կիւրաց և Սեւեղերիկ մը մասնակցի
խաղաղիկ երբ հայտնակ տառեր որոշ
յայն եղաւ Քաղաքի գաւառիկ մայրերն ու
մայր մայր մը - ինչ ու տու։

Ճշկալ ապան էր, որ կը մասնակցի
մէջ կը ղէմ տաւ՝ Քաղաք կը խա-
ղաք։

Ճշկալ ապան այն օրը երբ Գարաւու -
նար թիֆլիս, կը բախտարար մասնակ-
ներն հան էր։ Անոնք յամար այդ բախ-
տարկան կուրացին երկնց փառանք 12
չերէկ ցորէնը, 10 կը բաժանակը, նոյն -
խաղ երկու զոր կուրցները։ Ճշկալ ապան
հայտնակ, որ բարձր մէջ տառեր կը իսկ -
անոնք կը բախտարարներն մէջ, որոշի-
կան այդ լաթին մէջ տառեր կը իսկ -
գիւրգաւորական խաղաղարարութեան։ Մասա-
լի ըստ լաթարկան տառերն ինչու կը
Թիֆլիսի կը ըլլէ Կիւրիկով, որ լուծի
Կարտիկովը միմեկաներն։ Ճշկալ ապան այս
անոնք որոշիկ բարձրար, անկողի կը
վարձար մասնակցներն։

— ՀԱՄԱՐ ԵՆ ՓԵՆՈՒ ...

Կիւրաց և Սեւեղերիկ կանոն տառ խաղը
գիւրգաւոր, երբ անոնք որ Ճշկալ ապան
խաղաղիկ կը խաղաղարարութեան այս -
քան չորսականներն կը խաղան, և հա-
մար վաճառականն արտա, անուշիկ-
նակով կը զեղանք մի քանի հայերն բա-
նակեր։

ԿԸ ԽԵԴԴՐՈՒՄ
«ԵՃԱՐՏԻ ՈՒՆԵՆԵՐ»...

Ոչ ոքի համար զարդերից է, թէ հաղա-
կուն մարտիկը կը շարժուի քիմ պատմա-
նաւ, գիտարանի միմեկաները, տառեր իս-
կան տառերն անոնք տառը թիֆլիս -
քու արտաւ ընկառի ունեցան ... կը
իմարդի խաղաճանկը մասնակցութեանը,
նոյն օրը գտնադիր Հայաստանի իր կող-
մակերկրով գիւրգեան կը խաղաճանկն։
Վերջին Քաղաքի օրինակ և ծրարանալ
Գործիքներ։ Բարձրագիւրական կարտիկո-
պաւ լաթի յերկրիկը, նոյնքան Սե-
մեքիկանի և Գ. Վահանի, նոյն օրը
նուրէ միմեկաները Քաղաքական ներկա-
յացում են և հայերկրի մը կարտիկո-
պաւ ընեն։ Այս մասին զերէն, գիւրգա-
ւորական, անուշիկ խաղաճանկ և, ո-
րոշիկներ, գիւրգաւորարար, միմեկան-
ներն շատ մը վարձերը հայերէն թիֆլի-
սին կարգար։ Ի վերջին այս անհարապ-
ութեաններն մը մէջ կը մասն և կը մտ-
ցունեն։ Բայց երբ տառարկան հան և մեր
գործը պէտք է զգուշ ըլլալու և չնախա-
ղաք։

Ինչպէս մանրի է, ամէն տարի, Մեծ
Եղեմիկ յարձարել Կիւրիկովի Փարկի
Նար - Տառ տառարկան մէջ հայերկրա-
տական պատմալոյ կը մասնակցի մեր օր-
քան Կարտիկովը իշխանութեան իշխանութեան, որ
նախնիկ կը լուծի քաղաքականներն հայտն-
ակները, արտաւ են հիւրիկ և հայա-
քաղաք Հայաստանցիներ։ Այդ օրը Հա-
մար երբ, տառեր զառարկանի խաղա-
րան, խաղաճանկը կը փոխան իրենց
պատմականները կարտիկովը կարտիկովը կարտիկովը։ Այնպէս, ինչպէս ամէն տարի, այս
տարի ալ ուղիւղման այս հանդիպութե-
նը տեղի կ'ունենայ Ապրիլ 25-ին, նոյն
տառարկան մէջ։

Այդ, այս երեւոյթի լայնի տակ, մեր
գործ թիֆլիսներն մէջ երեւոյթ իրաւ ծա-
նոցանքներն ու մայրն կը կարտիկո-
պաւ, այնպէս մեծ վարձը պատմականն։
Երեւոյթ մասնակցութեաններն մէջ կը վերա-
բերի նշան Արարարական, որուն յորդ-
կանը կը նշան Ապրիլ 25-ին Հ. Բ. Բ. Բ.
Իր Արարիկ Մասնակցական արա-հին մէջ, մաս-
նակցութեանը Միւրիկան - Կարտիկովը երբ
Հայտնակներ, որուն նախնիկ խաղաճանկ
կը արտաւորում յորդանանը։ Երեւոյթ
մասնակցութեան կը պատկանի Ծրարանալ
Մասնակցութեան Միւրիկան Կարտիկովը Գի-
ւրգեան - Ծանոթիկ մասնակցութեան, որ Ապ-
րիլ 25-ին արտապատկար կը կարտիկոպաւ
է զիսկ Մասնակցութեան։

Առաջիկայ կը զգուշանալու զառարկա-
տական խաղաճանկ, խաղաճանկ որ ինչու
միմեկանը խաղաճանկը տառեր անոնք -
գաւառական, զոր զառանք են ցառակ թիֆլի-
սիցութեան և թէ տառարկան ալ չէ ...

Կը խաղանք որ թիֆլիսիկներն պատ-
մականներն կը ըլլան նոյն այս տառեր-
նուրէ կան Քաղաքական քանակ և անոն-
ցիկներն երբ, այստեղեւոր նկարի կու-
րցիկներն մը մասնակցի մէջ Հայաստանալոյ
բոլոր ընկառի ունեցանները ... Գ. Գ.

աներ Այս պատմական նկարները կարելի
տեղի կարելի են քան այնպիսիները։ Այդ
ընդհանրականներն նոյնպէս շատ գործի-
կան։ Ճշկալ Կիւրիկով, թիֆլիս, Սեւեղե-
րիկին համար Ճշկալ այդ վերագործար-
արկաններն էր։

— ՓԵՆՈՒ ԱՆ ՄԱՆ ...

Ճշկալ ապան արդէն տարեց, շատ լա-
ղաւոր էր ունէր։ Երբ կը Գարեգին ընդա-
րէ կարտիկովը կը Կարտիկով և ունէր
պատմական ձեւը մորտա ըր անհրաժե-
շտ կը տեղ տեղ կարտիկովան Փիլիկ
ապալ մը - առաջ ապաւորել կարտիկով չու-
սակ շարժարկի ծնկերը մայրած էին և
անակնի մանր ծնկերը մասնակցին զորս
կը խաղար ևս անոն մասնակցներ։ Սեւե-
ղեւորիկ նախաւ։ Խաղը զիսկով։ Կիւրաց
հետեւեալ։ անոր։ Ճշկալ ապան իր ու -
շարժարկիկն տառած նկարած զարկ -
րուն՝ կը խաղար ծրարանալը պատմա-
կը թիֆլիսիկը կարտիկով։ Ճշկալ ապան
աշխարհ պարտիկին։ ամէն անգամիկ զա-
րկերուն իրաւ կը ծագէ տառարկան համար
Թիֆլիս։

Imprimé sur les Presses
du Journal «Haratch»
83, Rue d'Hauteville — 75010 Paris
Commission Paritaire: N° 5398

Այբի Տիկին Լիւիս Նշանան, Տէր եւ Տիկին Խաւար Նշանան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Արման Նշանան, Այբի Տիկին Զարուհի Տէր - Յակոբան, Տէր եւ Տիկին Տորք Տէր - Յակոբան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Մեւ - րոյ Տէր - Յակոբան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Արման Նշանան եւ զաւակները, Այբի Տիկին Սիւրբ Նշանան եւ զաւակները Մարք եւ Տիկին Սիւրբ Նշանան եւ զաւակները խոր ցաւ - տով կը ծանուցանեն իրենց ամուսնին, չոր, մեծ - չոր, (տորք, չորեքոր, տա - րոր) եւ ազգականին՝

Մէկէմ ՆՇԱՆԱՆԻ
մաճը, որ պատահեաւ Ապրիլ 14-ին, 88 տարեկանին։

Յուշարկաւորութիւնը կը կատարուի այս Երեւանի, Ապրիլ 19, ժամը 10-30-ին Փարիզի Ս. Յովհ. Միքայէլ Եկեղեցին, ուրիշ մարմինը կը փոխադրուի Ռէնսի գերեզմանատունը։

Մտաւազ չտաւորմանին կը խնդրուի ներկայ լինել այն օրը։
«ՅԱՄԱՆ» - Մեր զաւակներէնները Տիկին Լ. Նշանան, զաւակներուն, Բե - րդիս Նաե. Տէր - Յակոբան եւ Նշանան ընտանեկանները։

Տէր եւ Տիկին Տորք. Շառլոտ Կէրիկ (Սիւրբոյ) եւ զաւակները,

Տէր եւ Տիկին Նշան Տէր - Յակոբան (Պոլիս) եւ զաւակները,

Պ. Հալի Կէրիկ (Սիւրբոյ)՝

Տէր եւ Տիկին Տորք. Կարօն Պորան - ան (Միքայէլ) եւ զաւակները,

Տէր եւ Տիկին Մարգար Կէրիկ (Նիս) եւ զաւակները,

Ինչպէս Նաե. Կէրիկան, Օճան - ան, Տանիկեան եւ Լուսինեան ըն - տանիկները եւ խոր պարագաները ցաւ - րդիս կը ծանուցանեն իրենց չոր, մեծ - չոր, տարւոյն եւ ազգականին՝

ՍՏԵՓԱՆ ԿԵՐԻԿԻ

(փառաւորսն)

որ կիցէր կը մահկանանայ Ապրիլ 13, 1982-ին, Սիւրբոյ, 96 տարեկանին։

Յուշարկաւորութիւնը կը կատարուի Սիւրբոյ։

Մտաւազ մտաւազ քրիստոս չըլլալով, կը խնդրուի ներկայ լինել այն օրը։

ՀՈԳԵՆԱՆԿՈՍ

Այբի Տիկին Փիլիպպոս Յուշան, Տէր եւ Տիկին Վարդան Յուշան եւ զա - ւակները, Տէր եւ Տիկին Փաթ Սէմէր - Տեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Կէրիկ Սէմէրեան եւ զաւակները, Այբի Տիկին Սիւրբոյ Սէմէրեան եւ զաւակ - ները, Տէր եւ Տիկին Պետրոս Սէմէրեան եւ ընտանեկան խոր պարագաները կը ծանուցանեն իրենց ամուսնին պա - տան կը կատարուի Կիւրիկ Ապրիլ 18, Իսիկ Ս. Մարգար Ստուածածին Եկե - ղեցին իրենց ամուսնին, չոր, մեծ - չոր եւ ազգականին՝

Փիլիպպոս ԵՍԱՆԵԱՆԻ

մահուան զատուածէն առիկ։

Ի քիստիկին ողբացանք իշխանիկ յարգողներուն։

Այս տխուր առիկի Տէր եւ Տիկին Վար - դան Յուշան 500 ֆ. կը նուիրեն «Յաւաճ» բարեգուման։ Նոյն առիկի 500 ֆ. ալ նուիրած են Կապ. Պաշի Իսիկ մասնախմբին եւ 300 ֆ. Իսիկ Ս. Մա - րգար Ստուածածին Եկեղեցոյ։

Une Journée à Germigny

La Section Croix-Blue de Bagneux-Cachan
Organise

LE DIMANCHE 2 MAI

UNE SORTIE A GERMIGNY-LES-PRES (LOIRET)

avec visite de l'Eglise d'architecture arménienne

Participation: Voyage + Déjeuner

100 F. pour les adultes

50 F. pour les enfants jusqu'à 6 ans

Transport en car

Rendez-vous:

— 8 h. : à Bagneux, devant «Les 3 Cinémas»

— 8h30: Porte-d'Orléans, devant la statue

du Général Leclerc

Réservation obligatoire avant le 25 Avril

Renseignements et inscriptions auprès de:

— Mme. Anahid TOROSSIAN - 665.13.26

— Mme. Anais STATIAN-BESNARD - 665.04.27

(après 18 h.)

VENEZ NOMBREUX!

Imprimé sur les Presses

du Journal «Haratch»

83, Rue d'Hauteville — 75010 Paris

Commission Paritaire: N° 55935

ՅՈՐԵԼԵՆԵԿԵՆ ՀԵՆԴԻՍՈՒՐԻՐԻՆ

Ի ՊԱՏԻՒ ՎԱՍՏԱԿԱՌ ԵՐԱԺՇՏԱԳԵՏ

ՆՇԱՆ ՍԵՐԳՈՑԵԱՆԻ

Կրակի Ապրիլ 25, Կեթուր Վերլ ժամը 15-ին:

Centre Culturel Alex Manoogian (118, rue de Courcelles — Paris 17)

Բարձր Հովանաւորութեամբ՝

ՍԵՐՈՂԷ ԱՐԲ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ

Կարգիկաւարկաւ պատուարկ խորապաշ Լայոց
Յորեկարը կը ներկայացնէ՝ Պ. ՍԵՐՈՂԷ ՍԵՐՈՂԵԱՆԻ
Փեդրոսեանեան ընտանիքի կը ծանուցանեն՝

ՎԱՏԻԿ ՏԵՏԵԱՆ (տորքան), ՄԻՀՐԱՆ ԼՄԱՆԱՆ (Բէնոս), զաւա -

կով Կ'նիկեանայ՝ ՍՈՐԱ ԹՈՐՈՑԵԱՆ:

ՍԻՓԱՆ - ԿՈՄԻՏԱՆ Երզնկայում, զեկաւարկութեամբ՝ ԿՐՊՈՒ ՍՈՐԻԿ -

ԵԱՆԻ եւ ԺԵՐԱՐ ՍԵՐՈՂԵԱՆԻ (պատ, Փարիզի օֆերայն) :

Հրաւիրուածները Հայկաթիկ Ս. Կ. Երզնկայում անդամներէն կամ Բա -

լուան հրատուեն: 9 ռիւ տը Թիւիլի :

LA GRÈCE A LA CARTE

VOUS PROPOSE

PARIS - ATHÈNES - PARIS

1150 F.

DEPARTS DU: 25 4 - 23 5 - 30 5 - 13 6 - 20 6

1390 F.

DEPARTS:
02 5 - 09 5 - 06 6 - 27 6
SEPTEMBRE

1490 F. (*)

JUILLET - AOUT
(*) SUPPLEMENT 200 F.
DU 31 7 AU 10 8

AINSI QUE TOUTES PRESTATIONS
(HOTELS - CIRCUITS - CROISIERE)
AU DEPART D'ATHENES

Pour tous Renseignements:
ARPI BODURYAN — ANITA TACHDJIAN

V. V. S.

5, Place A. Malraux - 75001 Paris

Tél.: 296.37.70

LIC.: 1539

OPTIMA Tours

LA MAISON DE LA CULTURE ARMÉNIENNE DE DÉCINES

ORGANISE

du 20 au 31 Mai - Un Voyage

Lyon - Erévan - Tbilissi - Moscou - Lyon

Date limite d'Inscription: VENDREDI, 16 AVRIL

— X —

EGALEMENT 2 VOYAGES DIRECTS:

du 3 au 16 Août

a) Lyon - Erévan - Bakou - Tbilissi - Erévan - Lyon

b) Lyon - Erévan - Lyon

Date limite d'Inscription: VENDREDI, 16 AVRIL

Renseignements et inscriptions:

LA MAISON DE LA CULTURE ARMÉNIENNE DE DÉCINES

15, Rue du 24 Avril 1915 — 69150 DÉCINES

TELEPHONE: (7) 849. 42. 97

Tous les jours, sauf Lundi, de 10 à 12h. et de 14 à 19h.

Renseignements et inscriptions:

SONIA COUNRYANTZ

OPTIMA Tours

67-69 Rue Quincampoix (angle Rue Rambuteau) 75004 Paris — Tél.: 274 27 20

Métro: Rambuteau ou Etienne Marcel

Télex: 211 324 F.

— Pour les ANCIENS COMBATTANTS: Monsieur KEHAYAN

124, Avenue Henri Barbusse — 92140 CLAMART: Tél. 642. 73. 10

Lic. A 946 (Agence Agréé INTOURIST)

h ՅԵՇԱՍԱԿ

Տիկին Արմեն Խորեանի կը անդ - նայ Կարպիս Խորեանի մահուան յիշ - ատարկիցին առթիւ 300 ֆ. կը նուիր - «Յաւաճ» բարեգուման։

X

Պ. Պատանեան կը կնոյ՝ Անիկ Պա - նանի մահուան Ռ. տարեկանի 100-ական ֆ. կը նուիրէ Արցախեան միջ, Ստամբուլ - Մարտանեան Կարգի - րին, Դարբասար Տիկինայ (արքայիկ) (ստամբուլ «Յաւաճ»-ին) եւ «Յաւաճ»-ին։

ԿԱՊՈՏ ԽԱԶ

Շրլ. Կարպիսեան փերմանիս կ'ապահովէ Փարիզի Մալ. Տալ. Տալ. րանեանը։

17, Rue Bleue — Métro Cadet
Ամէն Երեւանի ժամը 15-ին 18

MESSE

A NOTRE-DAME DE PARIS

DIMANCHE, 25 AVRIL, A 16 H.

Avec assistance au trône de:

Son Excellence Mgr. JEAN-MARIE LUSIGNY

Archevêque de Paris

qui donnera l'Hommage

ՊԱՏԱՐԱԿ

Նոթի - ՏԱՄԻ ՄԻՋ

Մեծ Եկեղեցի մեր մէկ ու կէ մէկ յաւատարմութիւն, ԵՂ-ը տարեկանի շաւաթիկը համար։

ԳԻՐԳՈՐ ԵՂԻՍԱ. ԿԱՐՈՑԱՆԻ

Առաջնորդ Յրամանիկ Կարպիկ Նո -

Հարգաւորական պատարագ կը տալանք Կիւրիկ, Ապրիլ 25, 16-00-ին։

Կը նախապաշէ կը քարոզէ՝

ՍԻՐԱ ԼՄԱՆԱՆ ԼԻՍՊՈՒԿԷ

- Արիպիպիպիպիպ Փարիկ -

U. G. A. B. - JEUNES

Semaine de la Renaissance Arménienne

AN III

DU 19 AVRIL AU 24 AVRIL

— Lundi, 19 Avril, à 20h.30:

VERNISSAGE

du Concours de Peinture

* A VOS PINCEAUX — PRETS, PARTIE

— Mardi, 20 Avril, à 20h.30:

Table - Ronde

avec KEGHAM KEVONIAN

Thème: Pouvoir dans la Diaspora Arménienne

— Mercredi, 21 Avril, à 20h.30:

SOIRÉE ARTISTIQUE

Avec la participation

de Jeunes Espoirs Arméniens

— Jeudi, 22 Avril, à 20h.30:

RECITAL

de la Chorale de l'U.G.A.B.

Dirigée par KEVORK YANBEKIAN

En première partie prendra la parole

Le R.P. MURONE KEVONIAN

de l'Eglise d'Issy - les - Moulineaux

Sur le thème du 24 AVRIL

— Vendredi, 23 Avril, à 20h.30:

SOIRÉE DE CLOTURE

Animée par:

ARAXIE KEMPETIAN (Poèmes)

et

JEAN-PIERRE NERGARANIAN (Kamantzi)

Remise des prix

aux Lauréats du

CONCOURS DE PEINTURE

ԿԻՐՈՍԻՏ ԻՐԵՋ

Նախանձանքեամբ

Շրջանային Վարդապետ

եւ Փարիզեան Երկրի

խոր մասնաճիւղին

ՍԵՐ ԳՐԱՆԱԶԱՐԻՒՄ

HOTEL GEORGE V

ի նպատակ

ԳԵՆՈՒՐԵԱՆ ՕՂԻՓՈՒՐԻՍԻ

ԿԱՅԱՐԱՐ

ՏՈՒՐԻՍՏ 12-րդ

_____

ապրիլի Գրգորյան Միության պայմանա-
բերքը՝ Գրգորյան Քրիթ, պատկանա-
ւոր է Դուրդուրյանին ըստխմու-
թեան չափանիշ, և զանազանին ա-
ռաւ ծառայութիւններու՝ Խորհրդային
գրականութեան արտաշնորհ։ Լրացու-
թեան մարդիկ մէջ զայնցման իր գրա-
նութիւն և զանազանին խորհրդային
մարդիկ՝ Ռայզ Խառնակեան, արմա-
նացած և անտառակար Ռոմանով
կոլեզիոն, իսկ Քրիթի պատկանա-
ւոր ժողովուրդը լսանալով Ներիկ
Ռոմանեան, զարեւ Գրգորյան-
եան, բանի վարեւ Կարսի Տոնիկե-
ան խորհրդարանն է Հայաստանի Գր-
գորյան Խորհուրդի արեւելախմի պատուի
չկրող։

ՀՊԵՏԱՆԻՍ
ՄԱՐԵՑԻ - Սրբ. Աստվածածին Սիմեոնի
հոգեհանգիստի պաշտոն կատարելու
տալ իր սիրելի մոր՝
ՋԱՐՈՆԶԻՆ
Եւ անուանայի եղբայրներուն՝
ԿԱՐԱՊԵՏ և ԲԱՐՈՒՆԵՅ ՍԻՄԵՈՆԻ
մահուն հարգ տարիներին առթիւ,
ինչպէս նաեւ իր ծորաբոլոր անուն՝
ՍԱՐԳՍՏ ԵՐ - ՊԵՏՈՍԵԱՆԻ
մահուն ճանաչողներին առթիւ, այս Կի-
րակի, Ապրիլ 25, Մարտիկի Ս. Բարդ -
մանկա Սահակ - Մեսրոպ Մայր եկե-
ղեցիին մէջ (Փրատա) :

ՓՈՒՆԱՆ ԵՐԱՆԵՐԱՎԻ
Իրենց ծորերը Միլիխ Դաւանի
մահուն առթիւ, Տէր և Տիկին Տորք
Տէր - Յարութեան 1000 Ֆ. Լարման Եւ
Կեսարիոյ Հայր - Միսթան :

MAGASIN CHAUSSURES
CETA
à Pantin
DEMANDE VENDEUR
Tél.: 845. 88. 17

MESSE
A NOTRE-DAME DE PARIS
DIMANCHE, 25 AVRIL, A 16 H.
Avec assistance au trône de
Son Excellence Mgr. JEAN-MARIE LUSTIGER
Archevêque de Paris
qui donnera l'Homélie

ՊԱՏԱՐԱԳ
ՆՈՒՐ - ՏԱՄԻ ՄԵՋ
Մեծ եկեղեցի մեր մէջ ու կէս միջին
նահատակներու ճարտարութեամբ յի-
շատակելու համար՝
ԳԻՒԳՐ ԵԳԻՍԿ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ
Առաջնորդ Ֆրանսայի Կարգիկէ Հայոց
Հայրապետական պատարագ կը մա-
տուցանէ Կիրակի, Ապրիլ 25, ժամը
16-00-ին :
Կը նախադաշնէ և կը բարոյզէ՝
ՃԱՆ - ՄԱՐԻ ԼԻՍՏՐԻԺԷ
- Արքեպիսկոպոս Փարիզի -

ԲՈՅԻ ԱՐԾԱՐԾՈՒՄ

Մեր բոլոր ազգակիցները կը հրաւիր-
ուին խունկերով ժամանակելու ի պաշտա-
նութեան Հայ Դատին և Ապրիլ 24-ին
Անձնաթիւ 29-ուորի Բոյի արձարման
արարողութեան ի յարգանս մեր բերա-
ւոր նահատակներուն և պատերազմի
զաւրկն ինկած Հայ և Ֆրանսացի զոհե-
րուն :
Այս տարի Ապրիլ 24-ը զուգարկելով
Շարափ օրուան՝ արարողութիւնը կը կա-
տարուի փոքրախումբի ինչպէս նաեւ
Ֆրանսական միջնորդական ուրիշ ընկ-
րակցութեանց ժամանակութեամբ :
Բոյի Կոմիտէին ինքնուրու և ձեռառ
ունենալով Ապրիլ 24-ի հայութեան համար
յուշի և սուգի օր հռչակուած ԸՄԱՄԸ
իշխանութեանց կողմէ :
Ժամադրարկուած - 24 Ապրիլ 1982,
ժամը 17-45-ին Շարի Գլխիկէ և Պալատ
փողոցի սահմանը :
Բոյի Կոմիտէի կանոնադրութիւնը
խտորաբան կ'արգիտէ պատուաւ պարգում
ու լուրջօք արձակում :
X

Ֆրանսական քանակին մէջ զօրակշիւ
Ֆրանսահայերու, ցրտակալութեան հա-
մար պատրաստուած յատուկ պաշտոնա-
բուքները զատու ու Փարիզ Հայ Կաթ-
իկն Ուսման կենտրոնի Կոմիտէներուն և այլ
կապակցութեանց զրկուած են : Եւ -
հարցազուտ ազգակիցներին կը խնդրուի
զանոնք անպակաս սանկելով լեզուն - ԸՄ-
արկել - և զրկել Պ. Գ. Գիգրի Պաշտօնեանի
հայեցին :
35 դիւ տը Բուլվար, 75009 Փարիզ :
Կանխկիցի կարգադր
Ֆրանսահայ Կոմիտէի Ուսման կենտրոն
Եւ Կիսարկանման :

CENTRE CULTUREL
ST. MESROB
10 bis, Rue Thouin - 75005 PARIS
Jeudi, 22 AVRIL, à 20h.45
FILM SONORISÉ
Commentaires de Mme. B. Bricout
« LES ARMÉNIENS EN CLICIE »

DANS LE CADRE DE SA
SEMAINE CULTURELLE DU 24 AVRIL
LE YAN'S CLUB
PRESENTE
VENDREDI, 23 AVRIL, A 21 H.
SALLE GAVEAU - 45, Rue La Boétie - Paris 8
RÉCITAL
JEAN TER-MERGUERIAN (Violon)
MYRIAM BIRGER-PAPAZIAN (Piano)
SONATES - Si Bémol Majeur K. 378 W. A. MOZART
La Majeur C. FRANCK
No. 1 Fa Majeur S. PROKOFIEFF
Billets: Salle Gaveau - 45, Rue La Boétie - 75008 Paris
Parmi les Membres du YAN'S CLUB - 5, Avenue Reille - 75014 Paris
BAKERDJIAN - 35, Rue de Trévisse - 75009 Paris

A L'APPEL
DU MOUVEMENT NATIONAL ARMÉNIEN
POUR L'A.S.A.L.A.
**JOURNÉE
DU 24 AVRIL**
11 heures Recueillement
sur la tombe du Général ANTRANIK
au Cimetière du Père - Lachaise
(Entrée Porte Gambetta)
18H.30: Manifestation (autorisée) devant le
Consulat de Turquie
Départ: Angle de la Rue de Tilsitt
et de l'Avenue de Wagram
(Métro: Charles de Gaulle - Etoile)

**ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՅՈՒՇԱՐՁԱՆ
ՎԻԵՆԱ ՄԵՋ**
O

Ընդառնալով Վիենի Հայ համայնքի
խաղաղութիւն, Ազգային Միութեան յա-
նդուցած և սեփականացուած հոգաւա-
րի մը ՎԱՐԻԻ 24 1915-ի փողոցին վրայ,
որուն վրայ պիտի կատարուի յուշարձան
մը Յեղափոխութեան զոհ 1-500-000 Հա-
յերու յիշատակին :
Այս յուշարձանը իրաւորման ընթաց-
քի մէջ է, միակցուած պիտիմէ, 3,70 մեթր
բարձրութեամբ, խորհրդի նմանակ :
Արուեստադէր Թորոս (Թատակէն -
Եւ) արձանագործել է :
Բացումը կը կատարուի Մայիս 16,
Ներկայութեան և պատուոյ նախագահ
- Հովիտը ԼՈՒԻ ՄԵՐՍՍԵՐ, Ապրիլին
Ժողովի նախագահ և Երեսփոխան - Գա-
ղապօկա Վիենի :
Հոգաւոր համար այս իրաւորման
ժամերին, Կապուկիկէ ձեռքէ իւրա-
քանիւրին օտանակութեան : Առատ -
ձեռն եղէ և ալմէն մեր իւտերները
զրկելից ստորեւ զրուած հայեցին :
**STELE DU GENOCIDE
UNION NATIONALE ARMÉNIENNE**
Maison de la Culture
9, Rue du Cirque - 38200 Vienne
Կանխա. Հոբհակալութիւն :
ԱՅՈՒՄԵՆ ՄՈՒՆԻԹԻՆ

ՅՈՒՄԵՆ ՄՈՒՆԻԹԻՆ
ի ՊԱՏԻՆ ՎԱՏԱՍԱՊՈՐ ԵՐԱՇԵՏԱԿԻՏ
ՆՇԱՆ ՍԵՐԳՈՅԵԱՆԻ
Կիրակի Ապրիլ 25, Կիտիկ Վեր ժամը 5-ին 15-ին :
Centre Culturel Alex Manoogian (118, rue de Courcelles - Paris 17)
Բարձր հովանաւորութեամբ
ՍԵՐԳՈՅԵԱՆԻ ԱՐԳ. ՄԱՐԱՆԻՆԻ
Կարգադրութեամբ պատուաւ իրաւորուի Հայոց
Յոբհակալի ի ներկայութեան Պ. ՍԵՐԳՈՅԵԱՆԻ ՍԵՐԳՈՅԵԱՆԻ
Գեղարուեստական քանիւն կը ժամանակելին :
ԱՄՏԳԻՔ ՏԵՏԵԱՆԻ (Երեսփոխ), ՄԵՐՍԵՐ ԵՐԱՍԵԱՆԻ (Բիշոպ), Գալա-
կով Կրնկերաւոր՝ ՍՈՐԱ ԹՈՐՈՍԵԱՆԻ :
ՍԻՓԱՆ - ԿՈՒՐԴԱՍ Երեսփոխութիւն՝ զեղակարութեամբ՝ ԿԻՐԱՍԻ ՍԵՐԳՈՅԵԱՆԻ
Եւ Երեսփոխութեան ՍԵՐԳՈՅԵԱՆԻ (պատ), Փարիզի օրհնութիւն :
Հրաւիրուածները հալածակել Ս. Կ. Երեսփոխութիւն անդամներին կամ Բա-
րուսի զրուածներին : 9 դիւ տը Բուլվար :

ANTENNE 2
Ռ-բրոյք, Ապրիլ 23, ժամը 12-45-ին
Հայերու, ցրտակալութեան զոհ յա-
մարի Նախախնայական կէս ժամ, յա-
կալած ունի օրուան յարկերու կարգ-
աւորութիւն : Երեւի Երեւանի
ժամը 18-30-ին, ուրիշ յայտարարել :

**ՀԱՅԿԱՎԱՆ ՅԱՆՏԱԿԻՐ
ՖՐԱՆՍԱՎԱՆ ՇԵՆԱՅԵԱՆԻՆ**
Հինգշաբթի, Ապրիլ 22, ժամը 19-40-ին
Էժ - Կո - 3 (3-րդ կայան) Հայերի
տը Ֆրանսի մէջ :

COMITE DE LIASON
DES ASSOCIATIONS ARMÉNIENNES
DES BOUCHES-DU-RHÔNE

**LETTER OUVERTE
A TOUS LES ARMÉNIENS**
Le Comité de Liason des Arméniens de
Marseille et des Bouches-du-Rhône, organisé
à l'occasion du 24 AVRIL 1982, une cérémonie
commémorative, qui aura lieu à 11h. dans
l'enceinte de l'Eglise du Prado, devant le
monument dédié aux martyrs du Génocide
de 1915.
Comme en 1981, tous les courants
et personnalités politiques seront présents.
Cette importante manifestation s'inscrit dans
l'action que mène le Comité de Liason pour
l'évolution de la Question Arménienne, dans
la reconnaissance du génocide et la réparation
du préjudice subi par le peuple arménien
sont la pierre angulaire.
La démonstration d'un sens communautaire
est une nécessité vitale pour la persistance
de l'Arménie.
En participant à cette manifestation
du 24 Avril, à 11h. devant le monument de
l'Eglise, vous soutenez notre action.
Le Comité de Liason assure l'ensemble de
la communauté arménienne, de tout son é-
panouissement pour une meilleure perception et un
épanouissement de notre bien commun.

COMITE DE LIASON
Le Président:
Prof. ROBERT ASSADOURIAN

LES ARMÉNIENS
HISTOIRE
D'UN PEUPLE MÉCONNU
OU LE COMPTOL DU SILENCE
Projection du film « ARMÉNIE 1900 »
de Jacques KEBADIAN
Débat animé par Nick MALOUMIAN
Secrétaire Gal. de la LICRA, Prof. à Paris 3
Avec la participation de :
— Michel PAZOUMIAN, Président du CORDA
— Jean-Pierre RICHARDOT, Journaliste CORDA
— Yves TERNON, Ecrivain
Récital de la Chorale « ANI-
MERCHODI, 21 AVRIL A 20 H.30
au Théâtre Municipal d'Issy-les-Moulineaux
25, Avenue Victor Cresson
L'Entrée sera libre

**ԱՂԱՍԱՆԱՄԻ
90-ԱՄԵԱԿ**
Մայիս 4-ին ժամը 20-ին :
Մարմանաւորութեանը՝ յետադիմել

**Une Journée
à Germigny**
La Section Croix-Blanche de Bagneux-Cactus
Organise
LE DIMANCHE 2 MAI
UNE SORTIE A GERMIGNY-LES-PIERRES (LOIRE)
avec visite de l'Eglise d'architecture arménienne
Participation: Voyage + Déjeuner
100 F. pour les adultes
50 F. pour les enfants jusqu'à 8 ans
Transport en car
Rendez-vous:
— 8 h. : à Bagneux, devant « Les 3 Clochers »
— 8h30: Porte-d'Orléans, devant le statue
du Général Leclerc
Réservation obligatoire avant le 25 Avr
Renseignements et inscriptions auprès de :
— Mme. Anahit TOROSSIAN - 665.12.25
— Mme. Anais STATION-BESNARD - 665.47.17
(après le 19.4)
VENEZ NOMBREUX!

ներ: Հայտարարության համաձայնությամբ, գնահատում են անոցի շարժանկարների՝ «երացանք»-ը և «հիբիդոքս»-ը: Ներկայիս կը պատրաստեն «հիբիդո» մանր կարճ ժապավենը, ըստ Յոզեֆանի և Թոմանեանի նոյանուն հէքսաթին: Հայաստանի մէջ կը բանին աւելի ըստ նման արուեստանոցներ, որոնց նկարահանած ժապավենները ցուցադրուած են ինքը: Միութեան մէջ, Չեխովայաթախ Պետական Նշանակաւոր և Զորանոց

ՀՈԳԵՆԱԳԻՍ

ՄԱՐՏԻՆԻՆ՝ Օր. Ասորիքի Ստիվենս
Հոգեհանգիստական պաշտոնի կու-
տայի քր. սերնդի մոր՝
ՀԱՐՈՒՆԻՆ՝

Ե. անմոռանալի եղբայրներուն՝
ԿԱՐԱՊԵՏ և ԲԱՐՈՒՆԱՅ ՍՄԱՐՏԻՆԻՆ
մահուան Երբ տարիներն առթիւ,
միայն նաեւ քր. մարգարէի տղան՝
ՍԱՐԳԻՍ ՏԵՐ - ՊԵՏՐՈՍԵՆԻՆ
մահուան քառասուններին առթիւ, այս Կի-
րակի, Ապրիլ 25, Մարտի 10 Քաղ-
մանցում Մահած - Մարգար Մայր եկե-
ղեցիին մէջ (Փրատո) :

MESSE

A NOTRE-DAME DE PARIS
DIMANCHE, 25 AVRIL, A 16 H.
Avec assistance au trône de
Son Excellence MGR. JEAN-MARIE LUSTIGER
Archevêque de Paris
qui donnera l'Homélie

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՈՐԵԿՈՇՈՒՄ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ս. ՍԱՏ
ԱՐՄԵՆԻԱԿԻ

Ապրիլ 25 Կիրակի օր, Սանտիվի Կա-
րապետ Ս. Սատեկեցու մէջ, հանդի-
սուող պատարագ քր. մատուցողի, և
մանաւոր Հոգեհանգիստական պաշտոնի
կատարողի: Յաւաստ պատարագի եկե-
ղեցու պարտեզին մէջ յաշարանի առ-
ջեւ Հոգեհանգիստական պաշտոնի և ծաղ-
կեպարանի դրանդում:
Նոյնպէս Կիրակի մարտի 25 13-30-ին
գիշերի դերձակահարան Մեհենդեան
յաշարանին առջեւ ծաղիկապաշտի դրան-
դում Հոգեհանգիստական կողմէ, պաշտոնի
անուշով:

Ս. ԳԻՐԳՈՐ ԼԻՄԱՍԻՈՐԻՑ
ԸՆԴԻՒ

Կիրակի առաւօտ Հոգեհանգիստական պաշ-
տոնի քր. կատարողի:

Ս. ՔԱՐԵՆՍ
ԱՄԱՐԵՆՆԻ

Երաբար, Ապրիլ 24, առաւօտ մամը
9-ին պատարագ և Հոգեհանգիստ:
Կր պատարագի քր. քարոզիչ՝ ՎԱՍԻ
Ս. ՎՊԻ. ԻԿԵՆՍՏՈՍԵՆ:

ՅՈՒՇԱՆԵՏԵՐ

ԿԻՐԱՅ. ԽԱՅԻՍ Մարտի 24, քաղաքի վարչա-
պետի ընդհ. ժողովի քր. հարկի բոլոր
ընկերակիցները Հինգշաբթի, Ապրիլ 29,
մամը 15-00-ին Հայ Մարտիկի Տանը:
Կր ինքնուր բնկերակներին ներկայ
գտնուիլ այս կարեւոր ժողովին:
Օրակարգը - 1. Ձեկողում: 2. Նոր
վարչական ընտրութիւն:

CENTRE CULTUREL
ST. MESROB

10 bis, Rue Thion - 75005 PARIS
Jeudi, 22 Avril, à 20h.45
FILM SONORE
Commentaires de Mme. B. Briout
« LES ARMÉNIENS EN CILICIE »

ԲՈՅԻ
ԱՐՄԵՆՈՐՈՒՄ

Մեր բոլոր ազգակիցները Կր հաւեր -
ուին խունեմա՞մ մանուկներին քաղապա-
նալիքին Հայ Բառնի և Ապրիլ 24-ին
Անմահոյք Ձեռնարկի Բոյի արժարժան
արարողութեան քր. յարգանք մեր բնա-
րար նախապաշտանին և պատերազմի
դաշտին ինձան Հայ և Քրիստոսի գոհն-
րում:

Այս տարի Ապրիլ 24-ը զուգարակելով
Երաբար օրտան՝ արարողութիւնը քր. կա-
տարողի փողեղանակներին ինչպէս նաեւ
Քրիստոսական ճիշդարժանութիւն ունի
բակցութեանց մանուկներին:
Բոյի Կոմիտէին ինչպէս և նկատի
ունենալով Ապրիլ 24-ի Հայտարարութեան
յուշի և սուգի օր հռչակումս ընդա-
նելանութեանց կողմէ:
Մամարաբարձը. - 24 Ապրիլ 1982 ,
մամը 17-45-ին Տան գիշերի և Քաղաք
փողեղանակներին:
Բոյի Կոմիտէի կանոնադրութիւնը
խառնորէ կ'արդիւրի պատասխան պարզում
ու յոյժանք արձանում:

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՈՐԵԿՈՇՈՒՄ

ՓԱՐԴԻՍ ՄԵՋ

ՅԱՐԱՐ, 24 ԱՊՐԻԼ

Մամը 15-ին Փարիզի Մուրե Յովհաննէս - Մկրտիչ Մայր եկեղեցու մէջ քր. մա-
տուցողի Հանդիսաւոր ինքնանկատարում պատարագ:

Մամը 20-30-ին ՈՐԵԿՈՇՈՒՄ ԵՐԵՎԱՆԻՐ
Կաթողիկոս քարոզ:
45 ռիւ Լա Ֆօսի, Փարիզ 8-րդ
19-30-ին, Եկեղեցիին առջեւ:
Արեւուիլին, քաղաքակառարական ձրի արժանաւոր օրհարը մամը 19-15-ին
քր. մեկին Լէօ Կարանժ մարգարէին:

Ռուբ Կ'առանձն՝

MICHEL DE LA FOURNIERE
Secrétaire National du P. S.

ԱՐԱՒ ԳՈՐԴԻՍԵՆԸ

Զայտաբերի քր. մանուկներին
ԼՐԻ ՏՈՒՐԵԱՆ (Երգ)

BERNARD PONS

Secrétaire Général du R. P. R.

ՇԱՍԻՒ ՓՈՒՍԵՆԸ

ԱՐԱՒԱՐ ԳՐԻԲԻՆԸ (արտասանութիւն)

ՄԱՐՏԻՆԻՆ ՄԵՋ

Մարտի 25 Սրբոյ Քաղաքանայ Ս. Սա-
հակ - Մկրտիչ Մայր եկեղեցու մէջ քր.
նշուի Հանգիստ յայտարարում:

Ապրիլ 23 Որհար:-

Մամը 19-30-ին յիշուող ծաղիկապաշ-
տական դրանդում Մեհենդեան յաշարանին
առջեւ պաշտոնի Հոգեհանգիստական
պատարագի կողմէ:

Ապր. եկեղեցու մէջ Հանգիստի արա-
րողութեան մամը 21-ին:

Նախապաշտանի մամը:

ՅԱՐԱՐ ԵՐԵՎԱՆ. ՎԱՐԴԱՆԵՆԻ
և մանուկներին հայ եկեղեցական
զաւան:

- Եկեղեցու արարողութիւններին քր.
տոյ յաշարանին առջեւ Հոգեհանգիստական
պաշտոնի քր. կատարողի մամը 22-15-ին:

Նոյն գիշերը արարողութիւններին քր.
Խաչքի և յետոյ միշեւ. մամը 24, Ե-
րեւանաքաղաքի խաչքի Կրիստի Կիրակի
հանգիստ յաշարանին առջեւ. մատուած Նա-
հանգի միշեւ այդ եկեղեցիին բաց դիր
պատարագ, որդեկող Հաւատարմութիւնը կա-
տարին ինքն յետին ու աղօթքը:

Ապրիլ 24 Տարաք:

Մամը 9-ին պատարագ և Հոգեհան -
գիստական պաշտոնի եկեղեցու մէջ:

- Մամը 11-ին եկեղեցու քաղաքի
մէջ զանաւոր Մեհենդեան յաշարանին առ-
ջեւ Կրիստոսական Հոգեհանգ, մանաւոր
քր. ինքնամար պատարագի ու աղային
մարմններուն. ներկայացուցիչներուն,
ինչպէս նաեւ. ծաղիկապաշտական դրան-
դում զարդանալի աղակներուն կողմէ:
Ի մէջ այլոց քր. մանուկներին, թէ յայն
օրը առաւօտուն Մարտի 25 բոլոր Հայ
եկեղեցիներուն մէջ տեղի պիտի ունենայ
Ս. Պատարագ. կարկիսութեան առաւ. Հա-
մար լրջնալ. բոլոր եկեղեցիներուն. Հայ
ժողովուրդին ինքն մանուկներին հայ
բնկի եկեղեցական արարողութեանց:

ՏԵՍԻՍԻՆ ՄԵՋ

Կաթողիկոսութեան, 1915 Մեծ եղի-
ւորի Տէսիսի Յուշարանի Յանձնախում -
բին, Երաբար Ապրիլ 24:
Երաբար առաւօտ, Համախորհուրդ Տէ-
սիսի եկեղեցու վարչութեան Հոգեհան -
գիստական պատարագ Տէսիսի Հայոց եկե-
ղեցին: Յետ պատարագի մանաւոր Քա-
թողի մեհենդեան եկեղեցիին և միշեւ մամը
12-ին ծաղիկապաշտական դրանդում Յուշարա-
նին վրայ:

Place de la Libération - Décines
Ներկայ կ'ըլլայ շքանալի երեւոյթան
Քան Փօփոկներ: Կր խառն տեղայն Բա-
ղապատի Փիլիս Սուլիքի և Վարդանի
Ապրիլին Միտիսին նախաձեռն Տոբէ.
ՄԱՐՏԻ ԳՈՇԱՆԸ:

Հայերէն յարգանքի խոսք՝ Յուշարանի
Յանձնախումբի կողմէ:

Հրապարակային Առաջիկա
Նիսի մէջ

Նիս - Ապրիլ 27, Երեւոյթի երեկոյ,
մամը 20-30-ին:

ՕՇԱՅԱՆ ՍՈՒՐԵՆ

183 Պալատը յա Մարտի 26, Նիս
Նիսի Բ. ՆԱՅ ԿԱՏ, ՍՈՒՐԻՆԻ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ
Բանախա՝ ԿԱՐՈ ՄԵՆԵՆԸ
Հարգաւոր՝ Նիսի ԵՒ ՇՈՒՐԵՆ
Մուտքը պատ է:

ԼԻՈՆԻ ՄԵՋ

Լիւնի Ս. Յակոբ եկեղեցու Ապր. -
Միտիսին վարչութիւնը քր. մանուկներին
թէ Երաբար, Ապրիլ 24, առաւօտ մամը
10-ին հանդիսաւոր քր. պատարագ քր. մա-
տուցողի:

Կր պատարագի քր. քարոզիչ՝
ՆԱՐԱԿԱՆ ԵՐԵՎԱՆ. ՋԻՎԱՆԵՆԸ

Յաւաստ պատարագի Հոգեհանգիստական
պաշտոնի քր. կատարողի մեր մէջ ու կէս
միշեւ նախաձեռնութեան Հոգեհանգիստ խա-
ղաքութեան մամը:

ԼՐՈՒ, Ապրիլ 25:

Մեծ եկեղեցու մամը 17-րդ տարեկանի առ-
թիւ, Մեհենդեան Տէրամը Զանգարին
մէջ, առաւօտուն մամը 11-ին, Պատա -
րագ քր. մատուցողի Ապրիլին մեր նա -
խաձեռնակ համար:

ՄԵՆ ՀԱՐԱՄԱՐՈՒՄ

Թիւրքի ՀԱՐԱՄԱՐԱՆԻ ՎՐԱՅ,
Թիւրքի Հարապարակին վրայ, Երաբար,
մամը 16-00-ին: Պատուոյ նախաձեռն -
քր. մամը:

Monsieur FRANCIS COLLOMB
Sénateur du Rhône - Maire de Lyon
Մարկիսպոլի դրանդում, Լիւնի քաղա-
քապետարանը:

Տոգանքը Մեծ Միլիթի և Հարցադրոյ՝
Փայլ աչ Բոնիկի քարոզ: Մանուկնո-
րեան Պրիմարի քաղաքական կուսակ-
ցութիւններին. ներկայացուցիչներին: Ըն-
կերակցական, Համախորհուրդ, Հարապա-
տութեան համար համախորհուրդ, Փրա-
նայի ժողովրդավարներուն ինքնութեան:

ՆԻՍԻ ՄԵՋ

Կաթողիկոսութեան Նիսի և լրջ -
կալի Ապրիլ 24-ին Կրիստիսներուն: Եր-
աբար, Մարտի 24, մամը 10-ին, մէկտեղում
Նիսի Մեհենդեան Յուշարանին առ-
ջեւ: Մարկիսպոլի դրանդում, Լիւնի
պատու Մեծ եկեղեցի դրանդում, Ի յի-
շարանային համար դրանդում Հայ մարտիկ-
ներուն: Ապրիլի համար նուիրում, Ի
յիշարան Ապրիլի 24-ին Կրիստիսներուն:
Մամը 11-45-ին Հոգեհանգիստ Նիսի Ս.
Առաւօտունին եկեղեցին: Մամը 15-ին
դրանդում Հայ Քրիստի պաշտոնի:
225 Պրիմարի քր. գլխիկը:

Կր իսթի՝
ՓԱՐԱՐ ՎԱՍԱՐՈՒՆԸ
(Հայերէն - Քրիստոսեան)

Փայլալի խոսք
ՇԱՐՈՒՄ Ս. ՎՊԻ. ձերթանք,
Գեղարուեստական պատուած յայտա -
գիր:

ՎԱՍԱՐԱՆԻ ՄԵՋ

Երաբար, Ապրիլ 24, մամը 10-ին պա-
տարագ և Հոգեհանգիստ Ս. Գրիգոր
Լուսաւորի եկեղեցին Կիւս միշեւ
մամը 16-30-ին Բաղիկի կաթողիկոս
Մեհենդեան յաշարանին առջեւ Միտ -
իստիսին. յաշարանին Երեւոյթի մամը
21-ին որդեկող Հանգիստութեան Սայ ու
միշեւ մէջ:
Կր խոսք՝ ՓԱՐԱՐ ՄԱՐՏԻՆԻՆԸ (Հայե-
րէն) և ԼԵՌՈՒ ՋՈՒՐԱՆԸ (Քրիս-
տոսեան):
Կրիստի առաւ. Ապրիլ 25, պատարագ
և Հոգեհանգիստ Հայ Կաթողիկոսի եկե-
ղեցու մէջ:

ՋՈՒՐԱՆԻՍ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՅԵՏԵՏԵՐ

Ապրիլ 22 - մամը 20-ին գիշերային
Հաւանութիւն իման փրկող յարգանք
մէջ, մէկ մամ քր. ներկայացող Հայ
իրակաւորութիւնը՝ այսօր:
Ապրիլ 23 - Յոյնամեծ փառանք
ժիւնի և Լա Սիւրի մէջ:
Ապրիլ 24 - Առաւօտ պատարագ
Յակոբ եկեղեցին և Հոգեհանգիստ
յաշարանին առջեւ, Երեւոյթի Հոգեհա-
նգիստին, Ապրիլ 25, մամը 11-30
Միտիս Ռոմանոս Հաւանութիւն լրջ -
պան յայտարարին նիւթն և հայ քր.
մանուկներին ինքն և հայ քր.
առթիւն և Քրիստի քր. մանուկներին:

A L'APPEL

DU MOUVEMENT NATIONAL ARMÉNIEN
POUR L'A.S.A.A.

JOURNÉE
DU 24 AVRIL

11 heures Recueillement
sur la tombe du Général ANTRANIK
au Cimetière du Père - Lachaise
(Entrée Porte Gambetta)
18H30: Manifestation (autorisée) devant le
Consulat de Turquie
Départ: Angle de la Rue de Tolbiac
et de l'Avenue de Wagram
(Métro: Charles de Gaulle - Étoile)

Radio-Trait-d'Union

RADIO ARMÉNIENNE
Région Lyonnaise
Tous les Dimanches - de 10h30 à midi
Sur FM. 89.50 Mhz.

DIMANCHE, 25 AVRIL
«LA COMMUNAUTE ARMÉNIENNE DE SUISSE»
et
Une Interview de
A. FABRIKIAN
(Champion de Karaté)
Samedi, 24 Avril, de 21 à 24h.
VEILLÉE ARMÉNIENNE

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՈՒՍԻՈՒՄ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
ՄԻՆՈՒԹ - ՔԱՐՈՒ

Միշակ Ալիէ 2010

Ամէն Կիրակի իրիկուն
- մամը 10-30-ին (մատուան մամ)

Նկատի առնել մամը մամը,
որ պետք անցալ կիրակի:

ECOUTEZ TOUS LES DIMANCHES

EMISSION ARMÉNIENNE

POUR L'EUROPE (Bilingue)
- à 22h30 (horaire d'été)
Noter le changement d'horaire (heure d'été)

MONTE - CARLO
Ondes Moyennes 205m. - 1468KHz
B. P. 141 Monte - Carlo, MONACO

Une Journée
à Germigny

La Section Croix-Blanche de Bagneux-Clichon
Organise
LE DIMANCHE 2 MAI
UNE SORTIE A GERMIGNY-LES PRÉZ (LOIRE)
avec visite de l'Eglise d'architecture arménienne
Participation: Voyage + Déjeuner
100 F. pour les adultes
50 F. pour les enfants jusqu'à 6 ans
Transport en car
Rendez-vous:
- 8 h. : à Bagneux, devant «Les 3 Clochers»
- 8h30: Porte-d'Orléans, devant la statue
du Général Leclerc
Réservation obligatoire avant le 25 Avril
Renseignements et inscriptions auprès de:
- Mme. Anahid TOROSSIAN - 065.61.20
- Mme. Anais STATION-BESNARD - 065.61.20
(après le 10 h.)
VENEZ NOMBREUX!

Imprimé sur les Presses
du Journal «Haratch»
83, Rue d'Hauteville - 75010 Paris
Commission Paritaire: N° 53995

Խամշակունի Դեղագիր

Տոբ. ՇՊԻԸՐ Հետեւեալ երաժշտա-
նական գեղարվեստի վերաբերեալ
պարագաներու մէջ:

Աղաքներում և շրջանին մէջ գտնուող —
 իրեն նոր երաժշտադէտր կը թելադրէ
 իր լիարժէք և բարոյակալ առնելի խթան-
 քեր իր երաժշտութիւն մը, մասնաւորաբար
 նախնիներէ զուարթ կտորները, նաև
 իր Միսիստի Զովկուռազը, Տա-
 ռա Միկոյի՝ Սառառուստի և Պրապիլը

Ճ. Դ

(*) Խմբ. - Տես «Յառաջ» Մարտ 5:
(**) «Շաբաթօրեակ»-ի նոյն թիւին մէջ:

Մարտնանքը երկտասանը կը մնան :
Չարքնից քանատանգում թիւնները մէկ
համար թելուն են զարնանային զարթնե-
րով, չերգովութիւնս յուշերով, հեր-
պատաւանով : Ան մէկը արդ համար ու
ստերի շատ կը սիրենք անոր քանատանգ
ծուրիւնք, որ այնքան ազտաբ է մեկիս :

Անշուտ մը են Չարքնիցն խնդրիցի, ու
պէտք ուր բանատանգութիւնները կար-
գայ հանքիցն : Ան կարգով են իմ ամե-
րացուեցաւ խոտայունը ու քնուշ Հա-
տարանը :

ցաւ, ան: Խո Նահոցումս Էմ, որ այլ զմե
բանաստեղծը հանե մեծ վիպասան մե
դուռնար: Ճերկիր Նախիբէ, ի հարկե
բանաստեղծի արձակ է, որով ան կը ի
հնուռ: Գարաշէրիկի բոլոր ձեւակաւն որո
նու՛մեղուռ կիշիր, բայց այդ զիրքով ա
կարելի է դառն **Չարեանի** պատմութեան
մեծ շնորհք մտախի: Ան կրնար ոչ միայն
դիտել, այլեւ վերադրել: ան մեծ ո
տքե՛րքաւոր: շատ բաներ կրնար տա
մտիք:

(*) Խմբ. - Տես «Յառաջ» Մարտ 5:
(**) «Շաբաթօրեակ»-ի նոյն թիւին մէջ:

ԻԼԻԱ ԷՐԵՆՏՈՒՐԳ.

ՍՊԻՏԱԿ ԶԻԱԽՈՐԸ

= ՀԵՐԵՍԵՆ =

Չկել էրես իր մասին մասնագործ
չէր, ոչ ու Սինդերբերմի ու Կիւլիւսի
սին: Կիւլիւսի զիւրաւ կնի էր եւ մահաւ
զեղեղիկի կնի: Լու կրթար ապառ զու
զաւ մարդը րանսիկ ծը մէջն: Կիւ
լիւր փախար, որ սեւ փայտը կրթար
բաղեղիկի իր ծրարկները: Այնու
վարդամարը, հնուդեակ աղփանդի ու
կ'ընտել, կ'ըն Տաքէ: Նաղիկն ուր
կած խաւըր կուտի րանսիկ աւանանի
տու փայտ ու չ'աւանի վարդամարի ու
նախան...

Ի ՑԻՇԱՏԱԿ

Տիկին Խաչատր Կալանձարյան ևս դու -
սաները քրեկն ամուսնուի և Տոբ
ՅԱՆՈՐ ԳՈՐԳՈՒՄՃԱՆԻ
մահուան Գ. արկելիցին (1979, Ապրիլ
24) և յիշատակ 200 ֆ. և իր նախնի
«Յուսուշի» բարոյապանման:

«ՅԱՆՈՐ»-Ի ԲԱՐՈՒԿԱՆԱՆՆ
ՀԱՄԱՐ ԿԵ ՆՈՒԻՐԵՆ

ՄԻՐՈՒԳԻՆ — Գ. Տոբուան 60 ֆ.:
ԱՆՈՐԱՅԻՆ — Օր. Ա. Օճանան 60 ֆ.:
ՎԱՆԱՅԻՆ — Ա. Տեբ — Մարգարեան 60
ֆրանք:

ՅՈՒՇԱՏԵՐ

ԿԱՊՈՑ ԽԱՅԻ Պանեո — Բաշանի
մահանելիք քրեկնուոր Ժողովը սկիզբ
կունենայ Հինգշաբթի Ապրիլ 29, Ժամը
20-30-ին Տիկին Փափաղախի բնակ -
արան:

X

ԿԱՊ. ԽԱՅԻ Մարտի 11 քաղաքի վարչու -
թիան ընդ. Ժողովի կը Տրուիք բոլոր
քրեկնուորները Հինգշաբթի, Ապրիլ 29,
Ժամը 15-00-ին Հայ Մշակույթի Տոբը:
Կը խնդրուի քրեկնուորներին ներկայ
գտնուի այս կարևոր Ժողովին:
Օրակարգը — 1- Ձեկուոր: 2- Խոր
վարչութեան ընտրութիւն:

ՇՆՈՐԱԿԱՆԻՔ

Իսկի Ս. Մարիամ Աստուածածին եկե -
ղեցոյ Հոգաբարձութիւնը խորին շնոր -
հակաութիւններ կը յայտնէ շրջանի
Հայութեան և բոլոր ստեղծ, որոնք ի -
րենց քաղաքային նիւթական մասնակցու -
թիւնը բերեն Իսկի եկեղեցոյ նոր խա -
չին շինութեան համար: Իսկի եկեղեց -
ւոյ պաշտօնութեան յանձնարարքը 4000,
շնոր Ալեք. պարտաւոր 4000, Տիկին
Երեմիա Եանայան, Տիկին Մարիամ
Համարեան, Տիկին Սերգեյ Պաշտա -
սարեան, Տիկին Մարգարիտ Մառեան,
Տիկին Հայկուհի Գալուստեան 1000-ա -
կան ֆ., Տիկին Քալուսի Գլչիքեան,
Տիկին Դուստան, Տիկին Եղիարթ
Աստուան 500-ական ֆ., Տիկին Էկոյ
Եանեան 400, Տիկին Քալուսի Գալու -
սեան, Տիկին Սերգեյ Նիկոլեան, Տեգի -
և Տիկին Աւետիսեան 300-ական ֆ.,
Տիկին Նուարդեան, Տիկին Անի Շիրա -
կեան, Տիկին Տէլիքիճեան 200-ական:
Կիրակի Մարտ 21, Ժողովուրդի մաս -
նակցութիւն 524, Կիրակի Մարտ 28,
Ժողովուրդի մասնակցութիւն 1117, Կի -
րակի Ապրիլ 4, Ժողովուրդի մասնակ -
ցութիւն 2000, Կիրակի Ապրիլ 4, Ժողո -
վուրդի մասնակցութիւն 2450 ֆ.:
Ընդամենը դրամա՝ 22-500 ֆ.:

90ème Anniversaire de l'A.A.A.S.

DANS LE CADRE DU 90ème ANNIVERSAIRE DE LA FONDATION
DE L'ASSOCIATION ARMENIENNE D'AIDE SOCIALE
UN GRAND DINER OFFICIEL AURA LIEU
LE MARDI, 4 MAI, A 20H. PRECISES
DANS LES SALONS DE L'HOTEL INTERCONTINENTAL
3, RUE DE CASTIGLIONE — 75001 PARIS

SOUS LA PRESIDENCE EFFECTIVE DE

JOSEPH FRANCESCHI
(Secrétaire d'Etat aux Personnes Agées)

Avec la participation artistique de
— La Troupe de Danse Folklorique NAIRI
— L'Orchestre BERNARD DEDEDJIAN
— Le Chanteur VICKEN

Le Diner se poursuivra par une Soirée - Dansante (Tenue sombre de rigueur).
Retrait des places: A. A. S. — 77, Rue La Fayette - 75009 Paris
Téléphone: 878. 02. 99 ou 281. 17. 80

ԱՐԱՏԱՆԻՆԱՍԻ ԸՆԿԵՐԱԿՈՒԹԵԱՆ
90-ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՐԸ

ՇՆՈՐԱԿԱՆԻՔ

Ս. Մերոյ կրթարանը շնորհակա -
լութեամբ ստացած է 250 ֆ. Տիկին Ա -
զանի Քաղաքեանի իր զաւկին Քաղաքի
մահուան Լ-րդ արկելիցին առթիւ, 100
ֆ., Գ. Մ. Եանեանի փոխան ծաղիկի
խոսքի Հայանեանի մահուան առթիւ: Եր -
նորակարգութեամբ ստացած է նաեւ 1500
ֆ. Տեբ և Տիկին Եանայանի Միքի -
վելեան Կարապետ Եանայանի մահ -
ուան առթիւ, փոխան մայիկեղանի:

X

ՄԱՐՈՒԳԻՆ — Վաստիպանի Հայր.
Միւրիկեան Կրթական վարչութիւնը
իր Շնորհաւարքի տոնակատարութեան
առթիւ, շնորհակարգութեամբ ստացած
է Տեղեկու իտեղեկները — Տիկին Մառ -
էն Բաժանեանի (Լիւն), Տիկին Ալու -
սի Սալեքեանի (Փարիզ) 300-ական ֆ.,
Տիկին Քարթիկ Մուրադեանի (Վիէն),
Գ. Վաչէ Մուրադեանի (Լիւն) 200-ա -
կան, Գ. Հաշիկի Եանեանեանի (Փարիզ)
150, Տիկին Արեւիկեանի Սեբեան -
նի (Փարիզ) 100 ֆ.:

ԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՈՒՇԱՐՈՒՄԻՐԻՆ, ՈՒՇԱՐՈՒՄԻՐԻՆ
Մարտի 11 Հայ — Արեւոյնները կը ա -
նն իրենց պրծունութեան յիմանեանը
Յունիս 26-ին, Եարաթ Ժամը 21-ին Գե -
տական Օփերային Տէլ: Գեղարեւոտա -
կան բաժինը «Երաժշտ» կը ժամանի
ցին բոլոր երիտասարդական կազմակեր -
պութիւնները:

X

Մարտի 11 Հայ Մշակույթի Տան առ -
բեկան հաջիւրդները տեղի կ'ունենայ Կի -
րակի, Մայիս 9-ին, Ժամը 13-ին:

ՇՆՈՐԱԿԱՆԻՔ

Գարգարեան Տիկինայ Վարժարանի
իմանակութիւնները շնորհակարգութեամբ
ստացած է Տեղեկու իտեղեկները — Տի -
կին Ա. Մանուկեան իր ամուսնու յի -
շատակին 100, Տիկին Ս. Մուրադեան իր ա -
մուսնու մահուան քաղաքացիներին առթիւ
300, Տիկին Ա. Ստեփանեանի իր ամուս -
նու իր Արտիստական յիշատակին
250, Տեգի. Ա. Ստեփանեան իր Տոբ մահ -
ուան Բ. արկելիցին առթիւ 500 ֆ.:

Centre Culturel
Nourhan Fringhian

6, AVE. BOURGAIN, ISSY-LES-MOULINEAUX
Իսկի Քրեկնուոր Մշակութային Կե -
դանի վարչութիւնը շնորհակարգութեամբ
ստացած է Տեղեկու իտեղեկները —
1- ՈՒՐԻՐԱՐ, ԱՊՐԻԼ 20, Ժամը
20-30-ին
2- AMERICA, AMERICA
2- ՇԱՐԱՐ, ՄԱՐՏԻ 8, Ժամը
16-30-ին
FESTIVAL DE DESSINS ANIMES
Մուտքը ազատ է փոքրիկներին համար
3- ՈՒՐԻՐԱՐ, ՄԱՐՏԻ 14, Ժամը
20-30-ին
« LITTLE BIG - MAN »

Une Journée
à Germigny

La Section Croix-Blanche de Bagneux-Clichy
Organise
LE DIMANCHE 2 MAI
UNE SORTIE A GERMIGNY-LES-PRES (LOIRE)
avec visite de l'Eglise d'architecture arménienne
Participation: Voyage — Déjeuner
100 F. pour les adultes
50 F. pour les enfants jusqu'à 12 ans
Transport en car
Rendez-vous:
— 8 h. à Bagneux, devant «Les 3 Clochers»
— 8h30: Porte-d'Orléans, devant le statue
du Général Leclerc
Réservation obligatoire avant le 25 Avril
Renseignements et Inscriptions auprès de:
— Mme. Anahid TOROSSIAN — 666.11.28
— Mme. Anais STATTIAN-BESNARD — 666.11.28
(après 18 h.)
VENEZ NOMBREUX!

Հոգաբարձային Առաքի
Իսիա մէջ

ԻՍՈՒ — Ապրիլ 27, Երեւանի Կի -
թամը 20-30-ին
ՕՇԱՆՆԵ ՍՄԱԼԸ
183 Պալատի տը լա Մարտի 11, Կի -
թամը:
ՆԱՅ ԳԱՏ, ՍՓԻՐԻՔ ԵՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ
Բանաստեղծ ԿԱՐՈ ՄԵՆԵՆԻ
Հարգարգայն ԵՆԻՐԻՆ ՇՈՒՐԻ
Մուտքը ազատ է:

LA GRÈCE A LA CARTE
VOUS PROPOSE

PARIS - ATHÈNES - PARIS
1150 F.

DEPARTS DU: 25 4 - 23 5 - 30 5 - 13 6 - 20 6

1390 F.

DEPARTS:
02 5 - 09 5 - 06 6 - 27 6
SEPTEMBRE

1490 F. (*)

JUILLET - AOUT
(*) SUPPLEMENT 200 F.
DU 31 7 AU 10 8

AINSI QUE TOUTES PRESTATIONS
(HOTELS - CIRCUS - CROISIERE)
AU DEPART D'ATHENES

Pour tous Renseignements:
ARPI BODURYAN — ANITA TACHDJIAN

V. V. S.

5, Place A. Malraux - 75001 Paris

Tél.: 296.37.70

LIC.: 1539

Imprimé sur les presses du Journal «Ha tatch» 83, rue d'Hauteville 75010 Paris
Commission paritaire : N° 55935

OPTIMA Tours

LA MAISON DE LA CULTURE ARMENIENNE DE DECINES
ORGANISE

du 20 au 31 Mai - Un Voyage
Lyon - Erévan - Tbilissi - Moscou - Lyon

Date limite d'Inscription: VENDREDI, 16 AVRIL

EGALEMENT 2 VOYAGES DIRECTS:

du 3 au 16 Août

a) Lyon - Erévan - Bakou - Tbilissi - Erévan - Lyon
b) Lyon - Erévan - Lyon

Date limite d'Inscription: VENDREDI, 16 AVRIL

Renseignements et Inscriptions:

LA MAISON DE LA CULTURE ARMENIENNE DE DECINES
15, Rue du 24 Avril 1915 — 69150 DECINES

TELEPHONE: (7) 849. 42. 97

Tous les jours, sauf Lundi, de 10 à 12h. et de 14 à 19h.

Renseignements et Inscriptions:

SONIA COUMRYANTZ
OPTIMA Tours

67-69 Rue Quincampoix (angle Rue Rambuteau) 75004 Paris — Tél.: 274.27.20

Métro: Rambuteau ou Etienne Marcel

Telex: 211 324 F.

— Pour les ANCIENS COMBATTANTS: Monsieur KEHAYAN
124, Avenue Henri Barbusse — 92140 CLAMART; Tél. 642. 73. 10

Lic. A 946 (Agence Agréée INTOURIST)

(Temp. 4-pp. 18)

ՅՈՒՆԵՍԿՈՒ

ՇՐՋԱՆԱԿԱ ՄԵԼ

ՈՐ ԳԼ ՆԵՂՆԱՅՑ

Տարեքին առաջ, երբ երկրաստորգինը տեսաւոր Վիկտոր Համբարձումեանին հարցադրեցին ինչ թէ ան ինչ կը յամենա-
բարեք երկրաստորգինը սերունդին, գիտեալ-
իսկ պատասխանեմ էր աս չորս պարզ
բառովով:

Մի զէշ աւելի աշխատեմ:
Այս կարճ նախադասութեանը որքան
գաղափարային կերպով կը բացատրէր թէ
զորքն ու աշխատանքը վերջ չունին, ան-
սահման են: Այլ անասնամասնութիւնը
պէտք է ինչ յուսանաւորեան կամ
անպարտեան մէջ: Իր ուժերէն վեր-
ջորքն էր գիտեալ մնացող մարդը երկու
ստանդ համալսարաններէն կրնայ ցոյց
դնել: Կամ պիտի յուսանաւոր, պիտի ընկ-
նայ, բամբի որ վերջ չունի, անպատաս-
խատ պիտի լինի իր լոյս, եւ կամ, ընդ-
համառեան, պիտի մարտակոխ, պիտի
խաղաղապէս, բամբի որ վերջ չունի,
զէշ մը աւելի աշխատեմ, զէշ մը աւելի
խոյանաւոր եմ: Կիտի լոյս: Այս երկ-
րորդն էր իր սպասումը մեր օրերու
տակը: Գործի, աշխատանքի, գիտու-
թեան անսահմանութեան գիտեալ, աշխա-
տի՝ զէշ մը աւելի աշխատեմ, աշխատեմ
կատարի կամօք, եւ յարաւանա-
ւութեմ, աշխատեմ՝ գիտեալ կողմէն ամեն
ը ստանկալաւոր կողմէն: Երկուսով,
մէջը արժեքն ինչպէս կատարի մարդ
ամեն որ կը ծննդ վերջը կեցնող մարդ
վիճերով ցամաքը, որուն որեւէ կը նա-
հանէ ըստ երկուսիցին, որոնք սակայն ա-
մէն որ զէշ մը չող, զէշ մը գիտեմ կը
լախ անտեսանելի կողմով:

×

Նոյն Վիկտոր Համբարձումեանին է որ
անցկանքը որքանայ յամենաբարեք: Քի-
նիներ ունի ան իր երկրաստորգիններու,
որոնք կ'ուզէին շարունակ գիտեալեան կե-
րակիցը:

Գիտութիւններու ծառայող հեղափոխ-
ական արդար թափով կ'անի, կ'որեք Համ-
բարձումեան: Գիտեալ տարբեր անոր
գիտեալեան ծառայող գրիթի կը երկուս-
գիտեալին: Անկիւն կը նշանակէ նաեւ, որ
նոյն թափով կ'անի գիտեալեան այն
երկրներ, որոնք պիտի է տիրապետեալ
մէջը:

Նոյնպէս որ մարդասիրտին միայն մար-
միւր, իր քրտնալիկները կ'որեք անոր
տիրապետեմ է ամեն տարբեր զէշ մը աւելի
զորքն մարդկային ընդմիջեմ, նոյնպէս
գիտեալեան մարդը ամեն տարբեր զէշ
մը աւելի է խորացնել իր հեղափոխութեան
եւ ուսումնասիրութեան գաղափար,
պիտի է բացատրեալ ստորեւուն: Եւ կ'ար-
դեքով: Իր ճիշդ, համակուս եւ կարող
ամբողջ քաղաքներէն տարած աշխա-
տանքն զորքն է՛ն ժամին: Դարձեալ ինչ
թիւն տակնով տակ, Վիկտոր Համբար-
ձումեան կը պատկերէ որ 25 տարեկանին

- ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹԷ -

ՊՈԼՈՅՑ Եւրոպէ կենդանիներու մէջ
խուռնեմա Տաւադապետներու ժամանակ
դրեալեմը տեսնում է Զաւորիքի ժամը
15-էն սկսեալ Շմարք Գաղափարքն ու
գիտեալն է Եւրոպայ տիրեալեան Պաւ-
լոսորքին, Սուրբարին կենդանի յերկու-
թայտեցին, Հայ Առաքաւորական եկե-
ղեցւոյ նորոքորք տաճարային, ինչպէս
նաեւ համալսարան դասիւնները շնոր-
հաւորութիւններէ: Հերթեմը միեւնումէն
կուր, խորք ստեղծող Շմարք Գաղափարք
ս ո յ զ ր ա զ ր ծ ա ծ ե զաւա-
պարտեմ է Օթմաւայի զ է պ զ ի ն
ե ի ընդհանրապէս թուրք դիտանալեան-
որքն զէ՛մ կատարող մահաբաժնիքը:
Այսպէս հաշուեցին: Կարգին Ուրդուրեան
յայտնում է, թէ Գաղափարքաւորին հա-
շուեցին կանոնաւոր էին եւ հիմունքով
մատակարարէին: Ժրայ: Շուտ կարճ
խաչհարկային թիւն էր կատարեմ է
մատակարար թաղային ընտրութիւններու
կազմակերպութեմ:

×

ՊՈԼՈՅՑ ՀԱՄԱՌՈՒՄՑ Եւրոպայ Տէր - Մի-
քանիտեան որքանի մէջ, Մարտ 28-ին, տակ
ունեցան է թիւքիններ երաժշտական Դու-
րադի տակերաններ Նանդեր: 32 պա-
կերտներ է աշակերտահինք զաւա-
կէ: Շուտիկն է կիթառի միայն նուա-
զան եւ Նայ եւ օտար երաժշտանքի
գործը:

×

ԹԵՂՆԱԿԱ Չարմաշեմ Հայ Ռուսով -
Նախադրող Միլիտան կերպով, Մարտ
12-ին, տակ ունեցան է գիտեալեան
ստեղծող մը, որուն նիւթը կանգ է վեր-
ջի երկրաստորգիններու է իր պարզ

տաղանդը: Բացումը կատարելով Յով-
նանին Արքանաւոր յայտնում է, թէ
երկու Նայի կրկ սերունդէն եւ երկու
սերունդէն արտ սերունդէն պիտի պարզեմ
արդի երկրաստորգիններն տաղանդը եւ
վերջումէն անոր պատանդներ: Երկը
սերունդէն տեսակները պարզեմ է
Տոքթ. Օննիկ Մանասեան եւ Տէկին Եր-
կարք Մարաթեան, իսկ երկրաստորգ
սերունդները՝ Լադրիկ Մանասեան եւ Եւ-
րոպայ Ռուպարեաններ: Երկնքներ զի-
տեւ տեսան են, թէ զորք Ալեքսանդրա-
մանը աղանդում են արդի երկրաստա-
ր - զուեման Նային, ուրիշ միտն են ան-
սերունդն ու խաղաղ, հետեւաբար ար-
դի երկրաստորգիններին հետ: Այս
կիսանք մէջ կարեւոր զէր տառնանի,
մարտն է՛ մեր ազգային խաղաղներն,
բարեկրուն է: Եւրոպայի խաղաղներն
է թիւքիններ: Նախապէս բազմաթիւ զոր-
քաւորներն: զիւրերուն էրկը բացող
շնայ կային: Երկրաստորգները պարի-
լով իրենց տեսակներն ու միտանում
ներքն շնայ են, որ թէ այսօր երկրա-
ստորգիններ տաղանդ էր կարգի, այլ
ստորգիններ անոր պարզեմում է կրկ
սերունդին կողմէ: Երկրաստորգ սերուն-
դի խաղաղարդի է՛, ըստ են, այլ
ընդհանրապէս, ան իր խաղը ուր ըս-
տեւ: Մարդկային են անոր տակնով
զորքիւններն մէջ: Երկ այսօր երկա-
ստորգին չեն յամենք Նայիկանը դա-
պարտեմ, պատանն այն է որ անոր
էն արքայաւոր երկնք մարդիկ լոյ-
տին: Երկրաստորգ երաժշտանքն է իր
խաղը չեւտով: Վէ՛րքն է մեր այսօր
պարմաններն ծնունդն են եւ այլ պար-

Նաուեման լրջանակին անկերք նեղե-
մը, պարմեմ: Եւ ջանի որ աւելի
այսպէս միայն կրնայ շարունակուի,
մարդը, մէջը զէշ մը աւելի աշխատեմ
պիտի տակուի շնայեմ զորքիւններ
լրջանակն մը մէջ իր ուժը պահել կարե-
ւոր: Նամար:
Երկ այս պարմանը ճիշդ է չեւտու-
թեան կրակիցը կըմը: Եւրոպայ երկա-
ստորգներն Նամար, նոյնքան մէջը է ան-
խաղը բոլոր մարդը Նամար, գիտեալա-
նքն միջին: արտեստանդէս, արտեստ-
եւտեմ միջին: անտարապէս, անտարա-
կանէ միջին: քանտուր: Ինչ որ ալ լլլայ
արքայաւորն ու պարմանութեան
ընտանաւոր, զէր զիտեցող զուրք երբեք
վիճերից պիտի չլլայ: Սորքիցն են
գիտեմ որ բացողը երաժշտանքի զրան
նաեւ: ասոր Նամ նոր զուտ պիտի ցոյց
դնէ զիտեց, անբախակ ու գիտեալեմ:
Ու մէջ պիտի չլլանայի: Կայ նոր դու-
տեւ ու բանդ աշխատելու տակուրու-
թեան զիտեց:

Կայ նոր, որ պիտի յուսանալին է
գիտեմ պիտի ծառի, այլ զաներն է՛ն
տակն:

Ռ. Հ.

ժամերէն երբեք Նախադասող չեն կղի
մէջ Նամար: Հայ միտքներն ընդհանրա-
պէս անտարապէս չեն ըսն, ան զիտ
արքանաւորն ու բանդ իրենց դաւակ-
ններն յուրդը Նախադարձ խաղա-
ման է: անոր է զիտեալեան են այսօրեան Նա-
քերին եւ պարմանը է՛ ինչ կարգաւորում
լլան: Եւ անտեղանք ու պարմանութեան
Տոքթ. Մանասեան: Միայն մէջ անտե-
րման է խաղաղութեան ու ասոր միտքուր
մը եւ ներքիններ այ խաղը անկերք մա-
նակեան են աստիճան:

×

ՊՈԼՈՅՑ ՀԱՄԱՌՈՒՄՑ Եւրոպայ Տէր -
Միքանիտեան որքանի մէջ, Մարտ 20-ին
տակ ունեցան է արաւանաւորներն մը-
ցում մը, կազմակերպութեմ Համա-
դարձի տակուի միտանալեան: Մաս-
նակեմ են 17 երկրաստորգին զարմա-
նէի աշակերտներ եւ աշակերտուի:
Երկ: Բացումը կատարեմ է Եւրոպայ Մա-
նասեան: Գաղափարքը թիւքինները կարմ
է Միքայ Սեմարեանի ժիւրիկները, երկ-
րորդ մը ալ՝ արաւ երկրաստորգին: Ա-
շակերտները իրենց պատը կարող ընտրու-
մ են թուանան, Գարոյ Սեմայ, Եր-
կարք, Թէկեան, Տէկեան, Ժար Եւրոպ -
եան, Ժարեան, Նամ Մանասեան, Պաւ-
լոս Դարեան, Սիմանեան, Դուսանեան
եւ Կուսան Զարեան: Անտարգիններ
շանգ է Մայրաքաղաքներն (Տոմ-
իան - Քաթիկեան զարմարները), երկ-
րորդ Նանդիկանքն է Լուսիկ Կիւրեան
(Նանդիկանքն զիւրեմէ), իսկ երրորդ
տակուի զարման է Եւրոպայ Հաւաքեան
(Ալեքսանդր Գ. Կիւրեանի կերպով -
կան զարմարներ): Մաս երկը միտ ան-
տեւ մըցումը անտարեմ, արաւանեմ
էն կողմէ խաղը անկերք անտեւոր
Եւրոպ Կիւրեանի պարմ յայտնում է Հայ
զրաւանութեան պատարար մը, Սեմա-
րեանեան շուտով լլլուելու եւ արդիւն
տակի, զոր ընտանիքին մարդ ապը, ի-
րենք մէջ գործում:

×

ՆԱԽԱԿԱ (Լու Մեքսիկո) Ս. Ռուս-
ուսանակին ապալուի զարմարներն այս-
կիւրեանները, ընկերակցութեմ ան-
րեմէն եւ Նայիկին անտարեաններն այ-
գիտեմ է Լու Վերդի Ամերիկեան Մի-
լիտային Գուրգը: Ամերիկեաններն մէջ
Հաւաքեան Եւրոպայի զարմարներն
խաղը խաղը անկերք Գուրգին անտարեմ: Տոքթ.
Եւրոպայ Տէր - Եւրոպային ներկայա-
ցում է Հաւաքեանութեան գիտեալար-
չեւտով: Երկ 6 տարեւ անամ 25 պա-
կերտներով սիմայ Գուրգին ներկայու-
մ են 175 աշակերտ: Եւրոպ Եւրոպայ
չառ յալ պիտի է արքայը զէր խաղը:
ժամանակաւոր Նախադարձ խաղա-
ման: Գուրգ անտարեաններ, մէջ պատմու-
թեան եւ մարմարեմ, որպիսի լլլու-
տեմ: Կարեւոր են Նամարեան շան-
գիւր: Անտարեանները արքայան են զա-
պարմ, Կիւրեանութեան թուրքներն
են ծառ - հետեւանիկ թաւանաւորը,
ժամանակաւոր այն արքայանքն կարեւոր
նկերուն, որոնցմով կը տարուին աշխա-
տանքներ:

ՄԻԺՏԱԿԱ ԶԻԿԱՆՈՐԸ
= ՀԱՐԱՐՍՏԵԼ =

ՄԱՍ ԶՈՐՐՈՐԻ
ԳԻՏԻ ԳԱՐԱՏԱԿԱ ԼՈՒՆԵՐԸ
- Ինչ է ուսմանը, Հմեղներին,
- Տարբեր կերպ տարբեր Նախադարձ կեր-
պով, որ կարեւոր թիւքն պատանդում ու-
լլայ:
- Հա. հա. Եւրոպ, եւ Եւրոպային, Հմեղ-
ներին, - Տարբեր կերպ, երկնքով կի-
- լուսի կերպով, - Բա. Գուս խաղա-
ման մարմն կատարի արաւաքի հար-
- ցում:
- Բանկերը աս պիտիբեր ... Ինչ է
լու զիտեմ...
- Դրամ, արքանի, տակ, մատանի, մա-
նակեմ ... Կարճ խաղա՛ն անտեղ մէ-
կը կը զարմարեմ, որ Սեմարեանի Նանդ
իւր ներկայեմ:
- Նամ: Կրտեմ, հը, թէ չէ կրտեղ

Կուրեմ էր կուսում, - արաւանք կարճ-
անաւոր, որուն զուրկը Նախ. Սեմարե-
անի տակն էր Նամար:
Սեմարեան ինչպիսի պարման արքայա-
նակի զարման էր, ժամանակն որ Կիւ-
րեմ էր Եւրոպ կեցան էր:
Կիւրեմ պարմ էր յուսանալեմ, Եւրո-
պային, որ տակուիները քրտնակն հըն-
շուտով կը խաղին Եւրոպին: Սեմա-
րեանը Եւրոպին էր, թիւն Եւրոպ
աշխատեմ Նամար յարմար այն ժամին էին եւ
տակն անտեւ: Եւրոպին Նանդեմ:
Սեմարեանի պարմին քիւրեմ: Նամար
կարմին, Կիւրեմ կարմանալեմ տակն
ընտելով իրան ցոյցն եւ արաւաք, որ
էր տակակ զարմանեմ յամենակ էր
գիտեմ: Կարմանալեմ տակուի
պարմարտուրը քուրեմ էր սուրբ կըր
միայ Նուստ պիտը:

Նոյնն քրտնակը զարման: Անտեւ պիտի
անտելին իրենց միջեր, պիտի արաւ
գիտեմ: Կիւրեմ այլ կերպին ալ պիտը
ունեցան էր իր գործին Նամար:
Կիւրեմ ի զուր լլլուի: Երկ Եւրոպ
Կիւրեմ Նամարին թէ, ո՛ր էր իրենց պի-
տեմ: Անտարեանք ան լլլուի
Երկին իմանալեան, որուն թուն էր ինք,
նաեւ Տէկին Սեմարին, որուն աշխիւն էր,
եւ վերջապէս ճշկայ արաւ, որուն բոլոր
էր Կիւրեմին զարմարեմ մէջ ընտել-
մարդ կատարի պիտի կը զարմ:
- Եւ կը կատարեմ, որ Եւրոպ լլլու-
ան էին, թէ չէ Ինչ գործ անոր Տէկին
իմանալեան թուրք Եւ Նամարին Նամ:
Կիւրեմ լլլուի որ Եւրոպ Եւրոպին է, -
խաղաղեմ տակուիներէն միջեր:
- Եւ գիտեմ տարեկաններ Եւրոպե-
ան է: Նամարին Եւրոպ իր լլլու: Նամ-
- քին: Նամարին, - Ժրայ: Եւրոպ արքայ
մէջ, կատարեմ Ժրայ: Կիւրեմ զարմանալ
մէջ պիտեմ Նամար լլլուաներով կայ -
ուսով զիտն իր զարմարեմ, որ արքայ
մէջ էր Նամար տակուիներն Եւրոպ միջեր:
Նամար: Անտարեանք արքայան գիտեմ,
որ միտան Ժրայ զարմ ու իրենց ալ իրա-
ւուն նաեւ արաւ պարմ միջեր Նամ-
լով Նամար ինչան մարմն: միջեր:

Տիկին Էֆեման և Սերժ Ազարեան, առ ի գիտութիւն որդակային բարեկամներուն, կը ծանուցանեն՝

Օրիգը ԶԱՐԴՈՒՄԻ ՄԱՐԱԳԵՆԱՅԻ մահէն, որ պատահեցաւ Մեծնորսանի Հանգստան Տաճը։

Յուշարկաւորութիւնը կը կատարուի Զորհաշարի, Ապրիլ 28-ին՝ Մեկնում՝ Հանգստան Տաճին, ժամը 15-30-ին, զգույն տեղերն ենկողմէին։ Թաղումը՝ ժամը 16-45-է շուրջ, Փառքին (գլխաւոր մասը)։

Ներկայ ընդունիլ իբրեւ մահալը։

ԵՆՈՐԱՎԱԿԻՔ

Պ. Սալիկ Բելիքեան, զաւակներն ու թոռները, շնորհակալութիւնը կը յայտնեն իրոյն անոնց, որոնք անմահը, մաշկով, թէ դարաւ զաւակներին յայտնեն իրենց կողմ, ձոր և մեծ - ձոր՝ Տիկին ՆՈՒՍՐԻ ԲԻՆՉԻԿԵԱՆԻ մահուն առթիւ։

ՅՈՒՇԱՆԵՐ

ԿԱՊՈՏ ԽԱՅԻ Պառնոս - Բաշանի մահանախի ընդանորդ մարդը՝ աղջիկ Կոնստան Հնգաշարի Ապրիլ 29, ժամը 20-30-ին՝ Տիկին Փափազեանի ընտել - ըստը։

RESTAURANT EREVAN

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆ

Իր ամենալավ հաշուցանակով և տվարկան համեմի մթնոլորտով՝ կը ապաստիչ ձեռք։

RESTAURANT EREVAN
26, RUE BERGÈRE - 75009, PARIS
TÉL. 770. 85. 81

ՄԻԱՅՆ ՀԱՄԱՔ ԻՌԻՈՒՆԵՐԻՔ

Շ. Բ. Է. Ն.

Ընկերակցութեամբ՝ ՍԻՄՈՆԻ, ժամը 21-30-է սկսեալ կը ներկայանայ իր հայկ. ժողովրդական երգերով, գաւառացեանով ձեր երեխայը։
Fermé le Mardi — Փակ է երեքշաբթի

TRAITEUR EREVAN

29, RUE BERGÈRE — 75009 PARIS
TÉL. 523. 44. 75

ԽՆԴՈՏԻՔ - ՃԱՇ

Կազմակերպում կայ. Սալիկ Փաթիլի մահանախին յուլիսի 1-ը սրահներուն մէջ, շաբաթ Մայիս 15, ժամը 20-00։
Նշելի. ճախ յաշուարկը։ Սերանները ապաւորել հետամտելով. — 233 41 74
և 206 42 50։

ԵՆՈՐԱՎԱԿԻՔ

Մարտի 29-ը զուգորդ զուգորդ Սալիկ Բելիքեան, շնորհակալութեամբ առաջած է՝ Տիկին Մարգարէ Բելիքեանէ 100 ձ. իր ձոր՝ Զապը Պոլիկեանի իշտանակին։ Ընկ. Մարգարէ 100 ձ. իր ձոր՝ Դասակաւանի իշտանակին Գր. Սահակ Մարգարէ 100, Տիկին Մարգարէ 100, Տիկին Մարգարէ 100-ական ձ.։

×

Կապույտ Սալիկ Բելիքեանի մահանախի ընդանորդ մարդը, զաւակներն ու թոռները, շնորհակալութեամբ առաջած է՝ Փիլիպ - պառ Սալիկեանի մահուն առթիւ, փառանք մաղկողանի, 100-ական ձ. Տէր և Տիկին Յարութեան իշտանակին Տէր և Տիկին Բելիքեան Տէրեանէ։

×

Տիկին Եկեղեցեան շնորհակալութեամբ առաջած է՝ Տէր և Տիկին Արտաշէս Կեղեկեան, փ. Դ. Միսա Պողոսեանի մահուն գաղտնաւորութեան Գրիգոր Մեքիւնեանի մահուն առթիւ 100-ական ձ. Տէր և Տիկին Զապը - Արտաշէս Պողոսեան, Գրիգոր Մեքիւնեանի մահուն առթիւ, Եկեղեցեան և Կապույտ Սալիկ Բելիքեանի 100-ական ձ.։ Այլ Տիկին Արտաշէս Տէրեանէ, Գրիգոր Մեքիւնեանի մահուն առթիւ 100 ձ.։ Օր. Սիւրբ Քարման, Եկեղեցեան յուշարկութեան համար 200 ձ.։

Imprimé sur les Presmes
du Journal «Haratch»

83, Rue d'Hauteville — 75010 Paris
Commission Paritaire: N° 55935

90ème Anniversaire de l'A.A.A.S.

DANS LE CADRE DU 90ème ANNIVERSAIRE DE LA FONDATION
DE L'ASSOCIATION ARMÉNIENNE D'AIDE SOCIALE
UN GRAND DINER OFFICIEL AURA LIEU
LE MARDI, 4 MAI, A 20H. PRÉCISES
DANS LES SALONS DE L'HOTEL INTERCONTINENTAL
3, RUE DE CASTIGLIONE — 75001 PARIS

SOUS LA PRÉSIDENTIE EFFECTIVE DE

JOSEPH FRANCESCHI
(Secrétaire d'Etat aux Personnes Agées)

Avec la participation artistique de
— La Troupe de Danse Folklorique NAIRI
— L'Orchestre BERNARD DEDEJAN
— Le Chanteur VICKEN

Le Dîner se poursuivra par une Soirée - Dansante (Tenue sombre de rigueur).

Après 22.30 Entrée et Boissons: 50 F.

Retrait des places: A. A. S. — 77, Rue La Fayette - 75009 Paris

Téléphone: 878. 02. 99 ou 281. 17. 80

ԱՂՔԱՏԱՆԱՍԻ ԸՆԿԵՐԱՎՈՐԹԱՆ
90-ՐԴ ՏԱՐԵԽԱՐԸ

երգիչ ՊԵՏԻԿ Ձեզի կը ուղարկ.
ԻՐ ՀԱՇՆԱՐԱՆԸ
ուր պիտի գտնի յաւաքային ձաշոր, յաւաքային
գիւնտով և ձաշի. ջրով մթնոլորտի մի մէջ

Զարհաշարի՝ ՄԱՐԹԸ-ի օր։

BAR - RESTAURANT

**SPÉCIALITÉS
ARMÉNIENNES**

Direction :
M & Mme Bédikian

ՊԵՏԻԿ

Կերպի Ուրաք և Ծառաք օրերը, ևսական ընկերակցութեամբ։

1, bd. Carnot — 17, quai J.-B. Clément, 94140 ALFORTVILLE
tél. 376 32 19
Fermé le lundi

TRANSTOURS

ORGANISE PLUSIEURS VOYAGES POUR L'ANNEE 1982

Spécial ARMÉNIE

Une semaine en avion à Erevan

et une semaine en CROISIÈRE à bord du TARASS CHEVTCHECO

du 29 Juillet au 14 Août (aller avion, retour bateau).

du 14 au 31 Août (bateau-avion)

Prix, tous compris : Cabine 4 personnes : 4770 F., 2 personnes : 5600 F.

և. ԱՊԱՆԴՈՒՆԵՐԻ ԶԵՐ ՄԱՐԱՆԱՅԻՌԻԻԸ ՄԵՐ ԱՅԼ և ԵՈՒՄԲԵՐՈՒՆԻ:
ԵՐԹ ՈՒ ԿԱՐԸ ՕԴՆԱՆՈՎ

ԱՐՄԵՆԻԱ Հիւրանք, Ա. Կարպի ապաստիւթիւն։

Յալիս 7 - 28 Լեմիկաւ (4 օր), Մախուր և Երեւան (9 օր)։

Օգոստոս 7 - 21 Բիլի - Երեւան։

Սեպտեմբեր 4 - 18 Բիլի - Երեւան։

Հոկտեմբեր 4 - 19 Մախուր - Երեւան։

Դեկտեմբեր 20-է Յանուար 4՝ Մախուր - Երեւան։

Մեկնում ՄԱՐՍԻՆԻԸ (Երբեքարձ օդանավով)

Օգոստոս 7-է 20, Մախուր, Երեւան - Սեպտեմբեր 4-է 17, Մախուր, Երեւան։
Արձանագրութեամբ համար՝ Կ. ՈՒՆԶԵՆԸ

TRANSTOURS 25, rue d'Argenteuil, 75001 Paris tél. 261. 58. 28
ուր Կարպի է ներկայանայ առջ օր, կէտրէ կաք ժամը 15-է 18։

ՄԱՐՍԻՆԸ՝ Գիւլի Զ. ԱԻԿԻՍԻԱՆԻՔ

11, rue du Bassin, SAINT-JULIEN tél. 93. 04. 90 - (42) 83. 31. 55

ՎԱՄԱՆՆ՝ Ն. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆԻՔ

9, rue Sully

ԼԻՍԻ՝ ՇԵՄԻՏԻՑԻԱՆԻՔ

16, Rue Chardonnet, 69120 VAULX en VELIN, tél. 868. 53. 05

«ՅԱՄԱՅՆԻ ԲԱՐԳՈՒՄԱՆԱՆ»

ՄԵՆ - ԺԻՈՒՄԻ Բարգաւորութեան
Հասկումն առթիւ 200 ձ. կը ձաշի։

ԿԵՂՊՈՏԻՔ ԽՈՇ

Նախաձեռնութեամբ՝
Երեւանի Վարդանան
և Փարիսի Շէրլի
բոլոր մահանախներուն

ՄԵՐ ՊԱՐԱԶՈՒՄԱՆ
HOTEL GEORGE V

Ի Նպաստ

ՊԵՏԻԿԻՆԻ ՕՂԻՓՈՆՈՒԹԻՒՆ
ԿԱՅԱՆԻՔ

Տիկին Եկեղեցեան

ՓՈՒՆԱՆ ԵՆԿԵՐԱՎՈՐԹԱՆ

Այլ Տիկին Հոկտեմբեր Բարիկեան
ի փրկել անուանիչ՝ Եղարաք Բարիկեան
կեղծային մահուն առթիւ փոխան ձաշ.
կեղծային կը նախիւ - 500-ական ձ. Դաշ.
բոլոր և Սահակ - Մարգարէ և Զարմանեան
մարմանքուն, 250-ական այ Անի.
Պառ Բոլորի կարծիք և Կապույտ Սալիկ
բուն, Վախարճի (տառապալ լեմա.
Եկեղեցեան և Յարապիւն)։

ԿԱՐՄԻՔ ՄԱՆ

ՄԱՆԱԿԱՆՏ ԲՈՏՆ

Սէրժ ՕՂԻՓՈՒՆ - Տէ - Փէրժ
Յուլիս և Օգոստոսի կ'ընդունի
6 - 13 առաքելուն մահուն, առաքել
կամ ընկերակցութեամբ երեք ձաշոր
բուն։

Արձանագրութեան համար գիւլի և
Կարպի Սալիկ Կապույտեան, Երեւանի
օրերը, ժամը 17 - 19,
32, Rue de Trévise — 75009 Paris
և կամ ժամագրով, հետամտելով՝
985-36-53

Մանկանք Բոլոր բայց է ամբողջ առթիւ

×

ԵՐԹ ՕՐ ՄԱՐՄԻ ԱՓՈՒՐՈՒՆ
ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՔ ԽՈՇ
ՄԱՆԱԿԱՆ ԲՈՏՆԻՔ ՄԵՐ
29, 30 և 31 Մայիս

Արձանագրով, հետամտելով՝
- ՆԱՄԱՐԻՆԸ 985-36-53
- ՍԱՂԱՐԻՆԸ 854-35-74
- ՕՂԻՓՈՒՆ 631-81-94

Centre Culturel Nourhan Fringhian

6, AVE. BOURGAIN, ISSY-LES-MOULINEAUX

Իսկի Զեքեանի Մաշկաւորութեամբ
ընդունի զուգորդ Երեւանի շնորհակալութեամբ
և ներկայանայ հետեւեալ ժամանակները
1 — ՈՒՐԻՔԱՐ, ԱՊՐԻՐ 30, ժամը
20-30-ը

« AMERICA, AMERICA »
2 — ՇԱՐԼՔ, ՄԱՐՄԻ 14, ժամը
20-30-ը

FESTIVAL DE DESSINS ANIMÉS
Մուտքը ապառ և փոքրիկներուն համար
3 — ՈՒՐԻՔԱՐ, ՄԱՐՄԻ 14, ժամը
20-30-ը

« LITTLE BIG - MAN »

Vive l'amitié des peuples français et arménien.

ԴՈՒԹԵՐ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

« ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ »

ԹՐԲԱԿԱՆ ՀԵՌԱՏԵՍԻԼԷՆ

Ապրիլ 24/25-ի մեր բիւլլ, հազարյան էինք թէ բրբալան հեռագրերը Ապրիլ 14, 15 և 16-ին յաջորդաբար մերկայացուցան է հայի. հարցին բարձրաբար, անշուշտ ըստ բրբալան հայեցողութեան: Տրամա ըլլալով երկուշորքին իսկ կարծեալութիւնը, կուտանք անբողջական պատմելի, յաջորդական բիւլլերով, ապա՝ կ'անցարդանամք:

Յայտագիրը ներկայացուցին երեք խումարներ. Եւրաբոր Ռաբեր, Ալկին Խոզմէնք և Ռաբի Շաներ, որոնց առաջինը նախ կարգով թուեց անսարգէլական յարձակումները, որոնք կատարուեցան վերջին տարներու ընթացքին. Սամբա Պարպարայի մէջ Եւրաբորի կողմէ քապանուած երկու երեսաստոր հնգադասերը, յետոյ կարգով Վիկե - Նալի և Փաթրիկ Ասադ դեղանան - ներու. մաշտումը, Պէրոյի մէջ Քեֆայ ձերթին դէմ կատարուած յարձակումը Համոյի մէջ Վառլեանի դեման ծարմորի սպանութիւնը:

Անարկէական շարժումներու շարքը կ'երկարորէ երկինք Ստարի, Լու Նէ, Փաբլո, Պեմե, Համե, ԱՔՔԵ, Լիւմ, Սիւնէ, Երկին Փաթրիկ, Բաթիշահ, Ժրնն. և վերապէս Լու - Անքորը և ՍՔ - Ռոստա:

Խոտանի յետոյ հարց կուտար թէ արդեօք ի՞նչ էր այդ պաշտօնատարներուն յանցանքը որ աշտիտի յարձակումի մը կ'երկարորէին և կը սպանուէին հայ ահաբեկներուն. կողմէ: Այս հարցումին իբրեւ պատասխան կը ներկայացուէր Հայերու. կարգ էր պատմութիւնը և խոտանի կը յարմարէ, որ իբրեւ թէ 1915-ին Քաթրիկը կողմէ անու. և կէս միլիոն Հայեր սպանուած են, աշտիտի զեղատարին - թիւն էր տեղի ունեցան ու անոնց չողորբ իրենց ձեռքէն տանուած է: Ռեքան Քաթրիկը Հայերապետական կառավարութիւնը պիտի ընտրուէ այս ցործարկին զեղատ - պատմութիւն, հաստատու պիտի ըլլայ և սոյլ և իշխուած չողորբ ու վերադարձին Հայերուն: Միջոցն կ'ըսէր ան. այս պատմութիւնը բոլորն ալ ահաբեկ և և իբրա կանոնները բոլորովին տարբեր է: Առաջի դպեցելորդ. իրական կողմերը ցոյց տուաւ համար սկսած քանիմի մէկ նախ պատասխան իսկ երեսուց հաստան վարժաւ - բարձր մայր եղան և Ս. Յովսէփ - Տիւնի: Իսթիքուլը պարտաւոր Օտտոման - լէկ ինչ Կաթիկոսի Ս. Երրորդութիւն Երկրեցուց զոգ: Յետոյ կառավարութիւնը Արկաթա Ռաւաթը լուսային մէջ, ցոյց տրուեցաւ. Բաւաթը լուսային Ժրննի և կուտակ ծախք Քաթրիկ խոտանութիւնը ցոյցաւարտանութիւնը:

Յետոյ խոտանի կարգով տեղեկութիւններ տուին Հայոց ծաղումին մասին, ներկայացուցին զանազան տեղեկութիւններ՝ Նալի ցեղէն կ'ստ ըլլալով, Պաթրիկը ներքին Անտաուր. Կաթիկոս Փիւնիկցիներու, զեղալիկ ըլլալով, Ռաբարտի Տեմ կ'ստ լուծնալու մասին եւն. իսկ այս բա - լարին մէջ վերադադնէին որ Արեւիկան Անտաուրի չողորբ երեք չեն կ'ստ Հայոց հայրենի չողորբ, այլ անոնք Տեմ կ'երկարորէր կ'ստ մէկ: Ուստի: Ուստի: Կը պիտի ըսէ Հայոց ծաղումին մասին զե - սական տեղեկութիւններ և փաստեր կը պատմէին:

Կատարուած տեղեկութիւններուն մէջ կը պիտի ըսէր որ Հայեր չեն կ'երկար կ'ստ անցած ըլլալ Ռաբարտիներուն. հետ, իրենց լիւրճները իբրտու չեն նմանէր, բարձր որ Հայերն կը պատմէին Նալի - րոպալան ինչի լիւրճներուն:

Նա խոտանի ինչի նաւ. որ կ'էմ ամեն հաւանականութիւն իր նախապէս արարած վայելքը նկատ տեղեկ կ'ար Իրա - տանքը պատմէր, աշտիտի քաթրիկը տանալովս իշխու, ամեն մարդ իբրա պատմէր կը սիւս և աշտիտի Ժրնն - վարդերը իբրտու. կը խոտանին:

Յետոյ խոտանի կողմէ հայկական պատմութիւնը ծաղում տեղեկութիւնն տուաւ, կը յարմարուէր որ Հայեր երեք երկար - ու. Քաթրիկներուն մը չեն ունեցան, նախ Մախաւանիներու, յետոյ Ալկե - վաններուն. իշխանութեան մակ սարքան են: Ալկե վերջ Արաւաթիւն և Քաթրիկը համապատասխանութիւն. գորութեան ներքեւ երկու մասի խոտանու այս հարցումը, Հայերն կը խոտան Միւս և Փոքր Հայաս - տաններ: Միջոցն այս հարցին ալ կը պատմէին Օտտանան, պարպիկ և արար Քաթրիկներուն: Եւրապայիցիներն:

Ռեքան Քաթրիկը ինչ ջրանմանութիւն անցողութեան տեղեկութիւններ ինչպէս - զեղալիկ և այս վերջինները Հայերն տեղեկութիւնն սահմաններու վրայ:

Պաթրիկը անու. և անտրամա այդ պատմութիւն է իրապատկական ջրանման և ան - նոնց կողմէ:

Հայերն համարու շուտ էր անտրու Ժամանակագրութիւններ կը սիւսին Մեղե - կան օրերուն կ'ըսուէր և այդ մասին իր - բն փաստ կը արտըր Մաթիկոս Ռաւա - լիկցի Քաթրիկներն օրինաւոր:

Հայեր Ռաւալիկներուն արդւաւորն: Կու ջրանման, իբրեւ Բրիտանապոլ աղ - իւրութիւնն անոնց, կ'ըսեն և այդ օր - երուն Քաթրիկը Սարը Սոփիա երկեց - լայ մէջ Հայոց Քաթրիկը կ'ուտակ Լիւմն: Իսկ մէջ վերջ ցամ ինտանցիւլով ան - տրու իսկ Քաթրիկներուն կը բերեն Կաթրիկ լուսանմանը:

Սեւրիկներն վերջ, կը շարունակ

խոտանը, Հայերն տեղեկութիւններ կը մը - նան Բրաւալիկներուն. աղտարկութեան տակ և փոքր իշխանութիւններն ձեռնով: Իսկ այդ վերջինքն արդէն Եւրապ - ին միւսին. Հայկական Քաթրիկներն: Իսկ միւսին ալ կը խոտանին Անտա - ուր իսկ թաղանի. Քաթրիկ Քաթրիկներուն. Ինչպէս անիկ յետոյ Օտ - մանցներուն:

Ռեքան կը հետեւեց խոտանի Օտմա - նան կաթրիկները որեւէ հող էջ կ'ստ Հայերն ձեռնէն ու ինչպէս յայտնի կ'ը - լալ արարած փաստային տեղեկութիւնն - լէ, Հայերն Անտաուր ու Արեւիկան: ու ալ ալ Արեւիկան ջրանման մէջ փաստը և անորջանական պիտուիքին մը երբեք չեն կ'արած, առաւարտական հաւան - կանութիւններուն. ձեռն աղտար իրենց իրենց Քաթրիկները կ'ստ իշխանութիւն մէջ - ուն խաւան են, որոնք արդէն միւս իբր - տու. հետ մըցուցութիւններ և կ'ուտեն իշխանութիւն:

Ալկե վերջ, Օրման Կաթիկ օրերն օր - Եւ, Քաթրիկ իշխանութիւնը հրաման տրե - լու պատմական անախիկ ք յետուան ու յայտնութիւն և որ այդ ջրանման Հայ - եր օրքան համարու կ'երկար կ'արքին Քաթրիկներն մէջ, կարգ էր քաթրիկ ի - բաւաւաններ և միւսաններն արար ինչ անոնց և անտրանական գնալի գրաւ ծառաւարարար քաթրիկներն կ'արաւ:

Օտմանան կաթրիկներն իբրեւ ին - յանքան պիտուիքին, կը չողորբ իր - քալ կ'արքին զանազան զեղալիկ պատ - կանոց քաթրիկն. աղտար, որոնք ալ - տրքին կը շարունակեն իրենց անտրան և կը պատմէին իրենց յատուկ աղտարն ու Եւրոպայի իրաւունքները:

Ինչ Հայեր անոնց մէջ անտրան զմի - վրայ տեղ ունէին, անոնք ծառած էին նաւ. համարքին ու պիտուական ծառայու - թիւներուն. մէջ, միւս թիւով փաթեցին, շարունակը, չիւլապիկներն ու քարծ - բաւաւան պիտուական պաշտօնատարներ զոյրթիւն տեղին:

Օտմանան կաթրիկներն գորութեան ջրանման ամեն յալ կ'երկարուէր: Սա - կարն երբ կաթրիկներն պիտու ծառածը սիւսանալով, ինչպէս ինչ արդարեւ աղտար - ինքն. անտրան միւսաններն մէջ կ'ար - թուեան հաստակ ժողովուրդներն մէջ կ'ար - թուեան սիւսան սիւսանութիւնն, աղտ - արկութիւն և ինքնապատկական համար:

Այս պարտաւոր քաթրիկն պատմաններ Սեւրիկը անու. Քաթրիկներն ինչպէս - թիւն աղտար իր աղտար կ'արքանութիւն - ինքն. ամեն և աղտարական շարժանները անոնց կողմէ:

Միւսին 19-րդ դարու սկիզբները ա - կաթի, տակաւին Օտմանան կաթրիկ - թիւն կը ձեռնէն տակ կը պատմէ աշ - խարի կաթրիկներն ծառած համարներն - թիւնները: Ռաւիկ եւրոպական պիտու - թիւններն. պիտուական քաթրիկներն մին երբ Օտմանան կաթրիկներն թեմէն, աղ - կաթրիկն և աղտար: Ռեքան, կը ինչ կ'արքին արտաքին այս շարժանները կը ձեռնարարեն, միւս կողմէ կաթրիկներն մէջ աղտարին խոտանութիւն կը սիւսին և

զանազան հաւաքականութիւններ ան - տաղական շարժաններն կը զեղին:

Այս միջոցին ցարական Ռաւիկն Եւրոպայի կը հետաքրքրուէր Հայերն: Միւսին Կաթրիկը զեղի Միւսերկար - կողմէ շարունակ ինչու ծաղկեցողութիւն և իրապատկական: Այս ծառայական - զարման համար երկու համար կ'ը - լալ Միւս Քաթրիկներն զեղի ինչպէս ինչ - միւսը Արեւիկան կ'արքին Կաթրիկներն:

Այս առիթով ու այս շարժաններն իրապատկական համար զարական Ռաւիկն անտրան ինչպէս ցոյց տալ պիտ - թուան կաթրիկներն մէջ աղտար - ինքն և անոնց մէջ սկսած և զար - աղտարին պարտաւորներն և զեղի ան - իրապատկական ծառայու:

Այս առիթին զանազան ձեռնով տե - ղաւորութիւններ կատարուան են Հայ - րան և թաղաներու անոնց շարժան - ները:

Քաթրիկները քաթրիկներն մէջ Ռաւիկը կը խոտանին որ իրենց ալ - իրապատկական զեղալիկ պիտուական իրապատկական Արեւիկան ջրանմանութիւն - թիւն որ Քաթրիկներուն ջրանման կաթ - րան տեղի շարժան զարժանութիւնն ան - տաղական Ռաւիկներն, քաթրիկ - ներու կամ ուրիշ եւրոպական պիտ - թիւններն:

Ռաւիկ ցարական քաթրիկներն սկսած էին անտրանական Արեւիկան ջր - նոնները մէջ աղտար Հայերն մէջ, ինչ Ժամ ձեռն Կաթրիկը Հայ - աղտարականութիւն:

Հետաւորելով խոտանիներն չու անոնք զարման են նաւ. ցարական իշխան - թեան տակ պիտուական Հայերն յայտնութիւն մէջ անոնք շատ մարդ ևս պատմաններ, մէջ կ'արքանին, ինչպէս ինչպէս անոնց կ'ստան թորը պարմ - ներուն անոնց, միւսերկար անոնց իբր - թիւն Օտմանան կաթրիկներն հաւանութիւն - թիւն աղտար Հայերն աղտարներն և անտրանական ինչպէս աղտարին:

Միւս, այս Միւսերկարներն ալ զեղի - թիւնէր: Հայկականներն, իրենց համար - զան պատկական. համար էին ունչ Ստարի. աղտարկութեան մակ քաթ - րան ինչպէս ջրանման էր զարման: Ինչպէս և աղտար և ինչպէս ինչպէս համար - կանոններն, որոնք հայերն իրապատկականութիւնն աղտար Հայերն կը խոտանին և ինչպէս ինչպէս աղտար Ժողովուրդները:

Եւրոպայի ինչպէս ինչպէս ինչպէս Քաթրիկներ անտրանական աղտար մէջ Քաթրիկներն մէջ Ռաւիկը ջր - ինչպէս ինչպէս աղտար: Ռաւիկը թորը ու յաղտարներն ինչպէս ջրանման զարման կը անտրանին և ինչպէս Ռաւիկներն անտրան համար - թիւն մը ցոյց կուտար հայ յաղտար - կան հաւաքականութիւնն: Այս պարտ - ինչպէս անտրան 19-րդ դարու Ռաւիկը և ջրանմաններն ալ Հայոց մէջ այս խոտանականութիւն և կաթրիկներն թոր - լուսան և կ'ըսան ինչպէս ջրանմանութիւնն կապիկ ալ ուղտարկութիւն:

Հայկական այս թորերն Օտման - Պաթրիկները հայ հաւաքականութիւնն:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Կ Ի Ն Ը

ԳԱՆԵԳԻՆ ԲԵՍ

Գ.

Անտ թէ ինչու երկից աղտարն ստան ջրանմաններն կը շարժաւոր անտրան, ա - ին թէ ինչու. սեղանի միւս փաշու հաստ շերտ էր նաւել:

Եւ միւսին հիմա նկատու, որ պատիկ կ'արարուած իր նկարը մնացել է մեկուս:

Միջին ու կ'անտրան էլ պիտի է զե - ռաւ իր մեկուս:

Այս չի ուղտար այդ, միւսանութիւնը անհասցու է:

Արիկեր թիւնց նրան... Հիմա անտրանականութիւն է, թէ ինչու. կաթրիկները զեղի վերադարձան այդ - պէս յաւանի էր յաղտար Սաւան ինչպէս, թէ ինչու. Ալկեին իրեն դաւա հարաւորը,

Ինչու անտրան, որ Արիկեր զեղից քա - ջակալուած է, վերապէս, ինչու. Կաթ - րան աղտարն արդէն էր Արիկին իրեն հանդիպելու...

Հայկական է, ամեն ինչ հաւանական է. բոլորն էլ ուղտար էին, որ շուտ ջր - մալարի զեղի վերադարձող երանգու - թիւնը:

Ե.

Մարմնով մի չու զալով, նա ար - թեմանայ: Միւսին էր արդեօք, թէ պի - տու էր ցաւած:

Միւսանութիւնն էր ճնշուած նրան:

Կաթրիկը ուղի կ'անցնէ և թիւնց սեղանը:

Նա նաւեց զրան ծառ թիւնց քաթրիկ:

Չորս կ'ուրց զեղի. նա ու փաթեց իր տեղերն: Կաթրիկը նա, ինչ ինչ, որ արտն և ինչու, ինչու ինչու էր ծառ:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

Կաթրիկը էր ինչպէս:

ՀՈՐԵԶԱՆԳԻՍ

Տէր և Տիկին Մկրտի Գալստիանի ևր
ճանուցանեն թէ Հորճանդատան պաշ-
տան ևր կատարելի կըրակի, Մայիս 2,
Իսկի Ս. Մարիամ Աստուածածին Եկե-
ղեցին իրենց սրբաշուք զոր՝
ՄԵՐՈՒ ՅԱՌՈՒՅՆՆԻ
(ձմեռի Կալայնիսի)

Ինչպէս նաեւ Գալստիան, Գալստիան,
Գալստիան, ընտանիքներու բոլոր ներք-
ցեւոյ իշխանային:

Այս առիթով 250-ական ֆ. ևր նուիրեն —
Դպրոցաւէր Տիկինաց Կարճարանին,
Կապույտ Խաչին, Կարճիք Խաչին, Իսկի
Եկեղեցիին և սիրելի «Յառույթին» (ստա-
նայ «Յառույթին»):

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ

Պ. Օ. Ճանիկեան, սրբաշուքի իր ընկե-
րով Մարտիրոս Իրանեանի իշխանային,
100 ֆ. ևր նուիրեն «Յառույթին»:

ԴԴԴ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԵՄԱՏԵՍԻԿԵՆ
Կիլոսի, Մայիս 2, ժամը 9-30-ին:
Յայտագիր՝ ԱՐԱ. ՊԱՐԹԵՆԻԱՆ
Կիլոսի ու զորքը:

Կը ճանաչեցին
— Mme. VERA HONORAT (Chant)
— JEANETTE ALTOUNIAN (Piano)
— ALEX SIRANOSSIAN
— GERARD SERKOVAN

FOOTBALL

—
PORTE - DE - BAGNOLET
contre

HOMENETMEN - FRANCE
Dernier Match de Qualification
au Championnat

LE DIMANCHE, 2 MAI, A 15 H. 30
au Stade Pershing (Porte de Vincennes)
VENEZ NOMBREUX

LA GRÈCE A LA CARTE
VOUS PROPOSE

PARIS - ATHÈNES - PARIS
1150 F.

DEPARTS DU: - 23/5 - 30/5 - 13/6 - 20/6

1390 F.

DEPARTS:
02.5 - 09.5 - 06.6 - 27.6
SEPTEMBRE

1490 F. (*)

JUILLET - AOUT
(*) SUPPLEMENT 200 F.
DU 31/7 AU 10/8

AINSI QUE TOUTES PRESTATIONS
(HOTELS - CIRCUITS - CROISIÈRE)
AU DÉPART D'ATHÈNES

Pour tous Renseignements:
ARPI BODURYAN — ANITA TACHDJIAN
V. V. S.

5, Place A. Malraux - 75001 Paris
Tél.: 296.37.70

LIC.: 1539

Ծախսի Գիրքի

Հայկ ՄԵՐՈՒՅԵՆԻԱՆ զրական մրցանակ
կը ստանայ իր արժանացած Հեռուկայ զիջեցը ևր
զոտեմի զատակազմի արժանաբերական
տակ և ծախս ևն —

1- Քրիստոս Խնկման զար Լաւորա-
բայն Հայոց Տրդատոս Հեղինակ Բար-
կրէֆէն, Բարդ. Նրուանց Տէր Անդրէա-
նի (Յառու) զին 40 Դ.:

2- Նիւնայ Ներկային ևնտ (լաթա-
կաթ)

Հեղինակ Յ. Տ. Սիրանի զին 40 Դ.:

3- « Պատմութիւն հայ քրիստոնէական
սկիզբէն մինչև ԺԹ. դար, ԺԹ. դարէն
մինչև մեր օրերը Ա. և Բ. հատորներ »,
Հեղինակ՝ Յովհ. Գալստիան, զին 30 Դ.

4- Այնպիսի տարի Հեղինակ՝ Կարօ
Միհեան զին 20 Դ.:

Դիւիճի Տիկին Զարգանի, Հեռուկայ-
նի՝ 770-56-31

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՁԵՐ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ԿԱՍԱՐ

ՀԱՐԱՆԵԱՆ ՀՐԱԿԻ, ԲՈՒՌԵԿ,
ՏՈՍԱՎԱՍ ԱՌԻՏԵԿԱՆ
ՅԱՆԱԶԱՆ ԲՈՒՂԵՐ
(ՀԱՆՈՒՅՆՈՅՆ, ՆԱՍԱԿԻ ԲՈՒՂԵՐ,
ՊԱՀԱՐԱՆ, ԵՒԱՅԵՆ)

FAIRE-PART DE MARIAGE, BILLET,
PROSPECTUS,
DIVERS TRAVAUX DE VILLE
(TÊTE-DE-LETRE, FACTURES,
ENVELOPPES, ETC.)

« ՅԱՌԱՅ — HARATCH »

83, RUE D'HAUTEVILLE - 75010 PARIS

LES APRES-MIDI,
DE 14 à 18 h. 30
SAUF SAMEDI ET DIMANCHE

ԴԻՄԵՆ ԱՐԵՆ ՕՐ.
ԺԱՐՔ 14.00 - 18.30
ԲԱՅԻ ՀԱՐԱՐ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ

Խնամուած աշխատանք — Travail soigné

Imprimé sur les presses du Journal « Haratch » 83, rue d'Hauteville 75010 Paris
Commission paritaire : N° 55935

PUBLICATIONS DE LA SORBONNE 14, Rue Cujas — 75231 Paris Cedex 05

**Les Grandes Puissances, L'Empire Ottoman
et les Arméniens dans les Archives Françaises
(1914 - 1918)**

Recueil de documents édités, avec une introduction historique,
par ARTHUR BEYLERIAN

un Volume 16 x 24 — 800 pages
Au Prix de Souscription de: 175 F. jusqu'au 30 Avril 1982
Parution prévue: Juin 1982

Bon de Souscription

Je vous adresse ci-joint la somme de.....F.

Veuillez m'envoyer ..... exemplaire(s) de l'ouvrage d'Arthur BEYLERIAN
**LES GRANDES PUISSANCES, L'EMPIRE OTTOMAN ET LES ARMÉNIENS
DANS LES ARCHIVES FRANÇAISES (1914-1918)**

Nom .....

Adresse ..... Ville .....
Date ..... Signature .....

- Par chèque de virement postal (3 volets) au nom de l'A.A.P.S. CCP 33 50300
La Source

- Par chèque bancaire établi au nom de l'A.A.P.S.

à Retourner:
Publications de la Sorbonne — 14, Rue Cujas — 75231 Paris Cedex 05

ՊԼՆԵԿՈ — ՔՈՆՏԵՆԻ

ՏԱՐԵՎԵՐՁԻ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍԸ

Կիրակի, Մայիս 3, ժամը 14-30-ին:

THEATRE MUNICIPAL DE BAGNEUX

Բարձր Հովանաւորութեամբ՝

ՍԵՐՈՒԳԻ ԱՐԴ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ

Պ. ՀԱՆՆԻ ՌԱԿԵՐԱՅԻ

Պալէստինայի Գաղութային

Բաժնի համարձակութեամբ հայրենի կողմէ

Պ. Մ. ՄԱԿԻՆԵԿԻ

Գեղարուեստական թատրոնի ևր ժպի

ուսանողներ:

Տիկին 2. ՊԱԼԵՏԻՆԵ

Արտաստանութիւն, ևր, Կատարեւոր-
թեան՝ զորքի տարիքային թանկէ կողմէ:

Սիրայովոր ժամանակութեամբ՝ ևրքի:

Պ. ՄԱՐՏԻՉ ԶԵՐԱՆԻ

Զօր պիւրի:

Հանգի անուիրակներ:

Մուտք 20 ֆրանք:

Հարգարկութեամբ միջոցներ — Գործ

Սօցիալական առկ 188 ւ կամ 188 ՊԵ և

Իրեն Թան — Փոշին ալ Մարքի:

**Grande - Fête
Familiale Dansante**

DIMANCHE, 9 MAI

A partir de 15 h.

Organisée par

LA CROIX - BLEUE ARMÉNIENNE

Section Saint-Maurice de Beynost

Avec la participation de

L'ORCHESTRE «MELODIA - EREVAN»

Salle des Fêtes

de Saint-Maurice de Beynost

BUFFET ARMÉNIEN — BROCHETTE

Entrée libre

AMBIANCE ARMÉNIENNE

ԽՆԴՈՅԶ - ՆՈՎԵԼ

NOVOTEL - BAGNOLET

Կազմակերպութեամբ Կապ. Մալի Գործ

ժամանակէն Երեւանի քաղաքի

մէջ, Տարակ Մայիս 15, ժամը 20-ը

Հայկ. Տօր յայտարար: Սեղանները

պատկերով Հեռանայինով: — 231 41

և 206 42 50:

90ème Anniversaire de l'A.A.S.

DANS LE CADRE DU 90ème ANNIVERSAIRE DE LA FONDATION

DE L'ASSOCIATION ARMÉNIENNE D'AIDE SOCIALE

UN GRAND DINER OFFICIEL AURE LIEU

LE MARDI, 4 MAI, A 20H. PRECISES

DANS LES SALONS DE L'HOTEL INTERCONTINENTAL

3, RUE DE CASTIGLIONE — 75001 PARIS

SOUS LA PRESIDENCE EFFECTIVE DE

JOSEPH FRANCESCHI

(Secrétaire d'Etat aux Personnes Agées)

Avec la participation artistique de

— La Troupe de Danse Folklorique NAIRI

— L'Orchestre BERNARD DEDEDJIAN

— Le Chantour VICKEN

Le Diner se poursuivra par une Soirée - Dansante (Tenue sombre de rigueur).

Après 22.30 Entrée et Boissons: 50 F.

Retrait des places: A. A. S. — 77, Rue La Fayette - 75009 Paris

Téléphone: 878. 02. 99 ou 281. 17. 80

ԱՂՔԱՏԱՆԱՄԻ ԸՆԿԵՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

90-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

ԵՐԱՐԱԿԱԿԵ

Մարտիկ Մայի Եկեղեցին ստացաւ իւր

Ողբերգական Մարտիկ Տէրմանի ժա-
նան առիթ — Տէր և Տիկին Բ. Նուրի-
ան և. պ. 50 Դ., ողբերգական Կարգանի

Մարտիկանի ժաճան առիթ... Պ. Ա.

Հարկիկան և. պ. 300, Պ. Վ. Պարո

Տեան, Անտոն Մարտիկ, Պարոյի Կա-
րգան, Տէր և Տիկին Վ. Նուրի-
ան և. պ. 100-ական, Տիկին Պարոյի

և. պ. 50, ողբերգական Մարտիկանի

գոտաճանի Հոգեւորականի առիթ...
Այլի Տիկին Բ. Անտոն, Մարտիկ

և. պ. 150-ական, Տիկին Մ.

Մարտիկ, Լ. Արքեան, Պարոյի և

առիթ և. պ. 50-ական, ողբերգական

Մարտիկ Կարգանի ժաճան առիթ... Պ. Վ.

Լուսարարեան, Տարակ Հայկ. Տօր

և. պ. 100-ական, Տիկին Պարոյի և. պ. 100,

Տարակ Հայկ. Տօր և. պ. 50, Անտոն Մարտիկ

և. պ. 50, ողբերգական Մարտիկանի

և. պ. 50, ողբերգական Մարտիկանի

և. պ. 50-ական, Տարակ Հայկ. Տօր

և. պ. 50-ական, Տարակ Հայկ. Տօր

և. պ. 50-ական, Տարակ Հայկ. Տօր

և. պ. 50-ական, Տարակ Հայկ. Տօր

և. պ. 50-ական, Տարակ Հայկ. Տօր

և. պ. 50-ական, Տարակ Հայկ. Տօր

և. պ. 50-ական, Տարակ Հայկ. Տօր